

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

62. aastakäik

16. mai 2019

Sisukord

I *Resolutsioonid, soovitused ja arvamused*

RESOLUTSIOONID

Regioonide komitee

Komitee täiskogu 133. istungjärk, 6.2.2019–7.2.2019

2019/C 168/01 Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon „Võitlus vihakõne ja vihakuritegude vastu“ 1

ARVAMUSED

Regioonide komitee

Komitee täiskogu 133. istungjärk, 6.2.2019–7.2.2019

2019/C 168/02 Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „ELi uus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava – ELi võimalus suunata oma tulevikku“ 4

2019/C 168/03 Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Tehisintellekt Euroopa huvides“ 11

2019/C 168/04 Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“ 15

2019/C 168/05 Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Tervishoiusektori digiüleminek“ 21

III *Ettevalmistavad aktid*

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Regioonide komitee**Komitee täiskogu 133. istungjärk, 6.2.2019–7.2.2019**

2019/C 168/07	Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Loov Euroopa ja Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“	37
2019/C 168/08	Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus““	49
2019/C 168/09	Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Ettepanek: määrus, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet“ . . .	74
2019/C 168/10	Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Liiklusohutus ja automatiseeritud liikuvus“	81
2019/C 168/11	Euroopa Regioonide Komitee aramus teemal „Üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) rakendamise lihtsustamine“	91

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

REGIOONIDE KOMITEE

KOMITEE TÄISKOGU 133. ISTUNGJÄRK, 6.2.2019–7.2.2019

Euroopa Regioonide Komitee resolutsioon „Võitlus vihakõne ja vihakuritegude vastu“

(2019/C 168/01)

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE,

- tundes sügavat vapustust ja kurbust Gdański linnaeja ja komitee liikme Paweł Adamowiczi mõrva pärast – ta oli vabaduse, solidaarsuse, demokraatia, sotsiaalse kaasatuse ja väärikuse väärtusi kaitsev ja edendav tõeline eurooplane;
 - võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni;
 - võttes arvesse ELi põhiõiguste hartat;
 - võttes arvesse komitee 6. veebruari 2019. aasta arvamust „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“;
 - võttes arvesse komitee 15. juuni 2016. aasta arvamust „Võitlus radikaliseerumise ja vägivaldse ekstremismi vastu: kohaliku ja piirkondliku tasandi ennetusmehhanismid“;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 30. jaanuari 2019. aasta arutelu teemal „Võitlus demokraatlikult valitud esindajate vastu suunatud vihkamise ja füüsilise vägivalda kliimaga“;
 - võttes arvesse rassismi, ksenofoobia ja muude sallimatuse vormide vastu võitlemise ELi kõrgetasemelise töörühma tegevust;
 - võttes arvesse vajadust süvendada kodanikega dialoogi, pidades muu hulgas silmas käimasolevaid ja tulevasi kohaliku, piirkondliku, riikliku ja Euroopa tasandi valimisi;
1. on sügavalt mures vihakõne ja vihakuritegude kasvu ning avaliku arutelu leiguse pärast, mis põhjustab Euroopa Liidus igasugust vägivalda, äärmuslust, propagandat ja sallimatust ning seab kahtluse alla Euroopa projekti alustalad. Komitee tõdeb murega, et mitmes riigis langevad rahvasaadikud oma demokraatlike ülesannete täitmisel lubamatu mõju alla. Populism ja ebademokraatlikud jõud panevad demokraatia proovile ja võivad ajapikku selle toimimist nõrgendada;
 2. juhib tähelepanu asjaolule, et EL rajaneb ühistel põhiväärtustel, mis hõlmavad inimväärikust ja mittediskrimineerimist, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2, samuti väljendusvabadust, mis on sätestatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 10 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 11;
 3. eeldab, et Euroopa, riiklik, piirkondlik ja kohalik valitsemistasand, meedia, kodanikuühiskonna organisatsioonid, majandustegevuses osalejad ja üksikisikud austavad neid väärtusi, sest need moodustavad vastastikuse usalduse ja mõistmise aluse ning on avatud ja demokraatliku ühiskonna nurgakivi;
 4. juhib tähelepanu sellele, et vaenulik retoorika lõhestab meie ühiskonda, põhjustab hirmu ja radikaliseerumist, solvab ja alandab inimesi ning võib kaasa tuua ränki tegusid. See hävitab meie kõigi ühise eesmärgi: tugev Euroopa, ühinenud mitmekesisuses, rahu ja ühised väärtused;

5. kutsub kõiki valitsustasandeid üles võtma meetmeid, et ennetada ja kaitsta kodanikke vägivalda, ahistamise, vihakõne ja vihakuritegude eest; nõuab lisaks, et kõik parteid kui tõhusa demokraatia alustalad hoiduksid poliitilise eelise saamise eesmärgil vihakõne ja propaganda kasutamisest;

6. märgib, et kohaliku ja piirkondliku tasandi poliitikud, eelkõige linnapead ja volikogu liikmed, on sagedamini vihkamise ja füüsilise vägivalda ohvrid, kuna nad on kodanikele lähedal;

7. märgib, et üheskoos kodanikuühiskonna arvukate kohalike ja piirkondlike algatuste ja osalejatega on nad sallimatuse vastu võitlemisel eeslinil, samas lasub neil kohustus ja ka vastutus võidelda vägivaldse käitumise ja vaenulikkust õhutava kõne vastu;

8. kutsub kõiki ELi liikmesriike ja kõiki valitsustasandeid üles investeerima haridusse ja suurendama kodanike teadlikkust, et nad mõistaksid üksteise austamise vajadust ning vihakõnest ja vihakuritegudest tulenevat tõsist ohtu inimestele, ühiskonnale ja demokraatialle;

9. kutsub üles edendama vastutustundlikku internetikasutust ja meediapädevust, et anda kodanikele, eelkõige noortele, teadmisi ja oskusi vihakõne ja vihakuritegusid tuvastada ning nende vastu võidelda internetis ja mujal;

10. kutsub kõiki sotsiaalmeedia- ja internetiplatvormi üles võtma ühise vastutuse väljendusvabaduse edendamise ja hõlbustamise eest, võideldes samal ajal vihakõne ja vihakuritegude vastu kooskõlas internetis leviva vihakõne vastu võitlemise tegevusjuhendiga, milles Facebook, Twitter, Microsoft ja YouTube leppisid Euroopa Komisjoniga 2016. aasta mais kokku; nõuab samuti tõhusaid vahendeid anonüümsusele ja libakontodele lõpu tegemiseks ning pimeveebi jälgimiseks, sest seda kasutatakse sageli radikaalse sisu levitamiseks;

11. võtab teadmiseks internetis leviva vihakõne vastase võitluse tegevusjuhendi neljanda hindamise, mille Euroopa Komisjon esitas 4. veebruaril 2019, kuid märgib, et 72 % juhtudest ei reageerinud osalenud IT ettevõtjad vihakõne teavitustele sisu kustutamiseks. Komitee väljendab samas kahetsust, et kasutajatele tagasiside andmise määr on langenud 65,4 %ni, toetades seega kavatsust täiendada tegevusjuhendis kirjeldatud vabatahtlikku lähenemisviisi regulatiivmeetmetega ELi tasandil;

12. toetab paremat koostööd ja ühist teabevahetust kõigi valitsustasandite, politsei, prokuratuuri ja õigusasutuste ning kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel, et tuvastada vihakõne ja vihakuriteod juba varakult, rakendada asjakohaseid meetmeid nende ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks ning tagada korrektne uurimine, süüdistuse esitamine, süüdimõistmine ja karistuse määramine;

13. peab oluliseks, et igas liikmesriigis luuakse koostöös ELi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega toetust ja juhendamist pakkuv hoiatussüsteem, et tuttavad ja pereliikmed saaksid kiiresti ja hõlpsasti abi kohe, kui ilmnevad esimesed märgid kalduvusest vägivaldseks äärmusluseks ja vihakuritegudeks;

14. nõuab vihakõne ja vihakuritegude ohvrite ja tunnistajate toetamist ja solidaarsust nendega ning innustab neid teavitama seda liiki käitumisest asjaomaseid ametiasutusi, kes peavad tagama ohvrite ja tunnistajate kaitse; nõuab meetmete ja mehhanismide kehtestamist, et hõlbustada kriminaalõigusasutuste tõhusamat asjakohast koostööd ohvrite, kodanikuühiskonna ja kogukonnapõhiste organisatsioonidega;

15. tõdeb, et olemasolevad vahendid ei ole taganud inimõiguste ja inimväärikuse täielikku kaitset, ning kutsub seetõttu liikmesriike üles tegema koostööd nii kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kui ka ELiga, et töötada kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega välja tõhusad õigusaktid ja vahendid vihakõne ja vihakuritegudele õhutamise vastu võitlemiseks; ⁽¹⁾

16. teeb komitee presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Ülemkogu eesistujale, ELi nõukogu eesistujariigile Rumeeniale ning Euroopa Liidu parteiperele.

Brüssel, 7. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁾ Kooskõlas rassismi, ksenofoobia ja muus vormis sallimatusega võitlemise ELi kõrgetasemelise töörühma juhistega.

ARVAMUSED

REGIOONIDE KOMITEE

KOMITEE TÄISKOGU 133. ISTUNGJÄRK, 6.2.2019–7.2.2019

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Eli uus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava – Eli võimalus suunata oma tulevikku“

(2019/C 168/02)

Raportöör:	Dalarna läänivolikogu liige Birgitta SACRÉDEUS (SE/EPP)
Viitedokument:	Euroopa uus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava – Euroopa võimalus suunata oma tulevikku COM(2018) 306 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

- väljendab heameelt komisjoni selge seisukohavõtu üle, mille kohaselt teadusuuringud ja innovatsioon on jätkuvalt Euroopa Liidu jaoks prioriteetne valdkond, ning selle üle, et komisjon teeb pikaajalises eelarves aastateks 2021–2027 ettepaneku suurendada selles valdkonnas jõupingutusi, kuid tuleb ka meelde, et kõigi tasandite, Euroopa Liidu ja riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi juhivad institutsioonid peaksid ühiselt tegutsema, et saavutada tegevuskava eesmärgid. Komitee nõustub komisjoni järeldusega, et väljakutsed, mille ees Euroopa seisab, nõuavad uut lähenemisviisi teadusuuringutele ja innovatsioonile, mis omakorda nõuab piirkondade, liikmesriikide ja komisjoni ühist lähenemisviisi;
- rõhutab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on keskne osa tõhusate piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste loomisel, nt piirkondlike aruka spetsialiseerumise strateegiate (RIS3) väljatöötamisel. Nii uues tegevuskavas kui ka teadusuuringuid ja innovatsiooni toetavates programmides tuleb täpsustada avaliku sektori rolli mitte üksnes teadusuuringute ja innovatsiooni vastuvõtjana, vaid ka teadustöös ja innovatsioonis osalejana, kes ise vastutab teadusuuringute ja innovatsiooni eest;
- toonitab, et selleks, et mõista tõeliselt piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskusi, sealhulgas Euroopa digitaalsete innovatsioonikeskuste võrgustiku loomisel, kui kohaga seotud, lõimunud ja kinnistunud ökosüsteemi, on vaja laiendada mõisteid ja arusaama, mis tunnustavad ja kaasavad riiklikke, kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi, ettevõtlust, avalikku, kuid mitte riiklikku sektorit, ülikoole ja kõrgkoole, kodanikuühiskonda ja mittetulundussektorit, kodanikke ning teaduse ja innovatsiooni lõppkasutajaid;
- märgib, et piirkondade vähese arengu ning innovatsiooni ja teadusuuringute investeeringute vähesuse vahel on otsene võrdeline seos. Kuna teadus- ja arendustegevuse tulemused on teadusuuringute infrastruktuuriga lahutamatult seotud, tuleb leida võimalus seda tugevdada, suunates osa ELi vahenditest, näiteks struktuurifondidest või programmist „Euroopa horisont“neisse ELi piirkondadesse, kus on tööpuuduse tõttu suurimad sotsiaal-majanduslikud arenguraskused, äärepooleseimadesse piirkondadesse ja piirkondadesse, millel on tõsised ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, sh saared, piiriülesed ja mägipiirkonnad;
- nõuab, et lõpuks vastuvõetavatesse seadusandlikesse tekstidesse lisataks piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste täpne määratlus, mis võimaldaks neid ökosüsteemide tulevase raamprogrammi kõikide valdkondade rakendamisel tõhusalt arvesse võtta;

6. on seisukohal, et innovatsioon on majanduskasvu ja kestliku arengu võtmetegur ning et ELi teadusuuringute ja innovatsiooni tulevane rahastamine peaks hõlmama hästi tasakaalustatud viisil kogu teadusuuringute ja innovatsiooniprotsessi fundamentaalteaduslikest uuringutest eelnevalt süsteemi eri osalejate vahelise kokkuleppega kindlaks määratud vajadustele vastava uurimistöö, arendustegevuse ja innovatsiooni ning tulemuste levitamise ja kasutamiseni;

7. usub, et riigiabi eeskirju tuleb veelgi lihtsustada, et hõlbustada erinevate ELi programmide kombineerimist, mis on hädavajalik piirkondlike erinevuste ületamiseks osalemisel ning võimaluste loomiseks edukalt teadusuuringute ja innovatsiooniga tegeleda. Komitee on sellega seoses seisukohal, et programme või meetmeid, mida kaasrahastavad erinevad fondid ning mis põhinevad raamprogrammi vahenditel ja meetoditel, peab olema võimalik rakendada raamprogrammi õigusliku raamistiku alusel;

8. on seisukohal, et programm „Euroopa horisont“ peaks keskenduma nende valdkondade arendamisele, mis annavad Euroopale selgelt lisaväärtust, nagu kestliku arengu eesmärgid, ning et seetõttu tuleks programmis anda eelis teadusuuringute ja innovatsiooni projektidele, mis põhinevad paljude üksteist täiendavate osaliste koostööl, sest need projektid teevad just seda ainulaadsel viisil;

9. rõhutab, et ühiskondlikke probleeme, eriti ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamist, saab lahendada üksnes ambitsioonikamate eesmärkide seadmisega laiaulatuslikumal Euroopa tasandil ja mobiliseerides kõigi osaliste, sealhulgas linnade ja piirkondade kooskõlastatud jõupingutusi, mis on suuremad kui üksikud uurimisprojektid, ning et sellist tööd tuleb teha pikaajalisemalt, kui seda võimaldab programm „Horisont 2020“, mis omakorda muudab vajalikuks programmi sellise struktureerimise, et võimalik oleks pikaajaline rahastamine;

Euroopa võimalus investeerida tulevikku

10. nõustub, et Euroopal on häid eeldusi kõrgetasemeliste teadusuuringute jaoks, kuid et vaja on rohkem ja suuremaid jõupingutusi, et tulemustest saaksid uuendused ja rakendused, mis annavad hoogu kestlikule arengule ja jätkusuutlikule majanduskasvule, ning et teadusuuringuid, innovatsiooni ja arendustegevust tuleks programmis „Euroopa horisont“ hästi esile tõsta, tagades samas innovatsiooniprotsessi kõigi etappide tasakaalustatud tugevdamise;

11. nõuab subsidiaarsuse töörihma järeldusi silmas pidades kohalike ja piirkondlike omavalitsuste täieulatuslikku osalemist strateegilises planeerimises ja teistes juhtorganites, millest juhendatakse programmi „Euroopa horisont“ rakendamisel, ning piirkondlike aruka spetsialiseerumise strateegiate arvessevõtmist selle raames. Komitee leiab ühtlasi, et programmi ja projektide hindamisel tuleb territoriaalset mõju tunnustada mõju mõiste olulise elemendina; ⁽¹⁾

12. rõhutab, et teadusuuringud ja innovatsioon toimuvad nii avalikus sektoris kohaliku ja piirkondliku rahastusega kui ka ettevõtetes. On tervitatav, et uuendatud tegevuskava sisaldab konkreetseid meetmeid, mille abil saab toetada avaliku sektori panust;

13. on nõus, et Euroopa Liidus tuleb teadusuuringute ja innovatsioonisuutlikkuse tugevdamiseks parandada ja tõhusamalt kooskõlastada juba olemasolevate vahendite kasutamist, mida komitee on varem nimetanud, ning et eriti oluline on kooskõlastada ühtekuuluvuspoliitika teadus- ja innovatsioonipoliitikaga, jättes liikmesriikidele nende vajadustest lähtuvate prioriteetide kujundamiseks vajaliku paindlikkuse. Seepärast tuleks võtta meetmeid selleks, et vältida ja igal juhul kompenseerida ebavõrdsuse suurenemist nende linnade ja piirkondade vahel, kes saavad suureneva eelarvega teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammist märkimisväärset kasu, ning nende vahel, kellele saavad osaks ühtekuuluvuspoliitika eelarve vähendamise tagajärjed; ⁽²⁾

⁽¹⁾ COR 2017-00854-00-01, arvamus „Programmi „Horisont 2020“ kohalik ja piirkondlik mõõde ning uus teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm“.

⁽²⁾ COR 2017-00854-00-01, arvamus „Programmi „Horisont 2020“ kohalik ja piirkondlik mõõde ning uus teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm“.

14. märgib, et digitaalsetesse tehnoloogiatesse ja platvormidesse tehtavatest investeeringutest saadavad hüved tuleb viia kogu Euroopasse. Digitaalse Euroopa programmil on selles oluline roll usaldusväärse investeerimis- ja arenguprogrammina, et kasutada ära täielikult toimiva digitaalse tihthe turu jaoks vajalikke ja loodud võimalusi. Komitee rõhutab digitaalse innovatsiooni keskuste võrgu loomise ja nende piisava ulatuse tähtsust kõigis piirkondades; ⁽³⁾

15. tervitab laiaulatuslikku arutelu teadusuuringute ja innovatsiooni ning ühiskonna omavaheliste suhete üle koos kogu nendevahelise koostoimega, tuginedes empiirilisele analüüsile ja diskussioonile ülemaailmsete muudatuste üle ning selle üle, mida need tähendavad nii teadusringkondade kui ka ühiskonna jaoks üldiselt ning millistesse uutesse rollidesse need asetavad kõigil tasanditel paljud teaduse ja innovatsiooni ökosüsteemi osalised;

16. soovib rõhutada väga olulist rolli, mis Euroopa piirkondadel on tööstuse jaoks, ja meelde tuletada oma seisukohti töötuspoliitika valdkonnas; ⁽⁴⁾

Uus tegevuskava tugevama Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemi jaoks

17. nõustub seisukohaga, et teadusuuringud ja innovatsioon on tegevused ühes ökosüsteemis, kus kohtuvad erinevad osalised, kes aitavad koos kaasa elujõulise ja dünaamilise keskkonna loomisele, kuid kus edukate strateegiate kujundamiseks on oluline arvestada ka ökosüsteemi kohaliku ja piirkondliku mitmekesisusega. Seda silmas pidades on kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamisel selge lisaväärtus;

18. rõhutab, et kogu ELi poliitikas on oluline integreerida digitaliseerimine, teadusuuringud ja innovatsioon kõikidesse peamistesse ELi programmidesse ja piirkondlike ökosüsteemide partnerlustesse;

19. on nõus, et on väga oluline kasutada ära Euroopa piirkondlikele ökosüsteemidele ja innovatsioonikeskustele iseloomulikke tunnuseid selleks, et muuta see võimalikult tõhusaks, kuid leiab samas, et Euroopa teadus- ja innovatsioonipoliitika kujundamisel tuleks tunnustada ja arvesse võtta ka selle süsteemi kohalikke ja piirkondlike osalisi, nagu linnad, vallad ja piirkonnad, kes on nii innovatsiooni algatajad, tootjad kui ka lõppkasutajad; ⁽⁵⁾

20. on seisukohal, et kohalikud omavalitsused ja piirkonnad tuleb kaasata teadus- ja innovatsiooniprogrammi kujundamisesse ⁽⁶⁾. Teadusuuringute ja innovatsiooni tähtsust kõigis poliitikavaldkondades ja ühiskonnasektorite üleselt on raske ülehinnata, kuid selleks, et täielikult saavutada uue tegevuskava eesmärgid ja seda ökosüsteemi tõesti tugevdada, on oluline pöörata kõikides kontekstides tähelepanu ka selle süsteemi tõukejõududele, mis toimivad ka alt üles ja mitte üksnes ülevalt alla, mis omakorda viib selleni, et lisaks avatud teadusele on olemas ka avatud innovatsioon, mida tegevuskava peaks hõlmama ja ärgitama;

21. leiab, et edu võti on kohaliku ja piirkondliku innovatsiooni ökosüsteemi strateegilisem kasutamine, kusjuures rohkem tuleks rõhutada ja arendada keerukaid koostööpõhiseid teadusuuringute ja innovatsiooni protsesse, mis peituvad nelja osapoolega ja pentaheeliksi struktuurides. See puudutab teadmiste arendamist üldiselt, kuid ka teadmussiiret ning teadusuuringute ja innovatsiooni tulemuste kasutamist ning erinevate rahastamisvahendite ja poliitikavaldkondade, näiteks ühtekuuluvuspoliitika ja teadus- ja innovatsioonipoliitika omavahelise koostoime positiivseid mõjusid;

⁽³⁾ COR-2018-03951-00-01, arvamused teemal „Digitaalse Euroopa programm (2021–2027)“.

⁽⁴⁾ COR 2017-03214-00-00, arvamused „Euroopa tööstusstrateegia. Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll ja vaatenurk“.

⁽⁵⁾ COR 2017-04757-00-00, arvamused „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“.

⁽⁶⁾ COR 2017-00854-00-01, arvamused „Programmi „Horisont 2020“ kohalik ja piirkondlik mõõde ning uus teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm“.

Avaliku sektori baasinvesteeringute tagamine ja erainvesteeringute ärgitamine

22. väljendab heameelt selle üle, et teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavaid investeeringuid on suurendatud programmile „Euroopa horisont“ ja teistele pikaajalise eelarve programmidele tehtud saja miljardi euro suuruse rahaeraldisega, kuid rõhutab ka, et kõnealuste investeeringute abil heade tulemuste saavutamiseks on väga oluline läbi vaadata riigiabi eeskirjad ja neid lihtsustada, et saavutada innovatsioonisõbralik reguleerimine, mis võimaldab omavahel kombineerida eri liiki rahastamist;

23. toetab kindlalt programmis „Euroopa horisont“ mainitud Euroopa partnerluse lähenemisviisi, mis on oluline vahend piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsioonikeskuste konsortsiumide algatatud alt üles projektide toetamiseks ning mida rahastatakse programmi „Euroopa horisont“, teiste ELi programmide ning riiklike, piirkondlike või kohalike avalike ja erasektori rahastamisvahendite kombineeritud vahenditest;

24. tuletab meelde, et piirkonnad ja omavalitsused rahastavad teadusuuringuid ja innovatsiooni ning seega osa avalikest investeeringutest, kuid nõustub, et positiivne on ärgitada liikmesriike tegema veel ambitsioonikamaid jõupingutusi, et nad saavutaksid 2020. aastaks eesmärgi investeerida 3 % SKPst teadusuuringutesse ja innovatsiooni, parandada erasektorist tehtavate investeeringute raamtingimusi ja ärgitada ettevõtjaid tegema täiendavaid jõupingutusi;

25. märgib, et Euroopa Komisjoni ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“, märgitakse, et erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade juurdepääsuks liidu horisontaalsetele programmidele on õigustatud, võttes arvesse nende struktuurilist, sotsiaalset ja majanduslikku olukorda. Komitee peab kahetsusväärseks, et see asjaolu ei leia konkreetsemat kajastamist ettepaneku tekstis, mistõttu on programmis raske võtta arvesse kõnealuste piirkondade eripära ning ainulaadseid võimalusi olla teadusuuringute ja innovatsiooni katsepolügoon sellistes valdkondades nagu biomajandus ja kliimamuutused kooskõlas nende aruka spetsialiseerumise strateegiatega;

26. tuletab eriti meelde, et omavalitsused ja piirkonnad on Euroopa konsortsiumitest osa võttes teinud suuri investeeringuid Euroopa teadusuuringute ja innovatsiooni taristusse, mis on samuti näide sellest, kuidas teadusuuringud ja innovatsioon on seotud oma asukoha ning kohaliku ja piirkondliku kontekstiga, ning et enam tuleb teha selleks, et rohkem kasutajaid kogu Euroopa Liidust ja kõigist piirkondadest pääseksid neile ligi;

27. toonitab, et on positiivne, et Euroopa struktuuri- ja sotsiaalfonde kasutatakse selleks, et toetada piirkondades innovatsioonipõhises majanduslikus ja sotsiaalses arengus osalejaid ja jätkusuutlikku majanduskasvu, ning on seisukohal, et on eriti oluline tagada programmi „Euroopa horisont“ ja InvestEU fondi koosmõju Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Erasmus+ programmi, digitaalse Euroopa programmi, ühise põllumajanduspoliitika ja Euroopa kosmoseprogrammiga. Selline koostoime peaks suurendama fondide sidusust, vastastikust täiendavust ja kooskõla, soodustades samal ajal kaaskujundamisel põhinevat meetodit ja tugevdades piirkondlikke sidemeid;

28. tervitab jõupingutusi innovatsioonile juurdepääsu tagamiseks riskikapitalile algatuse VentureEU edasiarendamise abil Euroopa fondiks ja kapitaliturgude liidu algatuse abil olemasolevate eeskirjade läbivaatamiseks;

29. on siiski kindlalt vastu sellele, et võimaluse üle kanda osa ühtekuuluvuspoliitika vahenditest üle programmile „Euroopa horisont“ otsustaksid süstemaatiliselt liikmesriigid. Komitee on kindlal seisukohal, et seda võimalust peaks rakendama asjaomane haldusasutus ning et nende vahendite kasutamiseviiside üle tuleks otsustada ühise kokkuleppe sõlmimise teel selle asutuse ja komisjoni vahel ning et sellega tagataks kõnealuste vahendite jõudmine tagasi asjaomasesse geograafilisse piirkonda; (?)

30. märgib, et Euroopa Investeerimispanka roll teadus- ja arendustegevuse toetamisel rahastamisvahendite kaudu kasvab. Selline areng tagab, et toetusi täiendatakse üha enam muude rahastamisvahenditega;

(?) COR 2017-00854-00-01, arvamus „Programmi „Horisont 2020“ kohalik ja piirkondlik mõõde ning uus teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm“.

Õigusraamistike kooskõlastamine innovatsiooni ärgitamiseks

31. nõustub, et Euroopa ja riigi tasandi eeskirjad ja õigusnormid tuleb vaatluse alla võtta, et hinnata nende tagajärgi innovatsioonile. Eriti positiivne on konkreetse innovatsiooni ärgitava meetmena koostada näidete loetelu, mis on spetsiaalselt suunatud omavalitsustele ja piirkondadele avaliku sektori osana, selleks et soodustada innovatsioonialaseid hankeid ning avaliku ja erasektori partnerlusi ja sel viisil tugevdada nende võimalusi jääda juhtivaks jõuks;

32. tervitab komisjoni algatust lihtsustada riigibi eeskirju ja teisi toetavaid meetmeid, näiteks kehtestades teadusuuringute ja innovatsiooniprojektidele üldised kvalitatiivsed hindamiskriteeriumid;

33. juhib tähelepanu tööigale, et kooskõlastatud juhised teaduseetika valdkonnas oleksid eriti olulised, et hõlbustada teadusuuringute ja innovatsiooni alast koostööd tervishoiu-, hariduse ja sotsiaaltöö valdkonnas ning valdkonnaülest uurimistööd inimeste ja käitumise valdkonnas. See peaks hõlbustama piiriülest kliinilist ja praktilist uurimistööd ja innovatsiooni, mille raames teevad paljud osapooled koostööd, sest praegu erinevad eeskirjad ja vajadused riigiti, mistõttu on näiteks keeruline sünkroniseerida kõigi osaliste riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku teaduseetikaalast kontrollimist;

34. toetab võimalust võimaldada programmi „Euroopa horisont“ projektide kvaliteedimärgise (*Seal of excellence*) abil rahastamist struktuurifondide vahenditest, kuid rõhutab, et liikmesriikide ja piirkondade jaoks peaks struktuurifondidest vahendite eraldamine programmi „Euroopa horisont“ abil alguse saanud projektidele olema eranditult vabatahtlik ja et selliste sammude üle peaksid otsustama piirkondlikud pädevad asutused;

Euroopa Liidu viimane turguloova innovatsiooni esirinda

35. väljendab heameelt algatuse üle luua Euroopa innovatsiooninõukogu;

36. toonitab, et selle pädevusvaldkonnad peaksid esile tõstma või piisaval määral toetama algusjärgus innovatsiooni ja koostööprojekte ning hõlmama ka sotsiaalset ja ühiskondlikku innovatsiooni, sh teenuste innovatsiooni, mis toimuvad suures ulatuses omavalitsustes ja piirkondades. Seal luuakse uusi teenuseid, äriühinguid ja töökohti, mis vastavad ühiskonna põhivajadustele laiemas tähenduses, ja avalike teenuste digiteerimine kujutab endast avanemist murrangulistele uuendustele; ⁽⁸⁾

37. tuletab meelde, et väga suur potentsiaal murrangulisteks uuendusteks ei peitu üksnes ettevõtluses, vaid vähemalt sama palju ka piirkondades, omavalitsustes ja avalikus sektoris; ⁽⁹⁾

38. toob näiteks, et teadusuuringud ja innovatsioon toimuvad omavalitsustes ja piirkondades, mis toimivad „eluslaborite“ ja katsekeskkondadena, muu hulgas tervishoiu, ühiskonna ja üldise heaolu arengu valdkonnas, ning et uuendusi, mis toovad suurt kasu lõppkasutajatele/kodanikele, on võimalik teha just sellises asukohaga seotud kontekstis;

39. märgib, et sellega seoses on asjakohane rõhutada demograafiliste muutustega kaasnevat võimalusi, nagu need, mis avanevad nn hõbedase majanduse raames ettevõtetele ja asutustele, mis kujundavad ja pakuvad uuenduslikke tooteid ja teenuseid eakatele inimestele. Demograafilistest muutustest mõjutatud piirkondades pakub kõnealune valdkond eriti palju võimalusi sotsiaalse uuendustegevuse ja teenuste innovatsiooni jaoks;

⁽⁸⁾ COR 2016-02882-00-01, arvamus „E-valitsuse tegevuskava 2016–2020“.

⁽⁹⁾ COR 2017-03529-00-00, arvamus „Avaliku sektori innovatsiooni edendamine digilahenduste kaudu – kohalik ja piirkondlik vaatenurk“.

40. eeldab, et omavalitsused ja piirkonnad peaksid saama osa leda kõnealusel Euroopa innovatsiooninõukogus, nii nagu ka kõrgkoolide ja ettevõtjate (sh väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate) esindajad, et selgelt suunata nende töö ühiskonna jaoks olulistele küsimustele, ning kõnealusel nõukogu tegevusse tuleb kaasata ka kohaliku ja piirkondliku tasandi esindajad;

41. on seisukohal, et nõukogu peab võimaldama piirkondlike ametiasutuste osalemist investeringutoetuse kujundamisel;

Euroopa Liidu tasandi teadusuuringute ja innovatsiooni ülesannete kindlaksmääramine

42. toetab ideed korraldada inter- ja multidistsiplinaarsed teadusuuringud ja uuendustegevus, tuginedes täpselt määratletud ülesannetele ja selgelt sõnastatud eesmärkidele, mis on olulised terve liidu jaoks ja millel on Euroopa Liidule selge lisaväärtus ning mis peaksid looma teadusuuringute ja innovatsiooni strateegiate, eriti aruka spetsialiseerumise strateegiate koostöö riigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Üks asjakohane näide on biomajandus; ⁽¹⁰⁾

43. rõhutab, et see ülesanne peab olema ühiskonnale selgelt oluline ja selle eesmärk peab olema konkreetse kasu pakkumine kodanikele, kes tuleb samuti kaasata ülesande ettevalmistamisse, aga on ka soovitatav, et programmi struktuuris oleks ruumi teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks, mis toimivad alt üles ja millele aitavad kaasa avalikud menetlused, nagu eksploratiivne uurimistöö ja innovatsioon;

44. tuletab meelde vajadust kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused ülesannete määratlemisse ja rakendamisse. Komitee avaldab arvamust, et ülesanded tuleb siduda ÜRO 2030. aasta kestliku arengu tegevuskava eesmärkidega, ning rõhutab linnade ja piirkondade olulist rolli ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisel;

Toetus uuenduste kiirele levikule ja kasutuselevõtule terves Euroopa Liidus

45. tervitab Euroopa struktuuri- ja innovatsioonifondide avamist, selleks et lõimida paremini kõik piirkonnad innovatsioonipõhisesse majandusse, tugevdades aruka spetsialiseerumise strateegiaid (S3) ja piirkondadevahelist innovatsioonitoetust. Samas peab ettepanek selle kohta, kuidas see praktiliselt välja kujuneb, tulema kohalikul ja piirkondlikul tasandil, sest just seal teatakse kõige paremini, mida on vaja;

46. juhib tähelepanu analüüsile ⁽¹¹⁾ selle kohta, missugustel erinevatel viisidel seisavad piirkonnad eri tasanditel silmitsi raskustega piirkondadevahelise koostöö arendamisel, ning on seisukohal, et sellele tuleb tähelepanu pöörata kõigi selliste finantsinstrumentide kujundamisel, mida kasutatakse teadusuuringute ja innovatsiooni toetamiseks kohalikes ja piirkondlikes teadusuuringute ja innovatsiooni ökosüsteemides;

47. leiab, et Euroopa Komisjon ja makropiirkondlikes strateegiatesse kaasatud liikmesriigid peaksid jätkuvalt arendama ja süvendama teadus- ja akadeemilist koostööd oma ülikoolide vahel, pidades silmas ka eesmärki luua 2024. aastaks Euroopa ülikoolid; ⁽¹²⁾

Investeeringute oskustesse kõigil tasanditel ning Euroopa ülikoolide muutmine ettevõtlikumaks ja valdkonnaiülesmaks

48. nõustub sellega, et uuenduslikul õpiühiskonnal on vaja ka muudatusi nii kõrg- kui ka põhihariduse asutustes ning et ülikoolidel ja kõrgkoolidel on vaja teha rohkem koostööd ettevõtjate ja ühiskonnaga, et luua haridussüsteem, mis on võimeline vastama paindlikult ja kiiresti muutuvatele pädevustele seotud vajadustele, olgu tegemist siis üksiku kodaniku või piiritletud kutsete ja kutsehariduse, kutsealase täiendõppe või muu haridusega seotud vajadustega;

⁽¹⁰⁾ COR 2017-00044-00-01, arvamus „Biomajanduse kohalik ja piirkondlik mõõde ning linnade ja piirkondade roll“.

⁽¹¹⁾ COR 2017-04757-00-00, arvamus „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“.

⁽¹²⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu. Euroopa Komisjoni panus ELi juhtide kohtumisse Göteborgis 17. novembril 2017“ (COM(2017) 673 final).

49. leiab, et avatud teadus ülikoolide, kõrgkoolide ja teadusasutuste juhtpõhimõttena on hea viis teadmiste suuremaks levitamiseks ühiskonnas üldiselt, kuid kutsub komisjoni üles igati toetama kiiret üleminekut sellele, mis puudutab ka juurdepääsu teadusuuringute ja innovatsiooni tulemustele, mis omakorda avab võimalusi avatud innovatsiooni ja kodanike laialdase kaasamise jaoks teadusuuringutesse ja innovatsiooni;

50. nõustub, et Euroopa uus oskuste tegevuskava⁽¹³⁾ on väärtuslik selleks, et määratleda, missuguseid seoseid on vaja hariduse ja innovatsiooni ökosüsteemi vahel, nagu põhimõtted, mis määratletakse digiõppe tegevuskavas ja e-oskuste strateegias, ning tuletab meelde, et elukestva õppe vaatenurgast on oluline, et ülikoolid ja teised kõrgharidusasutused arendavad välja avatud õppimise toe.

Brüssel, 6. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹³⁾ COR 2016-04094-00-01, arvamus „Euroopa uus oskuste tegevuskava“.

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Tehisintellekt Euroopa huvides“

(2019/C 168/03)

Raportöör	Jan TREI (EE/EPP), Viimsi vallavanem
Viitedokument	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tehisintellekt Euroopa huvides“ COM(2018) 237 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. peab tervitatavaks teatist „Tehisintellekt Euroopa huvides“ ja toetab täielikult eesmärki töötada välja ühine käsitlus, mille abil hoogustada investeringuid, valmistuda sotsiaal-majanduslikeks muutusteks, suurendada tehisintellektiga seotud toimingute õiguskindlust ja kehtestada eetikasuunised; väljendab siiski kahetsust selle üle, et Euroopa komisjon on nende suuniste koostamise konsultatsioonideks väga vähe aega jätnud; ⁽¹⁾
2. jagab Euroopa Komisjoni seisukohta, et tehisintellekti kasutuselevõtt toob murrangulisi ennenägematuid muutusi, ning rõhutab suurt tähtsust, mis tehisintellektil võib olla Euroopa Liidu konkurentsivõimelisemaks, kaasavamaks ja jätkusuutlikumaks muutmisel ning seeläbi kestliku arengu eesmärkide rakendamisel ning eurooplaste elukvaliteedi parandamisel;
3. julgustab Euroopa Liitu kasutama võimalust automatiseerida protsesse ja korduvaid ülesandeid masinate ja tehisintellekti rakendamise abil, mis suudavad ülesandeid täita palju suuremas ulatuses ja palju kiiremini kui on inimvõimuses. Komitee hoiatab samal ajal järelevalveta masinõppe ja automatiseeritud otsuste tegemise ohtude eest, mis õõnestavad inimõhõõdet ja inimeste lisaväärtust;
4. rõhutab, et tehisintellekt toob praegu ja ka edaspidi majandusse ja ühiskonda väga suuri muutusi, ning nõustub seepärast sellega, et on vaja selget Euroopa tehisintellekti raamistikku;
5. jagab seisukohta, et poliitikakujundajad peavad tagama tehisintellekti keskkonna ja ökosüsteemi eetikasuuniste väljatöötamise. Komitee märgib siiski, et kiiresti on vaja Euroopa tasandi seadusandlikke ettepanekuid;
6. juhib tähelepanu avaliku (ELi, riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi) ja erasektori ühistele jõupingutustele, et järk-järgult suurendada üldist investeringumahtu 2020. aastaks ja ka edaspidi;
7. rõhutab, kui oluline on tehisintellekti edendamiseks ELi eri poliitikameetmete ja programmide (nt EFSI, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, Euroopa horisont, digitaalne Euroopa, Erasmus) parem koostoime;

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/draft-ethics-guidelines-trustworthy-ai>

8. leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peaksid lähiaastatel aitama kaasa tingimuste ja soodsa keskkonna loomisele, et suurendada investeeringuid tehisintellekti, ühildades selle töö riiklike ja ELi strateegiatega, mille eesmärk on võimestada eurooplasi saama nii lahenduste tootjateks kui ka tarbijateks;

9. märgib, et investeeringud tehisintellekti peavad käima käsikäes kohandatud õigusraamistiku, tehisintellekti ja avalike teenuste suhte määratlemise ning regulatiivse lähenemisviisiga andmekasutusele ja selle kasutamisele avalikus ruumis, samuti üldsuse, töötajate, ettevõtjate, haldusasutuste ja noorte põlvkondade koolitamisega;

10. tuletab meelde Tallinna deklaratsiooni⁽²⁾ e-valitsemise lubadusi ja märgib, et tehisintellekti rakendamine e-valitsemises võib suurendada kogu ELi tõhusust ja avaliku teenuse läbipaistvust ning kättesaadavust;

11. rõhutab, et on oluline suurendada teadusarenduse investeeringuid tööstuse automatiseerimiseks tehisintellekti abil ja suurendada oluliselt tootlikkust kõigis Euroopa piirkondades;

12. märgib, et tehisintellekti ja sellega seonduvaid investeeringuid murrangulisse innovatsiooni tuleb võtta tõsiselt poliitika kõige kõrgemal tasandil, et aidata suurendada Euroopa konkurentsivõimet ja eurooplaste heaolu;

13. tunnustab tehisintellekti investeeringute hoogustamiseks tehtud jõupingutusi nii praegusel perioodil kui ka järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekutes, kuid väljendab muret, et kavandatud summa ei ole piisavalt suur, et tegeleda esseeisvate ülesannetega ja vastata muude maailma riikide väljakuulutatud strateegiatele;

14. väljendab kahetsust, et kavandatud strateegia ei ole liikmesriikidele siduv, arvestades et tehisintellekt on niivõrd tähtis majanduskasvu element. Kui Euroopa soovib tehisintellekti tõsiselt võtta, peab selleks olema olemas tõeline mitmetasandiline poliitiline ja rahaline pühendumus;

15. toonitab eelkõige vajadust parema koostoime järele ELi eri poliitikameetmete ja programmide vahel (nt EFSI, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, Euroopa horisont, digitaalne Euroopa, Erasmus), et tehisintellekti edendada, ning kutsub seepärast üles sellekohast selget visiooni kujundama;

16. rõhutab vajadust töötada välja paindlikumad mehhanismid tehisintellekti rakendamise ja innovatsiooni finantseerimise osas, kuna valdkond on väga kiirelt arenev ja pikalt planeeritud finantsmehhanismid ei paku piisavat paindlikkust muutustele reageerida;

17. jagab seisukohta, et koostalitlusvõime ja digisuutlikkuse parim kasutus – kehtib ka tehisintellekti puhul – on avaliku sektori ja avalikku huvi pakkuvate valdkondade jaoks üliolulised;

18. märgib, et teatistes kavandatakse avaliku sektori (liikmesriikide ja ELi tasandi) ja erasektori ühiseid jõupingutusi, et edendada ELi tehnoloogilist suutlikkust, tööstusvõimsust ja tehisintellekti kasutuselevõttu kõikides majandusharudes;

19. juhib aga tähelepanu sellele, et kõnealuses meetmes ei ole arvestatud kohaliku ja piirkondliku tasandi avaliku sektoriga, ning leiab, et kumbagi neist valitsustasanditest ei tohiks kõrvale jätta, sest neil peab olema oluline osa tehisintellekti investeerimisel, investeeringute hoogustamisel ja tehisintellekti ökosüsteemide edendamisel oma territooriumil;

(²) Tallinna e-valitsemise deklaratsioon, mis allkirjastati Eesti eesistumise ajal toimunud ministrite kohtumisel 6. oktoobril 2017.

20. rõhutab sellega seoses, kui oluline on tõhustada piirkondadevahelist koostööd aruka spetsialiseerumise strateegiatega kaudu. See tähendab koostöö kasutamist piirkondade sees ja nende vahel, tuginedes tööstuse, teaduse ja innovatsiooni osalejate koostöö- ja osalusprotsessidele, mis hõlbustavad nõudluspõhist innovatsiooni ja ühislahendusi, mis võivad edendada ka tehisintellekti nii avalikus kui ka erasektoris;
21. leiab sellega seoses, et piirkondlike ökosüsteemide ja innovatsiooni keskuste loomine võib aidata oluliselt kaasa tõhusate piirkondlike ühenduste loomisele ning ELi konkurentsivõime ja ühtekuuluvuse tugevdamisele;
22. toetab ideed luua tehisintellekti kõigi aspektidega tegelev ja mitut sidusrühma hõlmav ulatuslik platvorm – Euroopa tehisintellekti liit, ning märgib, et selle töösse on vaja kaasata ka kohaliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmad;
23. pooldab ideed soodustada Euroopa tehisintellekti liidu suhtlust Euroopa Parlamendi, liikmesriikide, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Euroopa Regioonide Komiteega;
24. tunnustab ideed toetada selliste katsetamis- ja eksperimenteerimistaristute loomist, mida saavad kasutada eri suurusega ettevõtted kõikidest piirkondadest;
25. toetab ettepanekut luua tehisintellekti nõudeteenuste platvorm, millele juurdepääsu hõlbustavad digitaalse innovatsiooni keskused;
26. leiab, et digitaalse innovatsiooni keskused saavad etendada olulist rolli koolituses ja digioskuste arendamisel era- ja avalikus sektoris;
27. märgib, et Euroopa tööstuse digiteerimise algatuse eesmärk on tagada digitaalse innovatsiooni keskuse olemasolu igas piirkonnas aastaks 2020. Paljud piirkonnad on aga olemasolevas võrgustikus seni veel alaesindatud;
28. kutsub üles võtma kiiresti meetmeid, et aidata arendada nii era- kui ka avalikus sektoris kodanike digioskusi- ja teadmisi vastavalt nende vajadustele, et hoida ära ebavõrdsuse kasvu ELi kodanike, piirkondade ja tööstusharude vahel;
29. toonitab vajadust soodustada avalike pilootide korraldamist regioonides, et tutvustada tehisintellekti rakendumist tuleviku elukeskkonnas (nn nõudepõhine transport, sotsiaalhoolekanne, tark linn jne) ja harjutada inimesi seda aktsepteerima ning enda hüvanguks kasutusele võtma;
30. juhib tähelepanu sellele, et tehisintellekt võib edendada jätkusuutlikku majanduskasvu mastaabisäästu kaudu, kuid tegelikult loovad tohutu suurt väärtust ka tehisintellekti võimaldatud uued kaubad, teenused ja uuendused;
31. rõhutab, et tuleb ette näha ümberõppevõimalused ja rahalised vahendid kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele, et saaks korraldada ümberõpet nendele töökohtadele, mida muudetakse või mille funktsioonid võtab üle tehisintellekt;
32. rõhutab, et tehisintellekti arendusteks tuleb ette näha järgmisel Euroopa Liidu finantsperspektiivil 2021–2027 olulisel määral rahalisi vahendeid (sh programmi „Digital Europe“ perioodiks 2021–2027);
33. rõhutab, et linnade kasvu, tehnoloogia, taristu ja kapitalinõuete kokkupuutepunkt kujutab endast ainulaadset võimaluste ja väljakutsete kogumist linnadele ja piirkondadele, luues vajaduse mitmetasandilise valitsemise ning investeeringute järele füüsilisse, digitaalsesse ja sotsiaalsesse taristusse. Komitee rõhutab, kui tähtis on teha koostööd erasektoriga, et tagada selle valdkonna seadusandluse otstarbekohasus;

34. rõhutab, et tehisintellekt ei ole eesmärk omaette ning et on oluline seda kohaldada tulevikus e-valitsemiseks ja avalikeks teenusteks;
35. peab väga oluliseks, et tehisintellekti arendamisel tuleb tagada isikute privaatsus ja isiklikud õigused;
36. rõhutab tehisintellekti olulisust ja seost laiendatud tegelikkuse (XR), virtuaalreaalsuse (VR), täiendatud tegelikkuse (AR), 3D-tehnoloogiate ja robotikaga, mis saavad uueks aluseks üleilmsele ettevõtlusele, platvormimajandusele ja õppeplatvormidele. See aitab pakkuda võrdset juurdepääsu mitmesugusele haridus- ja kultuurialasele sisule ning võimaldab luua innovaatilisi teadmiste ülekandmise platvorme töötajate kutsealase ümberõppe tarvis;
37. rõhutab, et tehisintellektiga seotud võimekuse arendamine aitab kaasa nii tööstuse kui ka avaliku sektori digitehnoloogiale üleminekule;
38. rõhutab, et tagamaks, et digitaalse Euroopa loomist saadaks edu, vajab EL eelkõige digitaalajastule kohandatud tööturget ning haridus- ja koolitussüsteeme. Täiustatud digitaaltehnoloogia, nagu kõrgjõudlusega andmetöötlus, küberturvalisus ja tehisintellekt, on nüüd piisavalt küps, et see teadlaste töölaualt edasi viia ning seda juurutada, ellu viia ja liidu tasandil laialdaselt kasutusele võtta.

Brüssel, 6. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“

(2019/C 168/04)

Raportöör:	Lääne-Pomorze vojevoodkonna marssal Olgierd Geblewicz (PL/EPP)
Viitedokument:	COM(2018) 236 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Märkused

1. juhib tähelepanu sellele, et viimastel aastatel on toimunud üleilmses meediakeskkonnas ulatuslikud ja kiired muutused. Nende muutuste mõju ühiskondlikule ja poliitilisele elule ei tohi alahinnata – niinimetatud sotsiaalmeedia, st platvormid nagu Facebook, Twitter, WhatsApp, YouTube ja Instagram, mis on muutnud mõne aasta jooksul viisi, kuidas teavet ja arvamusi levitatakse, mängivad üha olulisemat rolli inimeste esmase suhtluskanalina, samas kui traditsiooniline meedia on pidanud tõdema oma mõjuvõimu ja tähtsuse ning arvamuskujundajarolli vähenemist;
2. rõhutab, et lähitulevikus liigub suurem enamus teabest veebikanalite kaudu ja sotsiaalmeedia võib kujuneda peamiseks kodanikele teabe edastamise vahendiks, eelkõige lääneriikides: juba täna kasutab enam kui pool eurooplastest sotsiaalvõrgustikke iga päev või kaks kuni kolm korda nädalas;
3. märgib, et sotsiaalmeedia paistab silma eelkõige sellega, et avab kõigile oma kasutajatele täiesti uue võimaluse suhelda kõigi teiste kasutajatega („many to many“), mida teistsugune meedia ei paku: mis tahes platvormi iga kasutaja võib oma sõnumiga jõuda vähemalt potentsiaalselt igapäevani miljonite kasutajate hulgast ja seda toimetuse vahenduseta, mille mõju on nii positiivne kui ka negatiivne;
4. märgib lisaks, et sotsiaalmeedia iseloomustav tunnus on ka see, et nn klassikalise meedia – ajakirjanduse, raadio ja televisiooni – puhul otsustab selgelt määratletud isikute ring (ajakirjanikud, toimetajad ja haldustöötajad) selle üle, mida avaldatakse. Seda isikute ringi saab panna oma otsuste eest erineval viisil otse vastutama. Sotsiaalmeedia puhul on see sageli palju raskem, sest kõigepealt tuleb kindlaks teha autor ja levitamisiisid. Sotsiaalmeedia võimaldab samas teabe, sh väärteabe kiiret, nn viraalset levikut laia avalikkuse hulgas;
5. rõhutab, et eespool kirjeldatud, sotsiaalmeediale tüüpilise ebapiisava vastutuse põhjus on nii kehtivates õigusnormides kui ka kõikide sotsiaalmeedia platvormide lubatud võimaluses, et üksik kasutaja peitub anonüümse massi taga;
6. märgib murega, et sotsiaalmeedia platvormide massilise kasutamise, puuduva vastutuse ja anonüümisuse kombinatsioon on viinud selleni, et rikutakse tavasid, põhimõtteid, õiguslikke tagatisi ja kombeid, mille eesmärk on seni olnud tagada antava teabe usaldusväärsus;

7. on eriti mures selle üle, et sotsiaalmeediat kasutatakse väärinfo levitamiseks ning – nii sisemiste kui ka väliste sidusrühmade poolt – poliitilise, majandusliku ja ühiskondliku manipuleerimise vahendina. Praeguse manipuleerimise ulatust sotsiaalmeedia kaudu on raske hinnata: saadaolevatest teaduslikest uuringutest tuleneb, et ainuüksi 2018. aastal toimusid 48 riigis korraldatud manipuleerimise ja väärinfo levitamise kampaaniad sotsiaalmeedias ning erinevad poliitilised jõud (erakonnad, valitsused jne) kulutasid üle maailma enam kui pool miljardit dollarit sotsiaalmeedias psühholoogiliseks mõjutamiseks ja avaliku arvamusega manipuleerimiseks;

8. rõhutab lisaks, et kõnealust väärinfot kasutatakse sageli selliste arvamuste levitamiseks, mis ei ühildu Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja Euroopa inimõiguste konventsioonis sätestatud „inimväarikuse, vabaduse, võrdsuse ja solidaarsuse jagamatute ja universaalsete põhiväärtustega“;

9. osutab, et väärinfo levitamise kampaaniate tõhusus on tunduvalt kasvanud juurdepääsu abil sotsiaalmeedia kasutajate üksikjalikule teabele inimese kohta, mida saadakse või ostetakse sotsiaalmeediast ja mida saab kasutada kuvatava väärinfo isikupärastamiseks, maksimeerides seega selle mõju;

10. hoiatab selle eest, et sotsiaalmeedia praegused toimimismehhanismid soodustavad valede levitamist nii nagu mitte ühegi teise teabekanaliga: mitu uuringut on näidanud, et edasilevitamise tõenäosus Twitteri kasutajate kaudu („retweet“) on väärinfo puhul 70 protsendi võrra suurem kui tegelikkusele vastava teabe puhul;

11. rõhutab, et saadaolevates uuringutes juhitakse tähelepanu veel ühele muretekitavale nähtusele: sotsiaalmeedia kasutajatel on üldiselt raske hinnata sotsiaalmeedia kaudu edastatud teabe põhjendatust ja usaldusväärsust;

12. on mures, kas Euroopa Liit ja liikmesriigid on valmis seisma vastu uuele väärinfo lainele, mille võib vallandada tehisintellekt. Väärinfot peetakse juba praegu üheks ohtlikemaks tulevikusõdade vahendiks;

13. toetab Euroopa Parlamendi edastatavaid sõnumeid (!) selle kohta, kui tähtis on ELi ja liikmesriikide jaoks teha koostööd sotsiaalmeedia teenuseosutajatega, et võidelda sotsiaalmeedia kanalite kaudu propaganda levitamise vastu, mis võiks ohustada meie territooriumide sotsiaalset ühtekuuluvust, viies kodanike ja iseäranis meie noorte radikaliseerumiseni;

14. võtab rahuloluga teadmiseks seni Euroopa tasandil võltsuudiste („fake news“) / väärinfo üle peetud arutelu. Oma teatisega teemal „Euroopa lähenemisviis veebis leviva väärinfoga võitlemiseks“ Euroopa Komisjon keskse lähtepunkti käimasolevale arutelule selle üle, kuidas peatada veebis leviv väärinfo;

15. juhib tähelepanu sellele, et komisjoni teatises nimetatakse väärinfoga võitlemise strateegia järgmised neli põhielementi:

— läbipaistvuse suurendamine (teadmised, mis hõlmavad väärinfo allikat, viisi, kuidas seda levitatakse ja kellele seda edastatakse, samuti selle kohta, kes selle loomist ja levitamist rahastab);

— eelkõige niisugustest allikatest pärineva teabe mitmekesisuse edendamine, mis julgustavad kodanikke kujundama tänu kõrgekvaliteedilisele, kvaliteetse ajakirjandusega tagatud teabele ise kriitilist arvamust;

— teabeallikate usaldusväärsuse hindamise süsteemi väljatöötamine;

— elanikele suunatud haridus- ja teadlikkuse suurendamise programmide rakendamine;

(!) Euroopa Parlamendi resolutsioon 2016/2030(INI).

16. võtab huviga teadmiseks komisjoni loodud kõrgetasemelise eksperdirühma aruande valepropaganda ja veebis leviva väärinfo kohta, mida tuleb vaadelda komisjoni teatise olulise täiendusena. Eksperdirühm on välja selgitanud need valdkonnad, kus senised meetmed ei ole aidanud, näiteks läbipaistmatus, mis valitseb seoses selliste algoritmide toimimisega, mida kasutavad sotsiaalmeedia platvormid, et kindlaks määrata, kuidas sisu kaalutakse ja millises järjekorras see kasutajatele edastatakse;

17. juhib tähelepanu kasulikule tööle, mida teeb idanaabruse strateegilise kommunikatsiooni töörühm, kes vastutab Euroopa välissteenistuses Venemaa propaganda- ja väärinfo levitamise kampaaniate tuvastamise eest;

18. juhib tähelepanu ka Euroopa Parlamendis peetud aruelule veebis leviva väärinfo üle, mis ei ole küll erinevate fraktsioonide vaheliste erimeelsuste tõttu viinud ühise seisukohani seoses väärinfoga võitlemise vahenditega, kuid mille käigus siiski eelkõige rõhutati, et Vene propagandaallikate mõju avalikule arvamusele peaks põhjustama ELi liikmesriikides märkimisväärset muret;

Prioriteetid

19. rõhutab, et ELi põhiõiguste harta annab kõigile liidu kodanikele õiguse vabalt arvamust avaldada, mis hõlmab ka õigust omada veendumusi ning koguda ja edastada teavet ja arvamusi avalike asutuste sekkumiseta ja piiriülevalt. ELi institutsioonide meetmete eesmärk peab olema tagada tõhusalt õigus teabele;

20. juhib tähelepanu sellele, et väärinfost tulenev oht ähvardab demokraatlike ühiskondade kõiki tasandeid ja institutsioone. Sihipäraselt internetis levitatud väärinfo hävitav jõud võib olla suunatud nii kohalike kogukondade (ja poliitiliste protsesside, sh Euroopa Parlamendi, riiklike ja kohalike valimiste) kui ka valitsemissektori vastu. Sellest tulenevalt peab võitlus väärinfoga olema Euroopa Parlamendi valimiste eel prioriteetne nii ELi institutsioonide kui ka sotsiaalvõrgustike jaoks, et tagada vabad ja ausad valimised;

21. juhib lisaks tähelepanu sellele, et väärinfo kahjustab ühiskonda mitmeti: valede eelduste alusel tehakse mitte üksnes poliitilisi otsuseid, vaid võidakse õhutada ka viha ja agressiooni, tekitada kodanikele (materiaalset) kahju ning põhjustada ohtu elule ja tervisele. Aja jooksul õhustab väärinfo kodanike usaldust ka kõikvõimalike infoallikate, samuti institutsioonide, ametiasutuste ja demokraatia vastu.

22. rõhutab lisaks, et veebis leviva väärinfoga võitlemine ei tohi kahjustada sõnavabadust või õigust isikuandmete kaitsele. Need andmed peavad alati jääma iga kasutaja võõrandamatuks omandiks ning ainult tema võib lubada, tühistada ja kontrollida täielikku või osalist juurdepääsu andmetele. Samuti ei tohi kahjustada teisi ELi põhiväärtusi. Mis tahes liiki tsensuur on lubamatu. Valitud lahendused peavad olema proportsionaalsed;

23. võtab teadmiseks, et sotsiaalmeedia valdkonna põhilised osalejad suunavad oma jõupingutused väärinfoga võitlemiseks – ELi institutsioonide toetusel – praegu esmajoones sotsiaalmeedia „isereguleerimisele“ vabatahtlikule koostööle väliste üksustega (nt fakte kontrollivad organisatsioonid) ja asutustega. Sotsiaalmeedia platvormid peavad tegema suuremaid jõupingutusi võitluses võltsuudistega, nt märgistamine, faktide kontroll, ning võtma meetmeid valekontode sulgemiseks, suunates piisavalt vahendeid infovoogude jälgimisele eri keeltes kõigis ELi liikmesriikides. Lisaks peaksid sotsiaalmeedia platvormid edendama nn kontrollitud kasutajakontode kontseptsiooni, näiteks Facebookis, Twitteris, Instagramis ja Youtube'is, et tagada allikate usaldusväärsus ja eetilisus;

24. juhib tähelepanu sellele, et siis, kui praegu võetud meetmed (näiteks väärinfoga võitlemise mittesiduv tegevusjuhend, mille Facebook, Twitter ja teised platvormid 2018. aastal vabatahtlikult vastu võtsid) peaksid osutama ebapiisavaks ja väärinfo probleem kasvatav, võib olla vajalik rakendada õiguslikke vahendeid, et sundida sotsiaalmeedia vastutavaid isikuid võtma vastavaid meetmeid;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll väärinfoga võitlemisel

25. juhib tähelepanu sellele, et väärinfo mõjutab oma mõju tõttu mh poliitilistele ja ühiskondlikele protsessidele kohalikul tasandil ka kohaliku kogukonna elu kujundamist ja selle tagajärjel ka üksiku kodaniku elukvaliteeti;

26. rõhutab, et tal on oma lepinguliselt sätestatud rolli alusel ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajana väga head eeldused osaleda väärinfo ohu üle peetavas arutelus ning algatada ja koordineerida Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste meetmeid selle nähtusega võitlemiseks, mis vastab ka üldtunnustatud põhimõttele, et väärinfoga võitlemine peab toetuma paljude erinevate institutsioonide koostööle;

27. juhib tähelepanu järgmisele kolmele kesksele valdkonnale, kus Regioonide Komitee ja kohalikud omavalitsused võivad haarata initsiatiivi ning tõhusalt toetada veebis leviva väärinfoga võitlemise jõupingutusi: kodanikuharidus, valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna toetus ning eetilisel vastutustundliku kohaliku meedia edendamine;

Kodanikuharidus

28. nõustub mh valepropaganda ja veebis leviva väärinfo kõrgetasemelise eksperdirühma aruandes tehtud järeldustega, mille kohaselt haridus ja teadmiste vahendamine veebimeedia ja eelkõige sotsiaalmeedia vastutustundliku ja teavitatud kasutuse valdkonnas on pikas perspektiivis parim vahend väärinfoga võitlemiseks;

29. võtab huviga teadmiseks Euroopa Komisjoni ettepaneku uue programmi „Digitaalne Euroopa“ ajavahemikuks 2021–2027, kutsub Euroopa Parlamenti aga samal ajal üles tegema ettepaneku, mille järgi peaks pöörama Euroopa Sotsiaalfondis 2021–2027 eritählepanu teavitatud, propaganda vastu immuunse ühiskonna loomisele, kellel on vajalikud pädevused, et kontrollida interneti kaudu levitatavat teavet;

30. juhib tähelepanu sellele, et kohalikud omavalitsused – kui suurima kodanikulähedusega tasand, mis sageli vastutab põhi- ja keskhariduse korraldamise eest – on kõige paremini võimelised algatama haridusprogramme, kus õpetatakse vastutustundlikku ümberkäimist veebi teabeallikatega ja oskust eristada usaldusväärseid allikaid ebausaldusväärsetest;

31. julgustab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi võtma oma meetmeid, et tagada veebimeediaga õigesti ümberkäimise õppimise vastuvõtmine kõigi koolide õppekavasse alates algastmest;

32. juhib seoses sellega tähelepanu ka sellele, et haridusprogrammid tuleb kavandada nii, et neid saab kergesti muuta ja täiendada, et tulla toime veebimeedia ja eelkõige sotsiaalmeedia pidevalt muutuva iseloomuga;

33. juhib lisaks tähelepanu sellele, et veebimeedia teadliku kasutuse õpetamisel tuleb arvesse võtta asjaolu, et sotsiaalmeedia sõnumid on sageli suunatud emotsionaalsele tasandile, mida kasutajad tajuvad mõnikord ainult alateadlikult. Seepärast oleks vaja koolitada õpetajaskonda, et nad oskaksid anda kasutajatele (haridusmeetmete osalejatele) eakohaseid ja nende vastavale haridustasemele kohandatud tööriistu, et nad ei langeks sotsiaalmeedia seatud emotsionaalsesse lõksu ega niinimetatud kognitiivse moonutamise lõksu, mille puhul loetakse tõeseks ainult see teave ja need arvamused, mis toetavad juba oma olemasolevaid veendumusi;

34. märgib, et õpetajate koolitamine ja neile vahendite andmine peab olema üks eeltingimus, sest emotsionaalse intelligentsuse ja kriitilise mõtlemise õpetamine ei ole lihtne. Enamasti ei ole õpetajad saanud selle valdkonna alast koolitust ega pruugi olla teadlikud mitte ainult selle olulisusest vaid isegi selle olemasolust. Sellise olulise oskuse õpetamise raskust, kui õpetajal endal seda oskust ei ole, tuleb kompenseerida selle oskuse tähtsusega kooskõlas olevate vahendite ja protsessidega, seda mitte ainult väärinfoga võitlemiseks, vaid inimese kui kodaniku ja professionaali arendamiseks;

35. juhib tähelepanu sellele, et kasutajaid peab kindlasti teavitama sellest, et teatavate sotsiaalmeedia kanalite ja piiratud määral ka mõne traditsioonilise meediakanali toimimisviis võib luua „infomulle“ õi kajakambreid, kus kasutajad seisavad silmitsi veel ainult arvamuste ja teabega, mis sobivad nende maailmapilti, sealhulgas teatud juhtudel ka väärinfo, mille parandamine nendeni ei jõua. Lisaks näib, et sotsiaalmeedia mehhanismid raskendavad sageli asjalikku dialoogi teistmoodi arvamuse ja seisukohtade üle ning kompromissi leidmist, mis on demokraatia alus;

36. kutsub kohalikke omavalitsusi ja haridusasutusi üles suurendama pidevalt tarbijate, eelkõige noorte teadlikkust sellest, et kaitse veebis leviva väärinfo eest on nende endi huvides. Seda seepärast, et väärinfo ei piirdu ainult poliitika ja ühiskonna valdkondadega, vaid on sama tugevalt esindatud turunduses – finantsteenustes, veebikaubanduses ja tervisenõustamises – ning olulistel otsustel, mis tehakse väärinfo alusel, võivad olla tõsised tagajärjed;

37. väljendab valmisolekut toetada kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi selles ülesandes, näiteks koondades erinevates ELi liikmesriikides saadud kogemusi ja algatades tegevusjuhendite väljatöötamist;

Valitsusväliste organisatsioonide toetus

38. kutsub kohalikke omavalitsusi ja kogukondi üles looma raamistikku kolmanda sektori toetuseks, kes hoolitseb väärinfoga võitlemise eest (nt faktide kontrollimise või kodanikuhariduse kaudu);

39. rõhutab, et niisugune toetus on vajalik, kuna teabe tõlevastavuse kontrollimise kulud on oluliselt suuremad kui väärinfo levitamise kulud. Sõltumatud organisatsioonid, kes kontrollivad fakte, ning need, kes õpetavad kodanikke, kuidas valesid paljastada, peaksid saama materiaalselt tuge;

40. juhib tähelepanu sellele, et just kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on head võimalused sellist toetust anda, kusjuures toetusel võivad olla erinevad vormid, mh toetuste eraldamine riigihangete raames või ruumide rendilepingute eelistatud sõlmimine;

41. juhib tähelepanu Regionide Komitee võimalustele võtta koordineerija roll, et vahendada parimaid meetodeid ja hõlbustada kogemuste vahetust;

Kohaliku meedia toetus

42. juhib tähelepanu sellele, et väga suur osa veebis levitatavast väärinfost on kohaliku tähtsusega ning seetõttu saab olemasolev kohalik ja piirkondlik meedia etendada olulist rolli selle ümberlükkamisel, järgides sellekohaseid tavasid ja olles asjakohaselt toetatud. Muu hulgas seetõttu soovib komitee rõhutada, kui tähtis on kvaliteetne kohalik ja piirkondlik meedia, mis hõlmab dünaamilisi kohalikke ja piirkondlikke meediakanaleid, kus on oluline roll ka avalik-õiguslikel osalejatel. Iseäranis tähtis on see praegu meediatarbimises ja -tootmises toimivate muutuste taustal;

43. märgib, et kohalik meedia tagab tänu oma mitmekesisusele mis tahes piirkonna poliitilise ja teabealase pluralismi kaitse ning selle paljususe kaitse peab olema esmatähtis eesmärk. Kohalikud meediakanalid on praegu paljudes ELi liikmesriikides raskes olukorras, sest sellise sotsiaalmeedia turuletulekuga, millel on tehnilised võimalused rääkida kasutajatega individuaalselt ja suunata sõnumeid sihipäraselt üksikutele isikutele, võeti kohalikult meedialt ära nende tegevuseks vajalik rahaline alus, mida pakkusid neile seni väikekuulutus. Mõnikord lisandub sellele poliitilise tasandi teadlik püüde meedia pluralismi nõrgendada. On enesestmõistetav, et rahaliselt nõrgestatud kohalikel meediakanalitel on väiksemad võimalused astuda aktiivselt vastu valede levitamisele veebis;

44. nõuab seetõttu üleeuroopalise arutelu algatamist selle üle, kuidas toetada kohalikke meediakanaleid. Arutleda tuleks kahe aspekti üle, mis kindlasti ei välista teineteist: meedia toetamine toimivate ärimudelite arendamisel ja abi, mida omavalitsused (kohalikud kogukonnad, aga ka üleriigilised või Euroopa tasandi institutsioonid) saaksid anda kohalikele meediakanalitele näiteks nende subsideerimise teel, et tagada hästi toimiv arvamuste mitmekesisus ning seejuures samal ajal vastata ELi ühtse turu põhimõtetele ja eelkõige riigiabi eeskirjadele. Seni soovib komitee kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel võtta ajutisi meetmeid kohaliku ajakirjanduse toetamiseks, et tagada selle püsijäämine.

Brüssel, 6. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamuse teemal „Tervishoiusektori digiüleminek“

(2019/C 168/05)

Raportöör:	Fernando López MIRAS (ES/EPP), Murcia autonoomse piirkonna valitsuse juht
Viitedokumendid:	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tervise- ja hooldusvaldkonna digiteerimise võimaldamine digitaalsel ühtsel turul: kodanike võimestamine ja tervema ühiskonna loomine“ (COM(2018) 233)

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. tunneb heameelt komisjoni algatuse üle, mille eesmärk on edendada ELi liikmesriikide koostööd, kiirendamaks tervishoiu valdkonnas digitehnoloogiale üleminekut, et saavutada Euroopas tõhusam tervishoid, edendada teadusuuringuid, muuta paremaks haiguste ennetamist ning personaalseid ravi- ja hoolduslahendusi ning et pakkuda kodanikele kvaliteetsetele hooldusteenustele võrdset ligipääsu. Sellegipoolest tuleb alati meeles pidada, et tervishoiusüsteemide korraldamine kuulub liikmesriikide pädevusse;
2. on teadlik probleemidest, millega valitsuse detsentraliseeritud tasandid kogu Euroopa Liidus silmitsi seisavad: elanikkonna vananemine, mille tulemusel suureneb krooniliste haiguste ja hulgihaigestumuse määr, suurendades nõudlust suuremate ressursside järele ja vajadust hooldusmudelit muuta;
3. juhib tähelepanu asjaolule, et praegu säilitatakse tervishoiu valdkonnas väga suurt andmehulka eraldi süsteemides, ning on arvamusel, et süsteemide tõhusam kasutamine nende omavahelise ühendamise ja makroandmete analüüsimise kaudu võiks muuta sotsiaal- ja tervisesüsteemid lisaks nende jätkusuutlikuks tegemisele ka paremaks;
4. rõhutab, et tervishoiu ja hooldusvaldkonnas on vaja minna üle digitehnoloogiale, et lahendada probleemid, millega Euroopa silmitsi seisab;
5. leiab, et arstiabis ja tervishoius toimub digilahenduste kasutuselevõtmine endist viisi aeglaselt, et see varieerub liikmesriigiti ja piirkonniti suuresti ning et on olemas oht, et infoühiskonna hüved koonduvad linnapiirkondadesse ja enam arenenud piirkondadesse. Seeläbi jäävad kõrvale äärepoolsemad piirkonnad, maapiirkonnad, hõredalt asustatud piirkonnad ja saared, mis peaksid olema peamised sihtkohad, sest nende isoleeritust on võimalik nende lahendustega leevendada;
6. mõönab, et hoolimata siiani tehtud pingutustest kasutatakse ELis digitaalsetes terviseosüsteemides endiselt kokkusobimatu vormaate ja standardeid;
7. peab vajalikuks turvalist juurdepääsu genoomsetele andmetele ja muudele terviseandmetele ja nende piiriülest vahetamist, et edendada teadusuuringuid, diagnoosida haigusi täpsemalt, pakkuda individuaalsemat ravi ning teha edusamme personaalmeditsiini valdkonnas;

8. tunneb heameelt komisjoni algatuste üle, mille eesmärk on toetada piirkondades e-tervishoiu kasutusele võtmist, et tegeleda vananemise probleemiga: koostööstruktuurid, nagu täisväärtusliku eluperioodi pikendamist käsitlev Euroopa innovatsioonipartnerlus, „Reference Sites on AHA“ määramine või „Blueprint for Digital Transformation of Health and Care for the Ageing Society“ toetamine;

9. tunneb heameelt uute ajavahemikuks 2021–2027 mõeldud rahastamisetepanekute üle, kus on tähtsal kohal tervishoiu digiüleminek. Komitee tunneb iseäranis heameelt ettepaneku üle võtta vastu määrus, mis käsitleb digitaalset Euroopa programm ajavahemikuks 2021–2027, ning rõhutab vajadust tagada, et avalikus sektoris ja avalikku huvi pakkuvates valdkondades, näiteks tervishoius, hoolduses ja hariduses, saaks juurutada ja kasutada tippasemel digitehnoloogiat, eeskätt seoses kõrgjõudlusega andmetöötuse, tehisintellekti, infoturbe ja küberturvalisusega;

Euroopa e-tervisekaart ja piiriülene tervishoid: kodanike turvaline juurdepääs oma terviseandmetele

10. väljendab heameelt selle üle, et komisjoni ettepanekutes on kesksel kohal andmekaitse põhimõtted ja et neis võetakse samal ajal arvesse võimalusi, mida pakub uus isikuandmete kaitse üldmäärus terviseandmetele turvalise juurdepääsu edendamiseks;

11. märgib, et tuleb parandada kodanike haridust tervishoiu valdkonnas ja nende võimekust ise ennast hoida nii seetõttu, et see mõjutab tervist, kui ka selleks, et toetada tervisesüsteemide jätkusuutlikkust; märgib samuti, et IKT on seejuures üks peamisi tugielemente. Samuti on vaja, et terviseametid annaksid nõuetekohaseid juhiseid, et võidelda internetis ebaseadusliku terviseemalise teabe üleküllusega;

12. märgib, et enamik kodanikke ei tea, millised tagajärjed võivad isikuandmete avaldamisega kaasneda ega milliste keeruliste eeskirjadega reguleeritakse juurdepääsu isikuandmetele;

13. avaldab kahetsust, et komisjoni ettepanekutes puuduvad konkreetsed meetmed üldsuse teadlikkuse tõstmiseks ja selle tagamiseks, et kodanikud ja patsiendid mõistaksid täielikult õigusraamistikku, millega kaitstakse terviseandmete privaatsust, ning soovib komisjonil toetada kogu ELis teavituskampaaniaid, mille eesmärk on selgitada, kuidas uus õigusraamistik terviseandmete privaatsust kaitsma hakkab;

14. nõuab tungivalt, et komisjon kehtestaks meetmed, et kõrvaldada e-tervise süsteemide koostalitlusega seotud takistused. See tähendaks tõhusamaid süsteeme, sest koostalitlusvõime puudumisega kaasnevad tegelikud ja mõõdetavad kulud;

15. toetab komisjoni soovitusi vastu võtmist, milles käsitletakse tehnilisi kirjeldusi terviseregistrite elektroonilise vahetamise Euroopa vormi kohta ja e-tervise digiteenuste taristu märkimisväärset arendamist, et võimaldada kodanikel ja patsientidel oma isiklikele terviseandmetele juurdepääs ning kasutada neid rahvatervise ja teadusuuringute jaoks ning et lihtsustada ka isikute vaba liikumist, mida praegu keeruliste haiguste puhul ei soodustata;

16. palub liikmesriikidel vältida teenuste kohalikuks muutmist tsentraalselt väärarusaama põhjal, et kohalikud teenused on turvalisemad, ning kasutada andmete detsentralset arhiveerimist sellise tehnoloogia abil nagu plokiahel. Samuti on oluline edendada rahvusvaheliste ja avatud standardite järgimist, et ei tekiks lahendusi, mis põhjustavad sõltumist ühest konkreetsest teenusepakkujast;

17. rõhutab, et patsientide andmeid tuleb kaitsta ja nõuetekohaselt turvata, et vältida andmete väärkasutamist; Komitee rõhutab samuti, et võimalused, mis kaasnevad ulatuslikuma patsientide andmetele ligipääsuga, ei tohi mingil juhul kahjustada patsientide õigusi, vaid need peavad tooma patsientidele kasu. Sellega seoses kutsub komitee komisjoni uurima meetmeid, millega kaitsta patsiente võimaliku võimu tasakaalustamatuse eest, mida võib selline ulatuslikum terviseandmetele ligipääs tekitada patsientide ja tervishoiutöötajate vahel;

18. märgib, et e-tervisekaart võib tõhustada arstiabi koordineerimist riiklikul ja piirkondlikul tasandil, sest sellega võimaldatakse terviseandmete reaajas vahetamine tervise teenuste pakkujate vahel, eelkõige keeruliste mitut elundkonda haaravate haiguste ja haruldaste haigustega patsientide korral;

19. viitab samuti sellele, et mõnede liikmesriikide ametiasutused on märkimisväärselt investeerinud selliste elektrooniliste terviseandmete ja digitaalsete platvormide arendamisse, mis võimaldavad kodanikele juurdepääsu oma terviseandmetele või osale nendest. Oluline on, et nimetatud suured investeeringud ei jääks tähelepanuta, samuti tuleb arvestada nende liikmesriikide kogemusi ning vältida riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi koormamist täiendavate ja tarbetute kulutustega;

20. soovib komisjonil astuda samm edasi terviseregistrite elektroonilise vahetamise Euroopa vormi väljatöötamisel ning edendada lisaks kõnealusele vormile tõelist Euroopa e-tervisekaarti. See peaks põhinema turvalisel juurdepääsul tervisekaartidele ning patsient oleks andmete omanik, kes lubaks neile ligi pääseda ja kontrolliks seda ligipääsu pärast;

21. märgib samuti, et mõnede liikmesriikide ametiasutused on juba loonud digitaalsed haldusstruktuurid ja süsteemid nõusolekuavalduste, logifailide jms jaoks seoses patsientide andmete ja neile juurdepääsuga või tegelevad sellega. Selles valdkonnas riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil omandatud kogemusi tuleks Euroopa tervisekaarti puudutavas edasises töös arvesse võtta;

Paremad andmebaasid ennetamise, teadusuuringute ja personaalmeditsiini edendamiseks

22. leiab, et isiklike terviseandmete vahetamine on rahvatervise uurimise ja kliiniliste uuringute seisukohast hädavajalik, et liikmesriigid saaksid muuta andmed kodanikele kasu toovateks teadmisteks, järgides seejuures täiel määral põhiõigust isikuandmete kaitsele;

23. peab vajalikuks paremat koordineerimist olemasolevate riiklike ja piirkondlike algatuste vahel, et koondada teadusuuringute ja personaalmeditsiini valdkonnas genoomseid andmeid ja muid terviseandmeid, ning kutsub liikmesriike üles ühinema deklaratsiooniga, milles käsitletakse koostööd, et teha 2022. aastaks kättesaadavaks miljon järjestatud genoomi Euroopa Liidus;

24. kutsub komisjoni üles hindama võimalust määrata kodanikele kliinilistel põhjustel tehtavatele geeniuuringutele unikaalne identifikaatsioonitoru, mis võimaldaks andmeid kasutada ennetavate, diagnostiliste või ravimeetmete võtmiseks isiku eluajal. Kuna patsient on oma andmete omanik, on selleks alati vaja tema luba. Andmete kättesaadavus tagatakse plokiahela ehk turvaprotokollide kaudu, mis võimaldab säilitada nende konfidentsiaalsuse ja omaniku kontrolli nende üle;

25. palub komisjonil võtta turvalisust ja anonüümsust tagavad meetmed, et toetada tehnoloogia kasutusele võtmist, et kasutada tervishoiu valdkonnas andmeid, võttes arvesse sellise põhitehnoloogia nagu tehisintellekti või kõrgjõudlusega andmetöötluse potentsiaali ning koordineerides paremini süsteemi osaliste tegevust, sh piirkonnad, avalik ja erasektor (sealhulgas e-tervisega tegelevad VKEd), teadusasutused ning muud asjaosalised;

26. pooldab komisjoni kavatsust toetada tehniliste kirjelduste väljatöötamist, milles käsitletakse turvalist juurdepääsu genoomsetele ja terviseandmetele teadusuuringute tegemisel ja nende piiriülest vahetamist, ning sellise katseprojekt elluviimist, kus koordineeritakse asjaomaseid programme, algatusi ja osalejaid riiklikul ja ELi tasandil; juhib samal ajal tähelepanu sellele, et võetud tagatised peaksid genoomsete andmete kasutamisel suuremad olema;

27. peab asjakohaseks komisjoni kavatsust luua genoomsete andmete ja muude terviseandmete jagamiseks ELi liikmesriikide ametiasutuste vahel vabatahtlik koordineerimismehhanism, mis võimaldaks teha edusamme ennetustöös, rahvastiku tervise uurimises ja personaalmeditsiinis;

28. palub komisjonil koordineerida valitsussektori käsituses olevate andmete kättesaadavuse ja taaskasutamise kohta võetavaid meetmeid teiste algatustega, mida komisjon toetab, näiteks komisjoni teatisega „Ühtse Euroopa andmeruumi loomine“ (COM(2018) 232);

29. palub komisjonil edendada võimalusi, mida Euroopa tugivõrgustikud pakuvad patsiendiõigusi piiriüleles tervishoius käsitleva direktiivi raamistikus, et aidata lihtsustada valdkondadevaheliste siirdeuuringute rakendamist personaalmeditsiinis patsientide jaoks, kes põevad haruldasi või harva esinevaid või keerulisi haigusi;

30. kutsub komisjoni üles algatama üle-euroopalist arutelu genoomsete ja terviseandmete rahvatervises ja teadusuuringutes kasutamise eetiliste, õiguslike ja sotsiaalsete mõjude kohta ning leiab, et komisjon ja liikmesriigid peavad võtma neid mõjusid arvesse regulatiivses lähenemisviisis, pöörates tähelepanu eetikakomiteede ja ekspertide osatähtsusele ning tervishoiuteenuste kasutajate sõltumatusele;

31. kutsub liikmesriike üles olemasolevat suutlikkust suurendama ja vajadusel ka edasi arendama, et tagada tervishoiuandmete jätkuv ja automaatne kogumine, kuna see aitab kindlustada WHO ja OECD taoliste organisatsioonide rahvusvaheliste andmebaaside hea kvaliteedi;

32. kutsub liikmesriike üles koondama andmeid avatud juurdepääsu poliitika rakendamise kaudu kooskõlas avatud teaduse eesmärkidega ja Euroopa avatud teaduse pilve loomisega;

Digivahendid patsientide mõjuvõimu suurendamiseks ja inimkeskne hooldus: kodanike integreerimine, vananemine, kroonilised ja hulgihaigestumine

33. märgib, et rahvastiku vananemine, millega kaasneb rohkem kroonilisi haigusi ja hulgihaigestumist ja seega tervishoiukulutuste kasv, muudavad vajalikuks multidistsiplinaarse ja tervikliku lähenemisviisi hooldusele, ning et e-tervis ja andmete elektrooniline jagamine patsientide, hooldajate ja tervishoiuteenuste pakkujate vahel soodustavad inimkeskset arstiabi ja üleminekut institutsiooniliselt hoolduselt kogukonnapõhisele hooldusele;

34. märgib, et haridus on keskse tähtsusega, et kodanikud osaleksid aktiivselt digitehnoloogiale üleminekus, ning kutsub sellega seoses komisjoni ja liikmesriike üles panema suuremat rõhku kodanike ja patsientide digikirjaoskuse parendamisele, töötades välja selleks sobivaid haridusprogramme; tuletab meelde, et Euroopas leidub veel selliseid rühmi, kellel puudub ligipääs internetile või kellel ei ole digiteenuste kasutamiseks piisavalt digioskusi, ning et tuleb teha proaktiivseid jõupingutusi e-kaasatuse parandamiseks;

35. märgib, et digitehnoloogiale ei ole võimalik edukalt üle minna, kui tervishoiutöötajaid ei hakata selles valdkonnas harima, koolitama ja kui neile ei pakuta pidevat kutsealast arengut;

36. rõhutab, et digitehnoloogia võib võimaldada või parendada juurdepääsu tervishoiuteenustele, seda eelkõige liikumispuudega inimeste jaoks. On oluline võtta arvesse territoriaalset lähenemisviisi eesmärgiga edendada, et äärepoolsemates, hõredalt asustatud või ebasoodsas olukorras olevates piirkondades oleks rohkematel inimestel, keda tervishoiusüsteemid muidu võiksid mitte teeninda või teenindada liiga vähe, juurdepääs kvaliteetsele teabele ja ennetavatele tervishoiualastele meetmetele ning hõlpsasti kättesaadavale ravile ja jälgimisele;

37. rõhutab, et on oluline tagada, et tervishoiu digiüleminek vähendaks sotsiaalselt ebavõrdset ja suurendaks puuetega inimeste ja vanemate inimeste ligipääsuvõimalusi;
38. märgib, et piirkondade vahel esineb IKT-teenustele juurdepääsus endiselt märkimisväärseid erinevusi ning palub seetõttu komisjonil jätkata sellise poliitika toetamist, mis hõlbustab ebasoodsates piirkondades juurdepääsu;
39. rõhutab, et e-tervis on väga tähtis üldsuse võimestamiseks tehtavate jõupingutuste vallas ja seda on vaja hooldussüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks, ning leiab, et majanduslikus ja tervisenäitajate mõttes tõhusate digilahenduste kasutamine aitab muuta sotsiaal- ja tervishoiusüsteemid jätkusuutlikumaks;
40. peab hädavajalikuks luua sobivad vahendid nõudluse ja pakkumise esindajate vahelise dünaamilise tasakaalu tagamiseks ning digilahenduste kaasloomise protsessi toetamist, võttes eeskujuks teatavate piirkondade kogemused selles valdkonnas; ⁽¹⁾
41. nõuab komisjonilt uusi vahendeid, et edendada avalikke innovatsioonihankeid lisaks kommertskasutusele eelnevatele hangele (PCP) ja avalikele innovatsioonihangetele (PPI), mida on keeruline rakendada ja mis sõltuvad suuresti õigeaegsest rahastamisest, kombineerides näiteks Euroopa rahastamisprogrammid ja struktuurifondid;
42. väljendab heameelt, et määrusega tervisetehnoloogia hindamise kohta suurendatakse tegevusvaldkonda nii, et see hõlmab tervisetehnoloogiat ja -vahendeid, kuid leiab samas, et oleks soovitatav, kui ELi õigusaktides lihtsustataks ja edendataks meditsiiniseadmetele lubade väljastamise menetlust, et muuta nendega kehtivad tunnustamise standardid rangemaks;
43. leiab, et selleks, et muuta süsteemid jätkusuutlikumaks, tuleb määruse kohaldamisala laiendada kõigile tehnoloogia väljatöötamise etappidele, sealhulgas mõju hindamine;
44. juhib tähelepanu sellele, et patsientidele ja tervishoiutöötajatele mõeldud uute rakenduste ja seadmete (rakendused, välised või mobiilides kasutatavad mõõteseadmed jms) tekkimine peaks tooma kaasa Euroopa tasandil kehtiva akrediteerimise, sertifitseerimise või märgistamise menetluse, et otsustada, millised neist on tõesti kasulikud või mille kasutamist võib tervishoiutöötaja ette kirjutada. See vähendaks haldustõkkeid, et ühes liikmesriigis järele proovitud lahendusi oleks võimalik mõnes muus liikmesriigis hõlpsasti turule lasta, mistõttu palub ta komisjonil sellega seoses tegutseda;
45. rõhutab, et tervishoiutöötajatele ja patsientidele mõeldud rakendused ja seadmed peavad olema lihtsad ja hõlpsasti kasutatavad ning pigem täiendama liikmesriikides juba olemasolevaid rakendusi ja seadmed, mitte neid juurde tekitama;
46. võtab teadmiseks raskused, mis kaasnevad piloottuuringute käigus katsetatud ja valideeritud tehnoloogiliste lahenduste ulatusliku kasutusele võtmise ja rakendamisega, ning kutsub seetõttu komisjoni üles toetama piirkondi ja edendama nende koostööd, et nende tehnoloogiliste lahenduste kasutusele võtmine lõpule viia;
47. teeb samuti ettepaneku uurida, kas oleks kasulik, kui Euroopa rahastamisprogrammides oleks nähtud ette, et projektitepanekud hõlmaksid kohustust projekti rakendada, kui see on edukas. See muudaks võrduse huvides projekti elanikkonna seas üldlevinuks ja tagaks projekti laiendamise innovatsiooniprotsessi lõpus sidususe;

⁽¹⁾ <https://www.indemandhealth.eu/>;

Projekti inDEMANDE eesmärk on edendada innovatsiooni, kombineerides omavahel kaks tegurit: nõudlus määrab vajaduse ning lahendus töötatakse välja tervishoiutöötajate ja tehnoloogiaettevõtete ühise loomeprotsessi tulemusena.

Rahastus

48. tunnustab uue Euroopa ühendamise rahastu kohaldamisala uuesti määratlemist ning kavandatavat programmi „Digitaalne Euroopa ajavahemikuks 2021–2027“, et kiirendada Euroopa tervishoiu digitaalset üleminekut;

49. palub komisjonil edendada piisavalt Euroopa, riiklike ja piirkondlike digikavade ja -strateegiade omavahel vastavusse viimist ning järgmiseks programmiperioodiks 2021–2027 eri Euroopa rahastamisprogrammide ning avaliku ja erasektori vahendite piisavat vastastikust täiendavust, et viia lõpule digipõhiste ja inimkesksete integreeritud hooldusteenuste ulatuslik kasutuselevõtt;

50. märgib, et tihti on tehnoloogia olemas ja toimib, kuid halduslased kitsaskohad takistavad lahenduste kasutusele võtmist või lükkavad seda edasi, ning palub komisjonil seetõttu edendada uusi tagasimakse mudeleid, et võtta kasutusele digitaalne innovatsioon (mille eesmärk on näiteks tasu maksmine tervisenäitajate alusel), et see toetaks nende e-tervise ja m-tervise ettevõtete ärimudeleid, mille eesmärk on pakkuda digitehnoloogia põhiseid väärtuslikke teenuseid;

51. märgib, et praegune terviseprogramm saab olema järgmisel perioodil 2021–2027 ESF+-i osa, mistõttu sellele ettenähtud vahendeid vähendatakse, ja nõuab sellega seoses, et ELi kaasseadusandjaid suurendaksid ELi mitmeaastases finantsraamistikus aastateks 2021–2027 Euroopas digitehnoloogiale üleminekuks kavandatud eelarveliste vahendite määra;

Subsidiaarsus

52. palub Euroopa Komisjonilt, et tegevuskava rakendamisel võetaks lisaks liikmesriikidele arvesse ka kohalikke ja piirkondlikke üksuseid, kellel on e-tervise arendamises keskne roll patsientide teavitamisel ning töötajate harimisel ja koolitamisel.

Brüssel, 7. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi väljatöötamine“

(2019/C 168/06)

Raportöör:	Schiedami linnapea Cor LAMERS (NL/EPP)
Viited:	Omaalgatuslik arvamus

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

A. Sissejuhatavad märkused

- märgib, et EL peab kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades, ennekõike kliima-, bioloogilise mitmekesisuse ja keskkonnapoliitika seadma kaugeleulatuvad meetmed, et saavutada Pariisi kokkuleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid;
- märgib, et ELi keskkonna-, bioloogilise mitmekesisuse ja kliimapoliitika ning selle valdkonna õigusaktide puudulik rakendamine kujutab endast riski meie eluviisi pikaajalisele jätkusuutlikkusele ja tõsist ohtu ELi kodanike tervisele ning alandab nende elukvaliteeti;
- juhhib tähelepanu sellele, et maailma kasvav elanikkond vajab rohkem toitu, energiat ja ressursse. Selle tagajärjed – kliimamuutused, looduskaitsealade laiaulatuslik kadumine ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemine – on tihti peale katastroofilised;
- on veendunud, et selles kontekstis pakub ELi keskkonnaalane tegevusprogramm strateegilisi suuniseid, pikaajalisi nägemusi ja võimalusi keskkonna ja kliimaalaste eesmärkide sidususe tagamiseks, luues seejuures lisaväärtust;
- rõhutab, et keskkonnaalaste tegevusprogrammidega on juba palju saavutatud – saaste ulatus on hakanud üldiselt tasapisi vähenema, loodust kaitstakse paremini ning hoogu on kogunud üleminek väheses CO₂-heitega ringmajandusele, samas on veel palju teha;
- viitab sellele, et kuigi seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi peamise prioriteedina määratleti rakendamise paranemine, kujutab keskkonnapoliitika ja selle valdkonna õigusaktide puudulik rakendamine – näiteks tulenevalt vähesest integratsioonist teistesse poliitikavaldkondadesse – endast endiselt märkimisväärselt probleemi;
- kutsub seepärast Euroopa Komisjoni, nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles töötama välja kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi, mis oleks kooskõlas käesolevas arvamuses seatud eesmärkidega;

B. Seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi hindamine

- toetab Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2018. aasta dokumendi „Seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi rakendamise kohta“ ⁽¹⁾ järeldusi ning Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 2017. aasta novembri uuringu ⁽²⁾ tulemusi ning juhhib taas komitee varasematele arvamustele ⁽³⁾ toetudes tähelepanu sellistele probleemidele nagu integratsiooni puudumine teiste poliitikavaldkondadega, ebapiisav kättesaadav rahastamine ja vähene häid tavasid käsitlev teave;

⁽¹⁾ Viide: P8_TA(2018)0100.

⁽²⁾ „Seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi 2014–2020 rakendamise vahehindamine“.

⁽³⁾ Komitee arvamused ENVE-V-044 (ELT C 271, 19.8.2014, lk 25), ENVE-V-045 (ELT C 271, 19.8.2014, lk 45), ENVE-V-046 (ELT C 415, 20.11.2014, lk 23), ENVE-VI/001 (ELT C 260, 7.8.2015, lk 6), ENVE-VI/005 (ELT C 51, 10.2.2016, lk 48), ENVE-VI/008 (ELT C 240, 1.7.2016, lk 15), ENVE-VI/011 (ELT C 88, 21.3.2017, lk 83), ENVE-VI/013 (ELT C 88, 21.3.2017, lk 43), ENVE-VI/014 (ELT C 207, 30.6.2017, lk 45), ENVE-VI/015 (ELT C 207, 30.6.2017, lk 51), ENVE-VI/021 (ELT C 54, 13.2.2018, lk 21), ENVE-VI-024 (ELT C 54, 13.2.2018, lk 9), ENVE-VI-028 (ELT C 361, 5.10.2018, lk 46), ENVE-VI-029 (ELT C 461, 21.12.2018, lk 30) ja ENVE-VI-030 (ELT C 387, 25.10.2018, lk 42).

9. märgib sellegipoolest, et seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi põhiteemad on ebaühtlased ja ebapiisavad:
- a) esimese eesmärgi (looduskapitali kaitsmine) tulemusi ei saavutata 2020. aastaks;
 - b) mõningate teise eesmärgi (vähese CO₂ -heitega majandus ja ressursitõhusus) alleesmärkide saavutamine on olnud edukas, eeskätt puudutab see kliima ja energiaga seotud eesmärke, kuid teataval määral ka jäätmete ja ringmajandusega seotud eesmärke;
 - c) ei ole kindel, millises ulatuses täidetakse kolmanda eesmärgi alleesmärgid, mis on seotud keskkonnavalase surve ja inimeste tervisele avalduvate riskide vähendamisega;
 - d) kaheksanda eesmärgi (linnakeskkond) alleesmärkide edusammud on ebaühtlased energiatõhususe, kestliku transpordi ja kestliku liikuvuse, kestliku linnaplaneerimise ja kavandamise, linnalise elurikkuse ja kestlike hoonete vallas;
10. teeb kindlaks rakendamise puudujääkide kolm olulist põhjust:
- a) teistes poliitikavaldkondades, ennekõike ühises põllumajanduspoliitikas, ühises kalanduspoliitikas ja ühtekuuluvuspoliitikas ei arvestata piisavalt keskkonnavalaste kaalutlustega;
 - b) puudulik rahastamine ja ebapiisavalt kohandatud rahastamiskavad: kuigi mõne ELi rahastatud projekti abil on saavutatud edasiminekuid, ei ole mitte kõigil ELi fondidel selgelt määratletud kestlikkuse kriteeriumeid. Ka liikmesriikide siseselt ei ole sellega seoses piisavalt rahastamisvahendeid;
 - c) puudulik teadmiste jagamine: olemas on piisavalt erialaseid teadmisi, tihti ei jõua need aga poliitika kujundajateni;
 - d) kohalike omavalitsuste ja sidusrühmade vähene kaasamine ja nendega suhtlemine; ⁽⁴⁾
11. leiab, et seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm on näidanud oma lisaväärtust ja head mõju ELi keskkonnapoliitikale, kodanikele, keskkonnale ja majandusele. Oluline on selle pikaajaline visioon, et luua maakera ökoloogiliste võimaluste piires stabiilne keskkond jätkusuutliku investeerimise ja majanduskasvu tagamiseks;
12. rõhutab, et seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm oli aga väga ulatuslik ja keeruline, hõlmates palju alleesmärke ja üksikasjalikke kirjeldusi. Kuna seitsmendas keskkonnavalases tegevusprogrammis on seatud sihtmärgid konkreetse (pigem staatilise) ajavahemiku jaoks, ei olnud lihtne reageerida uutele tehnoloogilistele arengusuundumustele, keerulistele asjaoludele ja uutele rahvusvahelistele strateegiatele;
13. märgib, et seitsmendas keskkonnavalases tegevusprogrammis nähti ette meetmed linnade jätkusuutlikkuse parandamiseks, kuid sellest jäeti kõrvale teist liiki kogukonnad, nagu maa-, ranniku-, mägi- ja saarepiirkonnad ning saarestikud ja äärepoolseimad piirkonnad. Kuigi linnad on eesmärkide saavutamiseks olulised kohad, ei seisa nad siiski oma ümbruskonnast eraldi. Tuleb pöörata rohkem tähelepanu linnade ja nende tagamaa suhetele;
14. toetab Euroopa Keskkonnaameti aruannet, millest tehti kindlaks ELi keskkonnavalaste õigusaktide puuduliku rakendamise kuus põhjust: ebatõhus koordineerimine kohalike, piirkondlike ja riiklike asutuste vahel, haldussuutlikkuse puudumine ja ebapiisav rahastamine, teadmiste ja andmete puudumine, ebapiisavad nõuetele vastavuse tagamise mehhanismid ja poliitika integratsiooni puudumine; ⁽⁵⁾

⁽⁴⁾ Komitee uuring „ELi kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi väljatöötamine – kohalik ja piirkondlik mõõde“.

⁽⁵⁾ Euroopa Keskkonnaamet, Keskkonnanäitajate aruanne 2017. Seitsmenda keskkonnaprogrammi jälgimise toetuseks (EEA aruanne nr 21/2017), Euroopa Keskkonnaamet, 2015. Euroopa keskkonna seisund ja väljavaated 2015: kokkuvõttev aruanne. Euroopa Keskkonnaamet, Kopenhaagen.

C. **Kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi väljatöötamise peamised põhimõtted**

Euroopa keskkonnapoliitika muutunud kontekst ja selle piirkondlik ja kohalik mõju

15. rõhutab, et ELi kaks olulist tunnust on ühtsus ja mitmekesisus. Need kaks mõistet on ELi olemuse jaoks põhimõttelise tähtsusega, seda eelkõige poliitiliste eesmärkide seadmisel või uute õigusaktide koostamisel;

16. juhib tähelepanu sellele, et ühtsuse kõige jõulisem sümbol on ühenduse õigustik. Euroopa Regioonide Komitee on seepärast seisukohal, et ühenduse õigustik on kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi vundament. Selle õigusaktid, standardid ja väärtused on endiselt olulised vahendid, mille abil tagatakse keskkonna kaitsmine, ohutuse ja riskide teemadega tegelemine ning elukvaliteedi garanteerimine. Ühenduse õigustik annab Euroopa kodanikele ka võrdsed õigused ja tagab võrdsed tingimused kaubanduse ja tööstuse valdkonnas;

17. toonitab, et ELil on samuti selge kohustus austada liikmesriikide, piirkondade ja linnade poliitilist, sotsiaalset, majanduslikku, geograafilist ja biokultuurilist mitmekesisust. ELi suured jõupingutused ei ole alati viinud soovitud tulemuseni. Kuna tulekul on suured üleminekud, peaks kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm eemalduma ülevalt alla suunatud lähenemisviisist ja kõigile ühesuguste lahenduste pakkumisest ja looma silla ühtsuse ja mitmekesisuse vahel, ning leidma tasakaalu ühtlustatud standardite kehtestamise ja individuaalsete lahenduste arendamiseks võimaluste pakkumise vahel, võttes arvesse kohalikku konteksti. Seetõttu on oluline, et nii ELi kui ka liikmesriikide poliitikas ja õigusaktides jäetaks piisavalt ruumi kohalikule ja piirkondlikule sisule;

18. rõhutab, et kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peaks toetama ühenduse praeguse õigustiku tõhusat rakendamist ning Euroopa Komisjonil on selles traditsiooniline roll ühenduse õigustiku kaitsjana;

19. tõstab sellega seoses esile, et kuigi traditsiooniline keskkonnapoliitika on olnud edukas enam kui 40 aasta vältel, ei ole see enam piisav. Isegi piirväärtuste saavutamisel avaldab ebapiisav õhu-, mulla- ja veekvaliteet ikkagi negatiivset mõju inimeste tervisele ja loodusele. Ainuüksi enamate õigusaktide kehtestamisega ei saa lahendada ka rakendamisega seotud probleeme. Lisaks on sihtväärtuste ja standardite saavutamiseks (lisaks ühenduse õigustikule) vaja toetusmehhanisme, uusi lähenemisviise ja innovatsiooni;

20. juhib sellega seoses tähelepanu probleemile, et eri liikmesriikides on vastu võetud riiklikud õigusaktid, mille alusel on võimalik ELi rikkumismenetlustest tulenevaid rahalisi trahve sisse nõuda kohalikelt ja piirkondlikelt omavalitsustelt. Selline ELi õigusaktide järgimise vastutuse tsentraliseerimine on problemaatiline, sest riikide valitsused on tihti keskendunud ainult õiguslikule rakendamisele, st nende üle võtmisele riiklikusse õigusesse, kuid piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele ei anta ühenduse õigustiku praktiliseks rakendamiseks vajalikke vahendeid. Enamikul juhtudel on Euroopa ja riiklikud valitsustasandid need, kelle käsutuses on asjakohased rahalised, õiguslikud ja halduslikud vahendid ning seetõttu peaks nõuetele mittevastavuse eest trahvide tasumine jääma nende vastutusalasse;

21. on kindlalt veendunud, et EL peaks olema palju auahnem üleminekute puhul, nagu üleminekul ringmajandusele ja üleminekul kestlikumale energiale, liikuvusele ning toidu tootmisele ja tarbimisele. EL peaks ka julgustama esirinnas olevaid liikmesriike, piirkondi ja linnu saavutama keskkonnaalase kvaliteedi, mis ületab ELi kehtestatud standardid. Selleks peab Euroopa Komisjon neid innustama võtma edasisi meetmeid;

22. kutsub üles tunnustama piirkondade jõupingutusi teerajamisel ringmajanduse ja ka kestliku toidutootmise ja tarbimise vallas, samuti õhu-, müra- ja valguseostuse vähendamisel ning seetõttu toetama neid ja soodustama heade tavade ülevõtmist kogu Euroopas;

23. viitab sellele, et kontekst, milles keskkonnapoliitika koostati, ja kontekst, milles seda praegu rakendatakse, on erinevad ning see nõuab uut tasakaalu vana ja uue lähenemisviisi vahel, seda muu hulgas järgmistel põhjustel:

- a) tänapäeval on poliitikavaldkonnad rohkem üksteisega põimunud. Lisaks ELi õigusaktide valdkondlikule jaotusele – õhk, vesi, müra ja energia – nõuavad tänapäeva väljakutsed ka kestlikkusega seotud teemade edasist integreerimist, nendega tuleb arvestada nii inimeste igapäevases käitumises ja ettevõtete juhtimises kui ka sotsiaal-majanduslikus valdkonnas; Seetõttu peaks EL nägema oma piirkondi keeruliste majandus-, sotsiaal-, keskkonna- ja biokultuurisüsteemidena;
- b) kõige enam aitavad olukorda parandada innovatsioon ja üleminekud. Oluline on ka üksteiselt õppimine, see nõuab avatust ning nii heade kui ka halbade näidete tundmist. Praegused õigusaktid keskenduvad standarditele ja piirväärtustele, samas vajavad innovatsioon ja üleminek ruumi eksperimenteerimiseks. EL vajab nii ühte kui teist;
- c) EL järgib lineaarset poliitikatsükli (ettepanek, otsus, rakendamine, hindamine), aga innovatsiooni tempo nõuab ringsemat ja paindlikumat lähenemisviisi;

24. rõhutab, et see uus kontekst nõuab teistsugust mõtlemisviisi ja selles tuleks keskenduda Euroopa Keskkonnaametis vastu võetud põhjuslike seoste raamistiku kõigi viie eesmärgi (ajendid, surved, seisundid, mõju ja reageerimine) vastastikusele sõltuvusele. Tavapärasel keskkonnapoliitikas käsitletakse peamiselt seisundeid ja mõju. Praeguse ja edaspidise saaste vastu võitlemiseks on aga vaja, et ELi ja riiklikus poliitikas keskendutakse ajenditele ja survetele. See on ringmajanduse ja teiste üleminekute keskmes, et võidelda otse probleemi allikaga;

Poliitikavaldkondade integreerimine

25. on kindlalt veendunud, et kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peaks tagama poliitikavaldkondade integreerimise;
26. rõhutab, et integreeritud lähenemisviis hoiab ära ebakõlasid ja seob erinevaid aspekte, nagu:
 - a) eesmärgid, ajakavad, keskkonna- ja kliimapoliitika erinevate meetmete rakendamise menetlused ja vahendid;
 - b) keskkonna- ja kliimapoliitika ja ka teised poliitikavaldkonnad, nagu ühine põllumajanduspoliitika, ühine kalanduspoliitika ja sotsiaalpoliitika;
 - c) ELi keskkonnaalaste õigusaktide (immissioonipoliitika) ja allikapõhiste poliitikameetmete (heitkoguste poliitika) eesmärgid ja ajakava; ⁽⁶⁾
 - d) ELi, riiklike, piirkondlike ja kohalike tasandite poliitikameetmed, et viia prioriteedid omavahel kooskõlla, vältida kattumist ja minimeerida vastandlikke või paralleelseid seostamata protsesse ning täita poliitika ja asjaomastes õigusaktides olevad lüngad;
27. rõhutab, et peamine küsimus seisneb selles, kuidas suudavad EL ja teised valitsustasandid tõhusalt poliitikavaldkondi integreerida, eeskätt, kuidas suudetakse viia kooskõlla keskkonna-, sotsiaal- ja majandusalased eesmärgid;
28. viitab sellele, et kuna poliitikavaldkondade integreerimine nõuab teistsugust mõtteviisi, siis tuleks kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi raames:
 - a) käsitleda poliitikavaldkondade integreerimist kui lähenemisviisi (mitte kui prioriteeti) eri eesmärkide sidumiseks ja tugevdamiseks;
 - b) julgustada ELi, riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi valitsusi paigutama keskkonnapoliitika kõigi teiste poliitikavaldkondade keskmesse (üksnes siivaliendamise asemel peaksid keskkonnaalased eesmärgid olema kõigi teiste poliitikavaldkondade aluseks) ning seadma keskkonnapoliitika kõigi meetmete rakendamise peamiseks lähtekohaks;
 - c) järgida terviklikku lähenemisviisi: seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammiga algatati integreeritud lähenemisviisi kui eelnevate keskkonnaalaste tegevusprogrammide puhul; kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peaks minema kaugemale ja vaatlema keskkonnaalast, majanduslikku ja sotsiaalset konteksti kui tervikut;

⁽⁶⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus ENVE-V-046.

Rahastamine ja investeeringud

29. rõhutab, et keskkonna-, kliima- ja üleminekualased väljakutsed vajavad märkimisväärseid rohelisi ja siniseid investeeringuid ja innovatsiooni;
30. rõhutab, et vaja on rohkem koostöötajaid rahastamisallikate vahel ELi, riiklikul ja piirkondlikul tasandil, ning tugevamaid sidemeid avaliku ja erasektori rahastamise vahel, et suurendada kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi tõhusust;
31. juhib tähelepanu sellele, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste investeerimisvõimalused on piiratud ning surve all. Kohalike või piirkondlike eelarvete suured kuluartiklid on sageli seotud ühelt poolt sotsiaalsete teemadega, nagu tööpuudus, vananev elanikkond ja haridus. Samas nõuavad teiselt poolt suuri investeeringuid ka üleminekud, nt energiaalane üleminek. Et üleminekutes märkimisväärse eduni jõuda, tuleb saavutada kriitiline mass ja selleks vajavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused täiendavaid vahendeid;
32. tunneb heameelt ettepaneku üle luua programm InvestEU ja selle keskendumise üle kestlikkusele. Komiteel on heameel ka komisjoni 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku üle, mille keskmes on kestlik areng ja keskkonnapoliitika integreerimine kõikidesse eelarveridadesse. Euroopa Regioonide Komitee sooviks aga näha, et enam kui 30 % eelarvest oleks reserveeritud kliimapoliitika süvalaiendamisele. Samuti kutsub komitee üles looma ELi tasandil õiglase energiasüsteemi ümberkujundamise fondi, mis tegeleks keskkonnavalaste, majanduslike ja sotsiaalsete probleemidega piirkondades, kus toimub energiasüsteemi ümberkujundamine, ning tagama kõigis piirkondades jäätmekäitluseks ja liikuvusalaseks üleminekuks piisava toetuse, mis oleks kooskõlas ühetegevusfondidega ja täiendaks seda;
33. tunneb suurt heameelt horisontaalsete põhimõtete üle komisjoni 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekus: soodustada terviklikku sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnavalast arengut ning julgeolekut linna-, maa- ja rannikupiirkondades;

Asukohapõhine või piirkonnale suunatud lähenemisviis

34. usub, et individuaalne lähenemisviis on oluline, sest piirkonnad ja kohalikud omavalitsused
- on olulised ruumilised üksused, kus inimesed elavad, töötavad ja liiguvad, tekitades märkimisväärsel hulgal heitkoguseid;
 - erinevad märkimisväärselt tekitatud heitkoguste ja saaste liikide ja koguse poolest;
 - erinevad selle poolest, kuidas nad rakendavad ELi õigusakte;
 - erinevad nimetamisväärselt nende pakutavate majanduslike, sotsiaalsete, geograafiliste ja keskkonnavalaste võimaluste ning seal esinevate väljakutsete poolest;
 - erinevad selle poolest, milline on nende haldusalane pädevus, suutlikkus ja lähenemisviis keskkonna- ja kliimapoliitika rakendamisel;
 - suhtlevad otse inimeste ja ettevõtetega ning on seega privilegeeritud seisukorras edendamaks selliseid meetmeid nagu keskkonnavaladlikud riigihanked, hooned ja transpordipoliitika, haridus, uurimistegevus ja teadlikkuse tõstmise programmid. See lubab neil leida elulisi lahendusi ja toimida uute ideede ja teadmiste eluslaboritena;
35. pooldab terviklikku asukohapõhist või piirkonnale suunatud lähenemisviisi, kuna see on parim võimalus muuta tervislik eluviis reaalsuseks kooskõlas asjaomases asukohas või piirkonnas valitsevate konkreetsete tingimustega;

36. soovib, arvestades subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega ning eri liikmesriikide valitsemisstruktuuri ja kultuuriga, et kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi raames võiks töötada välja rea piirkonnale suunatud strateegiaid, nt tervislikud ja jõukad linna- ja suurlinnapiirkonnad, tervislikud ja dünaamilised maapiirkonnad ning turvalised ja atraktiivsed ranniku- ja saarepiirkonnad, saarestikud ja äärepoolseimad piirkonnad. Linnastrateegia võiks olla suunatud konkreetsetele linnalistele aspektidele, nagu liikuvus ja ruumiline planeerimine, samas kui maapiirkondade strateegia keskenduks loodusele, innovatsioonile põllumajanduses ja demograafilistele arengutele. Nende väljapakutud strateegiate eesmärk oleks erinevate üleminekute toetamine, arvestades seejuures kestliku arengu eesmärkide vaimus inimeste tervist ja loodust, majandust ning vajadust meeldiva elukeskkonna järele. Selles mõttes peegelduvad kaheksanda keskkonnaalases tegevusprogrammis komisjoni 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku horisontaalsed põhimõtted;

Mitmetasandiline lähenemisviis

37. kutsub seepärast üles rajama hästi toimiva mitmetasandilise valitsemisraamistiku. Võrdsema, kestlikuma ja vähese CO₂-heitega majanduse loomiseks vajalikud radikaalsed ja kestvad muutused eluviisis nõuavad nii alt-üles kui ülevalt alla suunatud lähenemisviise. Seepärast usub komitee, et kaheksandal keskkonnaalasel tegevusprogrammil peaks olema selgem side ELi, riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil välja töötatud strateegiate ja kavadega;

38. kutsub seepärast kõiki valitsemistasandeid üles tegema kõik endast oleneva, et toetada ametiasutuste vahelist koostööd, seal hulgas vertikaalset valitsustasandite vahelist koostööd, piirkondade vahelist, valdade vahelist ja piiriülest koostööd. Samast ideest kantult tuleks kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi raames lisaks julgustada linnu, valdu ja piirkondlikke omavalitsusi tegema koostööd teineteisega ja üle kogu ELi, arvestades seejuures liikmesriikide valitsusstruktuuride ja geograafilise olukorraga;

39. toetab ELi algatusi nagu ELi linnade tegevuskava partnerlused. Komitee soovib kasutada jätkusuutliku maakasutuse, energiaalase ülemineku, kliimamuutustega kohanemise, linnalise liikuvuse, õhukvaliteedi ja ringmajanduse partnerlusi ning kaaluda aktiivselt uute keskkonna- ja kliimaalaste partnerluste loomist, et toetada ühenduse õigustiku rakendamist.

40. toonitab, et ELi tasandi sihtide muutmine konkreetseteks kohalikeks eesmärkideks on keeruline, kuid hädavajalik eesmärkide saavutamiseks ja kodanike usalduse võitmiseks. Seega leiab komitee, et eesmärkide ületamiseks tuleks ette näha stiimulid. Auhinnaprogramme nagu Euroopa roheline pealinna projekt ja Euroopa roheline lehe auhind tuleks laiendada väiksematele linnadele ja küladele. Veelgi tuleks edendada vabatahtlikke meetmeid nagu seda on kliima- ja energiaalane linnapeade pakt ja linnalise liikumiskeskonna vaatluskeskus;

41. soovib liikmesriikidel teha tihedamat koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsustega ning julgustab linnu ja piirkondi osalema aktiivsemalt riiklike strateegiate ja kavade väljatöötamisel ja rakendamisel;

42. kutsub seepärast liikmesriike üles looma tihedama koostöö ja järjepideva konsulteerimise tarvis asjakohased institutsioonilised struktuurid või platvormid, nagu näiteks vertikaalsed valitsustasandite vahelised töörühmad, mille raames eri valitsustasandite eksperdid koostaksid ühiselt riiklike kavade ja strateegiaid;

43. rõhutab, et tõhusa valitsemise jaoks ei piisa üksnes eri valitsustasandite vahelisest koordineerimisest. Seepärast kutsub komitee piirkondi ja linnu üles edendama tihedaid sidemeid kodanikuühiskonna, erasektori ja teadusasutustega nii oma piirkonnas kui ka kaudselt ning toetama piirkondade vahelist koostööd nendes valdkondades, kuna selline pikaajaline partnerlus annab panuse heasse poliitikakujundamisse;

44. juhib tähelepanu sellele, et kõik see edendaks dialooge ja arutelusid erinevate huvide, tausta ja piirangutega tegutsejate vahel, mille tulemusel langetatakse paremaid otsuseid;

45. kutsub ELi liikmesriike üles määratlema ja rahastama terviklikke, lahendustele suunatud valdkondadevahelisi uurimisprojekte oma riiklike teadusuuringutele suunatud vahenditega;

D. **Kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi ettepanek**

Uus lähenemisviis kaheksandale keskkonnavalasele tegevusprogrammile

46. tõstab esile, et keskkonnapoliitika uues kontekstis peaks kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm:
- a) olema strateegilisem ja integreeritum ning keskenduma peamistele teemadele;
 - b) edendama innovatsiooni;
 - c) võimaldama innovaatiliste lahenduste ülekandmist ja laiendamist;
 - d) lähtuma väljakutsetest ja lahendustest, mitte nagu seitsmes keskkonnavalane tegevusprogramm, mis lähtus piirangutest ja probleemidest;
 - e) olema paindlik, et vastata uutele tehnoloogilistele arengutele ja uutele rahvusvahelistele strateegiatele, mitte nagu seitsmes, pigem staatiline, keskkonnavalane tegevusprogramm;
 - f) olema paindlik piirkondade sotsiaalsete, kultuuriliste, majanduslike ja keskkonnavalaste tingimuste suhtes;
47. kutsub väljaastumislepingu ja selle rakendamise kontekstis Ühendkuningriiki ja ELi üles töötama välja ühised kokkulepped, et tagada rangete keskkonnastandardite ja vastastikkuse säilivus, sealhulgas seada edasipüüdlilikud eesmärgid järgmises keskkonnavalases tegevusprogrammis;
48. rõhutab, et keskkonnavalane tegevusprogramm peaks näitama suunda ning viima kestlikkuse kriteeriumite integreerimiseni teistesse ELi poliitikavaldkondadesse, makromajanduslikesse prioriteetidesse ja rahastamisvahenditesse. Keskkonnategurid on ka meie majandusarengu kestlikkuse näitajad. Seepärast pooldab komitee kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi, mitmeaastase finantsraamistiku ja Euroopa poolaasta koostoimet;
49. avaldab sellega seoses kahetsust, et kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi ja 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmine ei olnud ajaliselt kooskõlas. Tulevaste keskkonnavalaste tegevusprogrammide üle otsustamise protsess peaks olema kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku ajakavaga, nii et kavandatud mitmeaastane finantsraamistik kajastaks keskkonnavalase tegevusprogrammi eesmärgi;
50. teeb ettepaneku, et kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm oleks Euroopa uue, 2020. aasta järgse strateegia keskkonna- ja kliimasamas;

Kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi kavandatud teemad

51. on seisukohal, et tervisliku linna- ja maaelu lähenemisviis on praktiline ja integreeritud lähenemine. See lähenemisviis, mis põhineb elu kvaliteedil, hõlmab kestliku arengu kolme sammast – majanduslikke, keskkonnavalaseid ja sotsiaal-kultuurilisi aspekte. See lähenemisviis on seotud ka kestliku arengu eesmärkide saavutamisega;
52. teeb ettepaneku, et kaheksas keskkonnavalane tegevusprogramm kujutaks endast ELi strateegiat, millega edendatakse kõigi inimeste tervislikku elu ja mis sisaldab järgmisi aspekte:
- a) inimeste tervis, sh elukvaliteedi kõrge tase;
 - b) eluterve planeet, mille loodusvarasid kasutatakse vastutustundlikult ja tõhusalt, kaitstes bioloogilist mitmekesisust, geograafilist mitmekesisust ja ökosüsteeme;
 - c) elujõuline, ringmajandusel põhinev majandus, millega kaasneb piisav majanduskasv, kestlik areng, piisavalt töökohti, kestlikke investeeringuid ja kestlik ettevõtluskeskkond;

d) elujõuline, kõigile võimalusi pakkuv ühiskond;

53. kutsub ELi üles võtma tervisliku elu lähenemisviisi aluseks kõigile ELi poliitikavaldkondadele, nende makromajanduslikele prioriteetidele ja rahastamisvahenditele. Seda lähenemisviisi tuleks edendada ja rakendada riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Komitee teeb ettepaneku, et EL teeks tihedamat koostööd tervisliku elu võrgustikega, näiteks Maailma Terviseorganisatsiooni tervislike linnade võrgustikuga;

54. rõhutab, et kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peaks tegelema väljakutsetega, mis on seotud üleminekutega nagu näiteks energiaalane üleminek, ringmajandus, liikuvusala üleminek, toidu tootmisega ja tarbimisega seotud üleminek ning üleminek nn hallilt taristult rohelisele ja sinisele taristule. Õhu-, vee-, pinnase- ja mürasaastet tekitavad peamiselt tootmise, tarbimise ja transpordiga seotud tegevused. Need üleminekud on kooskõlas allikapõhiste poliitikameetmetega ja toetavad seega ELi praeguste õigusaktide rakendamist. Need on seotud elukvaliteedialaste üleminekutega: üleminek tervislikule eluviisile linnapiirkondades ning paremale elukvaliteedile ja elujõulisusele maapiirkondades. Kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peab neid üleminekuid toetama ja koostama nende tarvis rakendamise ajakavad;

55. teeb ettepaneku minna edasi seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi kesksete teemadega – ELi looduskapitali kaitse, säilitamine ja edendamine, et muuta liidu majandust ressursitõhusaks, keskkonnahoidlikuks ja konkurentsivõimeliseks CO₂-heiteta majanduseks, sealhulgas raamistiku loomine inimeste ja kaupade juurdepääsetavaks ja kestlikuks liikumiseks, et tagada keskkonnahoidlik liikuvus nii linna- kui ka maapiirkondades; ELi kodanike kaitsmine püsivate keskkonnaprobleemide eest ja nende tervise ja heaolu edendamine – kuna need teemad on endiselt väga päevakajalised (lisades võimalikud lisateemad);

56. rõhutab, et kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peaks vastama Pariisi kokkuleppe nõuetele ja sisaldama 17 kestliku arengu eesmärki. See peaks olema piisavalt paindlik, et arvestada uute rahvusvaheliste arengute ja kokkulepetega;

Kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi kavandatud struktuur

57. pakub välja selge ja struktureeritud kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi, mis sisaldaks viit põhilist peatükki: rakendamine, üleminekud, innovatsioon, laiemad ülemaailmsed probleemid ja teabevahetus;

58. teeb ettepaneku, et neid peatükke rakendataks ELi tegevuskavade abil, kasutades mõõdetavaid eesmärke, sihipäraseid meetmeid, rahastamist, investeringuid, vahendeid ja selget järelevalvemehhanismi näiteks Euroopa keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise protsessi raames. Nende tegevuskavadega saab EL luua valdkondadevahelisi seoseid kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi viie peatüki vahel, arendada välja individuaalseid, piirkonnale suunatud strateegiaid ning vastata asjakohaselt uutele arengutele ja innovaatilistele tegevustele. ELi tegevuskavad saavad omakorda anda inspiratsiooni riiklikele, piirkondlikele ja kohalikele tegevuskavadele;

59. usub, et kaheksas keskkonnaalane tegevusprogramm peaks toetama riiklike ja/või piirkondlike tegevuskavade vastuvõtmist – arvestades seejuures subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega ning eri liikmesriikide valitsusstruktuuri ja -kultuuriga. Liikmesriigid peavad ise otsustama, kas koostada üks riiklik kava või mitu piirkondlikku, kuna sellised otsused on tihedalt seotud riigi ja piirkonna tasandi valitsemisstruktuuridega. Järgmine keskkonnaalane tegevusprogramm peaks sisaldama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste jaoks juhtpõhimõtteid, et võtta meetmeid ja innustada vabatahtlike kohalike eesmärkide ja kavade vastu võtmist. See aitaks rakendada keskkonnaalast tegevusprogrammi, võimaldades samas teatud paindlikkust, et arvestada kohalike probleemide lahendamisel kohalikke vajadusi, suutlikkust, teadmisi ja eksperditeadmisi;

60. teeb ettepaneku, et kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi esimene peatükk sisaldaks seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi keskseid teemasid. Need teemad nõuavad tõhusat rakendamist;

61. Rõhutab, et esimene peatükk nõuab ELi rakendamiskavasid, mis sisaldavad meetmeid, nagu neid on kirjeldatud Euroopa keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamises ⁽⁷⁾ ja seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi lisaeesmärkides, nagu:

- a) poliitika parem integreerimine, tõhusam allikapõhine poliitika, sihipärane ELi rahastamine;
- b) eri rakendusprobleemide uurimine;
- c) rakendusvahendid: praegu sisaldavad keskkonna- ja kliimaalased õigusaktid oma vahendeid ja juhendmaterjale. Segaduse vältimiseks ja parema sidususe tagamiseks teeb komitee ettepaneku võtta kasutusele ühtsem meetod koos suutlikkuse suurendamise vahenditega (nt programmid, töötoad, veebiseminarid, juhendmaterjalid);
- d) teadmiste ja heade tavade kogum ühes, üldsusele kättesaadavas ja lihtsasti otsitavas vormis andmebaasis, mis sisaldab asjakohaseid funktsioone parimate tavade määramiseks;
- e) meetmed, mille eesmärk on edendada, laiendada ja rahastada olemasolevaid ja uusi algatusi, millega toetatakse teadmiste ja parimate tavade jagamist Euroopa, riiklike, piirkondlike ja kohalike võrgustike kaudu ning linnadevahelist koostööd, nagu vastastikune hindamine ja vastastikune õppetegevus, õppekülastused, keskkonnasäästlikud mestimisprogrammid ning partneritevaheline mentorlus ja juhendamine;
- f) Euroopa keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamise protsessi raames tehtav järelevalve;

62. nõuab, et kaheksandas keskkonnaalases tegevusprogrammis tugevdatakse veelgi keskkonnaalase koostöö tehnilist platvormi, mille lõi ENVE komisjon ja keskkonna peadirektoraat, et soodustada dialooge ning koguda teavet kohalike ja piirkondlike probleemide ja lahenduste kohta ELi keskkonnaõiguse kohaldamisel. Komitee teeb ettepaneku luua platvormi raames saadikute võrgustik, et edendada keskkonnaalaste õigusaktide rakendamist kõigil valitsemise tasanditel, täiendades seeläbi Euroopa keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamist ning tehnilist abi ja teabevahetust;

63. teeb ettepaneku keskenduda rohkem ELi keskkonnaalaste õigusaktide rakendamise aspektidele/probleemidele, kasutades selleks komitee arvamusi ja tulevaste piirkondlike keskuste ⁽⁸⁾ tööle, et vähendada lõhesid ja leida sobivaid lahendusi;

64. teeb ettepaneku, et keskkonnaalase tegevusprogrammi teises peatükis käsitletak peamisi üleminekuid (energiaalane üleminek, ringmajandus, liikuvauaslane üleminek, toidu tootmisega ja tarbimisega seotud üleminek ning üleminek nn hallilt taristult rohelisele ja sinisele taristule) ning pakutaks välja vajalik õigus- ja finantsraamistik nende üleminekute lihtsustamiseks viisil, mis ergutaks teedrajavates piirkondades veelgi innovatsiooni ning toetaks CO₂-mahukaid piirkondi, kus toimub kulukas energiasüsteemi ümberkujundamine;

65. toonitab, et teist peatükki tuleb rakendada ELi üleminekukavade abil, kasutades nende meetmeid ja rahastamist, et hõlbustada iga üleminekut ja innovatsiooni edasist elluviimist kohapeal. See hõlmab konkreetseid meetmeid kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammiga tuleb ergutada riiklike ja piirkondlike üleminekukavade väljatöötamist. Neid tegevuskavasid, millega tehakse kindlaks probleemid, ühistegevus ja asjakohased poliitikameetmed, võib luua koosloome käigus;

66. teeb ettepaneku, et kolmas peatükk tegeleks keskkonnahoidliku innovatsiooni ja investeeringutega. Jätkuv innovatsioon on ülimalt tähtis keskkonna- ja kliimaalaste probleemidega tegelemiseks. Selles peatükis tuleks uurimistegevusele anda silmapaistvam roll asjakohase poliitilise vastuse sõnastamisel;

⁽⁷⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus ENVE-V/021.

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/commission/files/report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_et.

67. rõhutab, et kolmandat peatükki tuleb rakendada ELi keskkonnanahoidlikku innovatsiooni tegevuskava abil: tervislike eluviiside, säästvama ühiskonna ja ringmajanduse tegevuskava. Tegevuskavaga tuleb toetada teadus- ja arendustegevust. See peaks olema ELi, riiklike, piirkondlike ja kohalike poliitikakujundajate, tööstuse ja teadlaste ühise töö tulemus ning selles tuleb teha kindlaks probleemid, poliitikameetmed ja ühised lähenemisviisid probleemide lahendamiseks. Selline tegevuskava innustaks Euroopa Komisjoni, liikmesriike, linnu ja piirkondi kasutama süsteemseid innovaatilisi lähenemisviise, looma või hõlbustama keskkonnanahoidliku innovatsiooni partnerlusi ja käsitlema valitsuste kui algatajate osatähtsust;

68. teeb ettepaneku, et neljas peatükk käsitleks laiemaid ülemaailmseid probleeme. Keskkonna- ja kliimapolitiikat mõjutavad väga suurel määral rahvusvahelised arengud ja strateegiad, nagu Pariisi kokkulepe, kestliku arengu eesmärgid, bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO linnade tegevuskava. Lisaks sellele on paljusid kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi prioriteetseid eesmärke võimalik saavutada üksnes koostöös partnerriikidega või üldise lähenemisviisi osana. Seega võib olla väga kasulik suurendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste suutlikkust osaleda detsentraliseeritud koostöös. Tööstuse, turismi ja majapidamiste tekitatud keskkonnasaaste ja keskkonnavalase kuritegevuse vastu võitlemine nõuab pühendumist rahvusvahelisel tasandil, millele peavad järgnema kooskõlastatud meetmed;

69. rõhutab, et neljandat peatükki on vaja rakendada ELi rahvusvahelise keskkonna ja kliimamuutuste tegevuskava kaudu, et aidata liidul nende probleemidega tegeleda ja võtta rahvusvahelisel tasandil juhtroll, kasutades selleks majandus- ja kaubanduspoliitikat, millel on hea mõju keskkonnale ja kliimale kogu maailmas;

70. teeb ettepaneku, et viiendas peatükis käsitletak teabevahetust ja keskendutaks sellele, kui tähtis on suurendada teadlikkust kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi nõuetekohasest rakendamisest ja selle kasust ning programmi lisaväärtusest kodanikele, ettevõtetele ja keskkonnale. Keskkonnavalase tegevusprogrammi rakendamist hõlbustaks oluliselt kodanike ja teiste sidusrühmade parem arusaam ELi keskkonnaprioriteetidest, võetavatest meetmetest ja nende konkreetsetest tulemustest.

Brüssel, 7. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

REGIOONIDE KOMITEE

KOMITEE TÄISKOGU 133. ISTUNGJÄRK, 6.2.2019–7.2.2019

Euroopa Regioonide Komitee arvamuse teemal „Loov Euroopa ja Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“

(2019/C 168/07)

Raportöör:	János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP)
Viitedokumendid:	Tahitófalu volikogu liige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“(2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 COM(2018) 366 final Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“. COM(2018) 267 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“(2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 Preambul, põhjendus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmis tuleks arvesse võtta kultuuri- ja loomesektorite kahetist olemust, tunnistades ühest küljest kultuuri olemuslikku ja kunstilist väärtust ja teisest küljest nende sektorite majanduslikku väärtust, sealhulgas nende laiemat panust majanduskasvu ja konkurentsivõimesse ning loovusesse ja innovatsiooni. Selleks on vaja tugevaid Euroopa kultuuri- ja loomesektoreid, eelkõige elujõulist Euroopa audiovisuaalsektorit, võttes arvesse selle võimet võita suure vaatajaskonna tähelepanu ja selle majanduslikku tähtsust, sealhulgas muude loomesektorite ja kultuuriturismi jaoks.	Programmis tuleks arvesse võtta kultuuri- ja loomesektorite kahetist olemust, tunnistades ühest küljest kultuuri olemuslikku ja kunstilist väärtust ja teisest küljest nende sektorite majanduslikku väärtust ning nende laiemat panust Euroopa Liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamisse ja konkurentsivõimesse ning loovusesse ja innovatsiooni. Selleks on vaja tugevaid Euroopa kultuuri- ja loomesektoreid, eelkõige elujõulist Euroopa audiovisuaalsektorit, võttes arvesse selle võimet võita suure vaatajaskonna tähelepanu ja selle majanduslikku tähtsust, sealhulgas muudes loomesektorites, territoriaalse arengu ja selle aruka spetsialiseerumise strateegiaga seotuse ning kultuuriturismi jaoks.

Motivatsioon

Piirkondlik ja Euroopa territoriaalne koostöö loob majanduskasvu ja töökohti ning edendab Euroopat kui sihtkohta, sealhulgas makropiirkondade kultuuriradade kaudu. Neile kogemustele on võimalik tugineda, et soodustada kultuuri kohalikes piirkondades kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 174 ja suurendada selle rolli innovatsioonis põhinevas territoriaalses arengus. Nagu on märgitud dokumendis „Euroopa kultuurivaldkonna uus tegevuskava“, komisjon „toetab jätkuvalt piirkondi, kus rakendatakse arukat spetsialiseerumist ja makropiirkondlike kultuuristrateegiaid ning edendab kestlikku kultuuriturismi“.

Muudatusettepanek 2

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse programm „Loov Euroopa“(2021–2027) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1295/2013 Preambul, põhjendus 20

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmärgi, aitab käesolev programm kliimameetmeid liidu poliitikasse integreerida ja panustada üldeesmärgi saavutamisse, st sellesse, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.	Selleks et võtta arvesse kliimamuutusega võitlemise olulisust kooskõlas liidu võetud kohustustega rakendada esirinnas Pariisi kokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmärgi, aitab käesolev programm kliimameetmeid liidu poliitikasse integreerida ja panustada üldeesmärgi saavutamisse, st sellesse, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 30 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks, ning integreerida ÜRO kestliku arengu eesmärgid kõigisse ELi poliitikavaldkondadesse . Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on rõhutada kestliku arengu eesmärkide tähtsust ja väljendab komitee seisukohta nende rahastamise osas.

Muudatusettepanek 3

Preambul, põhjendus 22

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Euroopa Filmiakadeemias on selle asutamisest alates välja kujunenud ainulaadne oskusteave ning akadeemial on ainukordne võimalus luua üleeuroopaline kogukond filmiloojatest ja -spetsialistidest, kes tutvustavad ja levitavad Euroopa filme väljaspool oma riigi piire ja kes arendavad tõeliselt üleeuroopalisi publikusuhteid. Seepärast peaks Euroopa Filmiakadeemial olema õigus saada otsest liidu toetust.	

Motivatsioon

Muudatusettepaneku esitajad peavad kõnealuseid sätteid sobimatuks diskrimineerimiseks selle asutuse kasuks. Puudub piisav põhjendus, miks on vaja anda kõnealusele kahele asutusele ELi otsetoetust ning mis tahes otsetoetus kõnealustele asutustele ei oleks läbipaistev.

Muudatusettepanek 4

Preambul, põhjendus 23

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Ka Euroopa Liidu Noorteorkester on oma asutamisest saadik välja kujundanud ainulaadse oskusteabe kultuuridevahelise dialoogi edendamisel ning vastastikuse austuse ja mõistmise soodustamisel kultuuri kaudu. Euroopa Liidu Noorteorkestri eripära seisneb selles, et tegemist on kultuuripiire ületava Euroopa orkestriga, millesse kuuluvad igal aastal korraldatud rangetel katsetel kõigist liikmesriikidest väljavalitud noored muusikud, kelle valimisel on lähtunud rangetest kunstilistest kriteeriumidest. Seepärast peaks Euroopa Liidu Noorteorkestril olema õigus saada otsest liidu toetust.	Ka Euroopa Liidu Noorteorkester on oma asutamisest saadik välja kujundanud ainulaadse oskusteabe kultuuridevahelise dialoogi edendamisel ning vastastikuse austuse ja mõistmise soodustamisel kultuuri kaudu. Euroopa Liidu Noorteorkestri eripära seisneb selles, et tegemist on kultuuripiire ületava Euroopa orkestriga, millesse kuuluvad igal aastal korraldatud rangetel katsetel kõigist liikmesriikidest väljavalitud noored muusikud, kelle valimisel on lähtunud rangetest kunstilistest kriteeriumidest. Seepärast peaks Euroopa Liidu Noorteorkestril olema õigus saada otsest liidu toetust, eeldusel, et kõik asjaomased osapooled täidavad täielikult käesoleva määruse sätteid.

Motivatsioon

Komisjoni tekstis eespool esitatud põhjustel peaks noorteorkester saama ELilt ja programmilt „Loov Euroopa“(2021-2027) otsetoetust, tingimusel et kõik rahastamisnõuded on täidetud.

Muudatusettepanek 5

Preambul, põhjendus 25

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selleks et tagada vahendite tõhus jaotamine liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames ellu viidavate meetmete ja tegevuste Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendus liikmesriikide tegevustega; samas tuleks taotleda kooskõla, täiendavust ja sünergiat rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel tihedalt seotud poliitikavaldkondi, ning horisontaalpoliitikaga (nt liidu konkurentsipoliitika).	Selleks et tagada vahendite tõhus jaotamine liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames ellu viidavate meetmete ja tegevuste Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendus liikmesriikide ja piirkondade tegevustega; samas tuleks taotleda kooskõla, täiendavust ja sünergiat rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel tihedalt seotud poliitikavaldkondi, ning horisontaalpoliitikaga (nt liidu konkurentsipoliitika).

Motivatsioon

Oluline on pöörata tähelepanu täiendavusele ka piirkondade tegevusega, arvestades et sellel tasandil võetakse poliitikameetmeid, mis lähtuvad nende piirkondade erijoontest, eelkõige äärepoolseimates piirkondades.

Muudatusettepanek 6

Lisada põhjenduse 34 järele uus põhjendus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 349 tuleb programmis võtta arvesse äärepoolseimate piirkondade erilist struktuurilist, sotsiaalset ja majanduslikku olukorda. Programmi kõigis valdkondades võetakse meetmeid, et suurendada nende piirkondade osalust ja hõlbustada kultuurivahetust nende ning ülejäänud ELi ja maailma vahel. Neid meetmeid tuleb korrapäraselt täiendada ja hinnata.

Motivatsioon

Programm sisaldab viidet nende piirkondade konkreetsele olukorrale, sest vaatamata suurele vahemaale moodustavad need osa teatavatest ELi liikmesriikidest. Kuna nad rikastavad Euroopa kultuuri, tuleks tõhustada nende kultuurisuhteid Euroopa Liiduga. Seda ka seetõttu, et praegune programm ei sisalda ühtegi viidet neile.

Muudatusettepanek 7

Artikli 3 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(a) suurendada Euroopa tasandi koostöö majanduslikku, sotsiaalset ja välismõõdet, et arendada ja edendada Euroopa kultuurilist mitmekesisust ja Euroopa kultuuripärandit ning tugevdada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite konkurentsivõimet ja rahvusvahelisi kultuurisuhteid;	(a) enhancing the economic, social and external dimension of European level cooperation to develop and promote European cultural diversity and Europe's cultural heritage and strengthening the competitiveness of the European cultural and creative sectors, with special attention to small and medium-sized enterprises (SMEs) and reinforcing international cultural relations;

Motivatsioon

Konkreetsete programmi osade eesmärgid peaks olema laiemad ja kultuuri- ja loomesektori tasemest kitsamad, keskenduma mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, et näidata täpsemalt kultuuri- ja loomesektorites töötajate reaalsust.

Muudatusettepanek 8

Artikkel 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Kooskõlas artiklis 3 nimetatud eesmärkidega on KULTUURI tegevussuuna prioriteedid järgmised: a) tugevdada kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate ning kultuuri- ja loometeoste piiriülest mõõdet ja ringlust; b) suurendada kultuurielus osalemist kogu Euroopas; c) edendada kultuuri ja kultuuripärandi kaudu ühiskonna vastupanuvõimet ja sotsiaalset kaasatust; d) toetada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite suutlikkust edu saavutada ning luua töökohti ja majanduskasvu; e) tugevdada Euroopa identiteeti ja väärtusi kultuuriteadlikkuse, kunstihariduse ja kultuuripõhise loovuse arendamise kaudu hariduses; g) aidata kultuuridiplomaatia abil kaasa liidu üldisele rahvusvaheliste suhete strateegiale.	Kooskõlas artiklis 3 nimetatud eesmärkidega on KULTUURI tegevussuuna prioriteedid järgmised: a) tugevdada kultuuri- ja loomemajanduses tegutsejate ning kultuuri- ja loometeoste piiriülest mõõdet ja ringlust, võttes arvesse konkreetsete geograafiliste raskustega piirkondi, nagu äärepoolseimad piirkonnad; b) suurendada kultuurielus osalemist kogu Euroopas; c) edendada kultuuri ja kultuuripärandi ja uuenduste kaudu ühiskonna vastupanuvõimet ja sotsiaalset kaasatust; d) toetada Euroopa kultuuri- ja loomesektorite suutlikkust edu saavutada ning luua töökohti ja majanduskasvu ning panustada kohalikku ja piirkondlikku arengusse; e) tugevdada Euroopa identiteeti ja väärtusi kultuuriteadlikkuse ja -vahetuse, kunstihariduse ja kultuuripõhise loovuse arendamise kaudu hariduses; (f) g) aidata kultuuridiplomaatia abil kaasa liidu üldisele rahvusvaheliste suhete strateegiale, kaasates peamiste osalejatena äärepoolseimaid piirkondi.

Motivatsioon

Eritähelepanu tuleb pöörata konkreetsete geograafiliste raskustega piirkondadele ning äärepoolseimate piirkondade erilist olukorda tunnustatakse ELi toimimise lepingu artiklis 349.

Muudatusettepanek 9

Artikkel 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
d) luua programmi teabepunktid, et tutvustada programmi asjaomases riigis, ning soodustada kultuuri- ja loomesektorites piiriülest koostööd.	d) luua programmi teabepunktid ja võrgustikud, et tutvustada programmi asjaomasel riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, ning soodustada kultuuri- ja loomesektorites piiriülest koostööd.

Motivatsioon

Nagu on esile toodud programmi „Loov Euroopa“ (2014–2020) vahehindamisaruandes, jõuab programm kodanikeni toetatud teoste ja tegevuse kaudu, tugevdades kodanike Euroopa identiteeti. Üldine edu sõltub teabe levitamise tõhususest ja teadlikkuse tõstmisest vastava tasandi võimaluste ja väljakutsete kohta. Loova Euroopa teabepunkte tuleb julgustada nende rolli arendamisel läbi edulugude jagamise mitte ainult nende enda riigis vaid ka üleeuroopalisel, kohalikul ja piirkondlikul tasemel.

Muudatusettepanek 10

Artikkel 7 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades 1 850 000 000 eurot .	Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on jooksevhindades 2 000 000 000 eurot .
Programmi viiakse ellu vastavalt järgmisele rahaliste vahendite soovituslikule jaotusele:	Programmi viiakse ellu vastavalt järgmisele rahaliste vahendite soovituslikule jaotusele:
— kuni 609 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgi jaoks (KULTUURI tegevussuund);	— kuni 759 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud eesmärgi jaoks (KULTUURI tegevussuund);
— kuni 1 081 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks (MEEDIA tegevussuund);	— kuni 1 081 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks (MEEDIA tegevussuund);
— kuni 160 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud tegevuste jaoks (SEKTORIÜLENE tegevussuund).	— kuni 160 000 000 eurot artikli 3 lõike 2 punktis c osutatud tegevuste jaoks (SEKTORIÜLENE tegevussuund).

Motivatsioon

Kultuur ja kultuuripärand peaksid olema paremini lisatud järgmise mitmeaastase finantsraamistiku prioriteetide hulka nii nende peavoolustamise kui ka 2 miljardi euro suuruse eelarveeesmärgi seadmise kaudu programmile „Loov Euroopa“; MEDIA allprogrammidele on kavas eraldada ligi 78 % rohkem vahendeid kui KULTUURI allprogrammidele hoolimata asjaolust, et KULTUURI allprogramm hõlmab rohkem kunstisektoreid. Seetõttu tehakse ettepanek eraldada täiendavad 1 50 000 000 eurot KULTUURI allprogrammidele.

Muudatusettepanek 11

Artikkel 7 lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse [artikli 62 lõike 1 punkti a] alusel või kaudselt kõnealuse määruse [artikli 62 lõike 1 punkti c] alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.	Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse [artikli 62 lõike 1 punkti a] alusel või kaudselt kõnealuse määruse [artikli 62 lõike 1 punkti c] alusel. Vahendite kasutamisel peetakse silmas asjaomase liikmesriigi huve.

Motivatsioon

Ettepaneku artikkel 7 lõige 4, mille alusel liikmesriik annab osa ühiselt hallatud vahenditest üle programmile „Loov Euroopa“, tekitab teatud küsimusi. Sellisel juhul ei saa liikmesriik piisavaid garantiisid, et neid vahendeid kasutatakse vastavalt liikmesriigi huvidele. Seetõttu tuleks ettepanek vormistada viisil, mis tagab nende vahendite kasutamise vastavalt asjakohase liikmesriigi huvidele.

Muudatusettepanek 12

Uus artikkel 13

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Komiteemenetlus 1. <i>Komisjoni abistab komitee (Loova Euroopa komitee). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.</i> 2. <i>Loova Euroopa komitee võib kohtuda erinevates koosseisudes, et käsitleda alaprogrammide ja sektoritevaheliste tegevussuundadega seotud konkreetseid küsimusi.</i> 3. <i>Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.</i> 4. <i>Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.</i>

Motivatsioon

Subsidaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtted on täielikult saavutatavad ainult, kui ettepanekus taastatakse „komiteemenetlus“ eesmärgiga tagada liikmesriikide kontroll programmi juhtimise üle.

Muudatusettepanek 13

Artikkel 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega programmi üldise kooskõla ja täiendavuse asjakohaste meetmete ja programmidega, eelkõige nendega, mis on seotud soolise tasakaalu, hariduse, noorsooküsimuste ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühtekuuluvus-, regionaal- ja linnapoliitika, riigiabi ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga.	Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega programmi üldise kooskõla ja täiendavuse asjakohaste meetmete ja programmidega, eelkõige nendega, mis on seotud soolise tasakaalu, hariduse, noorsooküsimuste ja solidaarsuse, vähemuste kaitse ning eelkõige indigeensete rahvus-, etniliste ja keelevähemuste kaitse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, jätksuutliku turismi, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühtekuuluvus-, regionaal- ja linnapoliitika, riigiabi ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga.

Motivatsioon

Kultuuripärandi turism on keskne element, mis annab otsustava panuse Euroopa, Euroopa piirkondade, linnade ja maapiirkondade atraktiivsusse, kui kõne all on erasektori siseinvesteeringud, kultuuri loomelinnakute arendamine ning talentide ja vabade ettevõtete ligimeelitamine – suurendades seeläbi piirkondlikku ja riiklikku konkurentsivõimet nii Euroopas kui ka kogu maailmas. Lisaks sellele, arvestades et umbes 10 % ELi elanike (mis teeb 50 miljonit inimest) kodakondsus ei vasta nende emakeelele ja rahvusele, tuleb ELi seadusandlikus menetluses võtta arvesse ka nende vajadusi.

Muudatusettepanek 14

Artikkel 18 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust.	Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent vahehindamise aruannet ei esitata hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust.

Motivatsioon

Vaehindamise aruanne on väga oluline järgmise raamprogrammi koostamisel, seetõttu peab see olema valmis ja saadaval enne järgmist planeerimisperioodi.

Muudatusettepanek 15

I lisa Kultuuri tegevussuund

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Valdkondlikud meetmed:	Valdkondlikud meetmed:
a) muusikasektori toetamine: mitmekesisuse, loomingulisuse ja innovatsiooni edendamine muusikasektoris, eelkõige muusikateoste levitamine Euroopas ja väljaspool, koolitusmeetmed ja publikuarendus Euroopa muusikateoste jaoks, samuti andmete kogumise ja analüüsimise toetamine;	a) muusikasektori toetamine: mitmekesisuse, loomingulisuse ja innovatsiooni edendamine muusikasektoris, eelkõige muusikateoste levitamine Euroopas ja väljaspool, koolitusmeetmed ja publikuarendus Euroopa muusikateoste jaoks, samuti andmete kogumise ja analüüsimise toetamine;
b) raamatu- ja kirjastussektori toetamine: sihipärased meetmed mitmekesisuse, loomingulisuse ja innovatsiooni edendamiseks, eelkõige Euroopa kirjanduse tõlkimine ja selle reklaamimine kogu Euroopas ja väljaspool, koolitus ja kogemuste vahetamine sektori erialainimeste, autorite ja tõlkijate vahel, samuti sektori rahvusvahelised koostöö-, innovatsiooni- ja arenguprojektid;	b) raamatu- ja kirjastussektori toetamine: sihipärased meetmed mitmekesisuse, loomingulisuse ja innovatsiooni edendamiseks, eelkõige Euroopa kirjanduse tõlkimine ja selle reklaamimine kogu Euroopas ja väljaspool, koolitus ja kogemuste vahetamine sektori erialainimeste, autorite ja tõlkijate vahel, samuti sektori rahvusvahelised koostöö-, innovatsiooni- ja arenguprojektid;
c) arhitektuuri ja kultuuripärandi sektori toetamine: valdkonnas tegutsejate liikuvusele suunatud meetmed, suutlikkuse suurendamine, publikusuhete arendus ning kultuuripärandi- ja arhitektuurisektori rahvusvahelistumine, ehituskultuuri edendamine, kultuuripärandi kaitsmise, säilitamise ja edendamise ning selle väärtuste toetamine teadlikkuse suurendamise, võrgustike loomise ja üksteiselt õppimise kaudu;	c) arhitektuuri ja kultuuripärandi sektori toetamine: valdkonnas tegutsejate liikuvusele suunatud meetmed, suutlikkuse suurendamine, publikusuhete arendus ning kultuuripärandi- ja arhitektuurisektori rahvusvahelistumine, ehituskultuuri edendamine, kultuuripärandi, sh traditsioonilise rahvakultuuri kaitsmise, säilitamise ja edendamise ning selle väärtuste toetamine teadlikkuse suurendamise, võrgustike loomise ja üksteiselt õppimise kaudu;
d) muude sektorite toetamine: disaini- ja moesektori loovuspektide arengu ning kultuuriturismi soodustamise sihipärased meetmed, samuti nende sektorite edendamine ja esindamine väljaspool Euroopa Liitu.	d) muude sektorite toetamine: disaini- ja moesektori loovuspektide arengu ning kultuuriturismi soodustamise sihipärased meetmed, samuti nende sektorite edendamine ja esindamine väljaspool Euroopa Liitu.

Motivatsioon

Traditsiooniline rahvakultuur oma erinevates vormides (käsitöö, muusika, tants jne) on iseäranis maapiirkondades oluline elujõulisuse, kohaliku ja piirkondliku arengu ning Euroopa kultuurivahetuse allikas. See on ka vahend Euroopa kultuurilise identiteedi tugevdamiseks ja põhimõtte „ühinenud mitmekesisuses“ säilitamiseks.

II. POLIITILISED SOOVI TUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Loov Euroopa

1. avaldab heakskiitu komisjoni ettepanekule jätkata praegust programmi „Loov Euroopa“ eraldiseisva programmina, mis on kõigi kultuurisektoris osalejate vääriiline. Autonoomne mitmeaastane finantsraamistik on parim võimalus tagada 2014–2020 perioodi saavutuste järjepidevus ning teostada tulevikuks usaldusväärne hindamine;

2. tuletab meelde, et programm „Loov Euroopa“ on osa suuremast ettepanekust järgmise mitmeaastase finantsraamistiku osas (avalikustatud 2. mail 2018) ja seetõttu mõjutab eelarveettepaneku läbirääkimiste tulemus märkimisväärselt programmi lõplikku vormi ja sisu; Programmil „Loov Euroopa“ on tohutu tähtsus kultuurisektori arengu ja rahvusvahelistumise seisukohalt ning seetõttu on programmi vahendite suurendamine tervitatav. Väga oluline on vältida sellele eraldiste vähendamist ELi eelarvest, eriti seoses Euroopa koostöö ees seisvate väljakutsetega;
3. suurendab teadlikkust kultuuri laienemisest poliitikavaldkonnana: kultuurivaldkonnaga seotud sektoriüleste projektide arv on suurenenud, tegeletakse valdkondadega nagu näiteks linnade taaslustamine, noorte mõjuvõimu suurendamine, tervis, heaolu ja sotsiaalne kaasamine. Komitee avaldab heakskiitu asjaolule, et ettepanekus on selle nähtusega arvestatud;
4. seoses kunsti ja kultuuri rolliga identiteedi ja ühtekuuluvuse kujundajana juhib tähelepanu loominguvabadusele ja sõnavabadusele, mis tuleb tagada kooskõlas üldiste väärtustega nagu inimväärikus, võrdsus ja solidaarsus, samuti demokraatia ja õigusriigi põhimõtetega;
5. lisaks peab Euroopa kodaniku identiteedi arendamise jaoks ülioluliseks võtta meetmeid ja suunata vahendeid teadlikkuse suurendamiseks kõigi eurooplaste jagatud ühisosa kohta, näiteks ajaloo, kultuuri ja pärandi vallas. Seejuures on eriti tähtis koht laiendatud programmil „Loov Euroopa“ ja Euroopa kultuurivaldkonna uuel tegevuskaval;
6. on rahul, et ettepanekus arvestatakse sotsiaalse, majandusliku ja välise mõõtmega ning kultuuripärandi ja digitaalvaldkonnaga, mis on kaks valdkondadevahelist meedet Euroopa kultuurivaldkonna uues tegevuskavas, ja nähakse nende jaoks ette konkreetsed tegevused;
7. avaldab heakskiitu ettepaneku suuremale rahvusvahelisele mõõtmele, kuid juhib tähelepanu väljakutsetele, mis kaasnevad prioriteetide kooskõlastamisega ELis ja väljaspool;
8. avaldab heakskiitu viidetele sünergilisele toimele muu hulgas ka regionaal-, linna- ja maaelu arengu poliitikaga, mis „on väga oluline kultuuripärandi ennistamise edendamisel ning kultuuri- ja loomesektorite toetamisel“⁽¹⁾;
9. soovib täiendavalt rõhutada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võtmerolli kunsti- ja kultuurielu toetamisel ja edendamisel oma kogukonnas ning nõuab, et soodustataks piirkondlike ja kohalike omavalituste osalemist programmis. Rõhutab sellega seoses vajadust leida hea tasakaal suurtele üldprojektidele pühendatud vahendite ning kohaliku ja piirkondliku tasandi, muu hulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete meetmete ja tegevuste rahastamise vahel;
10. kinnitab asjaolu, et enamik kultuuri- ja loomesektori ettevõtetest on mikroettevõtted, VKEd ja füüsilisest isikust ettevõtjate ettevõtted, kes vajavad algatusi ja korraldust kohalikul tasandil. See kohapealse tegutsemise funktsioon on piirkondade jaoks positiivne, sest toetab kohalikku majandust ning aitab hoida talente ja nendega seotud töökohtasid kohalikul tasandil. Seepärast tuleks esile tõsta kultuurivaldkonna töötajate ja ettevõtjate, sh nende, kes töötavad alaliste struktuuriliste piirangutega piirkondades, erilist olukorda⁽²⁾;
11. väljendab muret, et Euroopa Liidu noorteorkester on ettepaneku preambulis konkreetselt nimetatud kui üksus, millel „peaks olema õigus saada otsest liidu toetus“, hoolimata asjaolust, et liikmesriikide poolt heaks kiidetud kehtiva määruse parandus ütleb selgelt, et „Euroopa Liidu noorteorkestrit tuleks erandkorras rahastada kuni programmi „Loov Euroopa“ lõppemiseni 31. detsembril 2020“ ja seetõttu soovib Euroopa Regioonide Komitee garantiid, et kõik asjakohased pooled tegutsevad täielikult vastavuses kehtiva määrusega ja selle muudatustega Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. aprilli 2018. aasta määruses (EL) 2018/596;

⁽¹⁾ COM(2018) 366 final.

⁽²⁾ CdR 401/2011 fin.

12. rõhutab kultuuritöötajate ja kultuurivaldkonna ettevõtjate eriseisundi valguses, et programmi „Loov Euroopa“ raames on vaja inimesi teavitada, toetada ja innustada, et nad kasutaksid eelmise programmiperioodi ajal loodud tagatisvahendit, isegi kui tagatisvahendi asukoht on muutunud;

Kultuuri tegevussuund

13. väljendab muret horisontaalsete ja uute valdkondlike meetmete tasakaalu üle, kuna veidi suurem eelarve ei võimalda automaatselt realiseerida oluliselt rohkem prioriteete;

14. valdkondlike meetmete puhul:

- viitab sellele, et arhitektuuri esiletoomine kultuuripärandina võib vähendada Euroopa kultuuripärandiaasta 2018 saavutusi, mille eesmärgiks oli kogeda ja avastada Euroopa kultuuripärandit läbi inimeste vaatenurkade laiendamise ja vaadata ehituspärandist kaugemale; peab seda silmas pidades asjakohaseks lisada programmi „Loov Euroopa“ raames eraldi eelarverida, millega toetada Euroopa kultuuripärandi levitamist pärast 2018. aastat;
- juhib tähelepanu asjaolule, et punkti d – disain, mood ja kultuuriturism – all nimetatud valdkonnad on iseloomult valdkondadeüleised ja nende toetamine eeldab teatud tasemel koordineerimist teiste poliitikavaldkondadega.
- väljendab muret kunstivaldkondade tasakaalu üle horisontaalsetes meetmetes ja uutes valdkondlikes meetmetes;

15. soovib tugevamat seost Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 2 nendes osades, mis käsitlevad kultuuri tegevussuunas Euroopa identiteedi ja väärtustega seonduvat, et kindlustada eesmärgi saavutamine ja vältida programmi väärti mõistmist;

16. soovib tungivalt, et kõik kultuuri- ja audiovisuaalsektorid, nagu näiteks muusikasektor, kannaks enda digitaaloskused ja teadmised suhete loomise ja uuenduslike koostööprojektide loomise kohta üle ka kohalikule ja regionaalsele tasemele;

Sektoriiulene tegevussuund

17. avaldab heakskiitu uutele prioriteetidele, tegevussuuna toetamisele ja programmisisese sünergia tagamisele, kuid märgib, et ettepanekuga võrreldes on 2014–2020 perioodi programmis „Loov Euroopa“ andmete kogumisele ja statistikale pandud suuremat rõhku ja see peaks olema osa ka tulevases programmist;

Meedia tegevussuund

18. nõustub, et digiüleminek toob kaasa paradigma muutuse, mis mõjutab kultuuriväärtuste loomist, majandamist, levitamist, kättesaadavust, tarbimist ja turustamist. Digitaliseerumine loob uusi võimalusi ka Euroopa piirkondadele, annab võimaluse audiovisuaalsete teoste vahetamiseks ning uute sidemete loomise võimaluste avastamiseks ning sisu vahetamiseks. Nimetatud üleminek võib toetada ka uue publiku leidmist, alternatiivse sisu kasutamist, uute teenuste osutamist ja erinevate piirkondade pakutava nähtavamaks muutmist⁽³⁾. Digiüleminek võimaldab kultuurivahendajatel uute mitmesuunaliste ja mitmekanaliliste digitaalsete kommunikatsioonivahendite abil tegutseda uuendajatena, luues territooriumiga lojaalse sideme ja muutudes nii ise kestliku ja aruka kultuuri- ja majandusarengu aktiivseks soodustajaks;

19. sellega seoses soovib tähelepanu juhtida märkimisväärsele arvule kunstnikele, kelle mittedigitaalne töö ja areng on sama tähtsad, nagu on ka asutused, kes pakuvad avalikkusele haridusvõimalusi ja vahendeid, näiteks raamatukogusid;

20. soovib tungivalt, et kõik kultuuri- ja audiovisuaalsektorid, nagu näiteks muusikasektor, kannaks enda digitaaloskused ja teadmised suhete loomise ja uuenduslike koostööprojektide loomise kohta üle ka kohalikule ja regionaalsele tasemele;

⁽³⁾ CdR 293/2010 fin.

21. selles kontekstis rõhutab, et mitte-digitaalne kunstilooming ja areng on püsiv ning seetõttu peab sellel olema ka vääriline koht 21. sajandi kogukondades;

Eelarve

22. väljendab muret uue programmi eelarveettepaneku üle järgmiste asjaolude tõttu:

— komisjoni ettepanek ei näi arvestavat inflatsiooniga; seetõttu tuleb komisjonile meelde, et eelmise ettepaneku koostamise ajal oli arutelu osaks arusaam, et kultuuri- ja loomesektorite eelarve võib kasvada 1,801 miljardini (*);

— kultuuri tegevussuuna uute valdkondlike meetmete tõttu jaotatakse käimasoleva perioodiga võrreldes pakutav 1,85 miljardi eurone eelarve märkimisväärselt suurema arvu prioriteetide vahel;

— mõistes komisjoni eesmärgi suurema tõhususe saavutamiseks läbi mitmete hetkel ELis saadaval olevate investeeringute toetamiseks kasutatavate finantsinstrumentide tsentraliseerimise, avaldab muret seni kättesaadava tagatisrahastu saavutuste nõrgendamise üle, sest instrumendi eest vastutavatel isikutel kultuurisektoris ei ole käesoleva perioodiga võrdväärset ülevaadet;

23. soovib seetõttu seada eelarvelise eesmärgi üle 2 miljardi euro ning rõhutab vajadust kultuuri ja kultuuripärandi paremaks inkorporeerimiseks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku prioriteetide hulka läbi teiste programmide ja poliitikate peavoolustamise ja sünergia;

24. rõhutab kindlalt, et piirkondlike ja kohalike omavalitsustega tuleb süstemaatiliselt konsulteerida üleeuroopaliste kultuuri- ja loomesektorite rahastamise meetmete loomise, rakendamise ja majandamise juures, pidades silmas ulatuslikku geograafilist kohaldamisala;

25. seoses Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumisega avaldab lootust, et võttes aluseks senised ühised saavutused ja kultuurikogemused, suudavad EL ja Ühendkuningriik kultuurivaldkonnas hoida ja arendada vastastikku kasulikke suhteid;

26. usub, et subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtted on täielikult saavutatavad ainult siis, kui ettepanekus taastatakse „komiteemenetlus“ eesmärgiga tagada liikmesriikide kontroll programmi juhtimise üle; sarnaselt tuleks iga-aastaste tööprogrammide teemal regulaarselt nõu pidada kohalike ja regionaalsete tasanditega;

Uus Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava

27. avaldab heakskiitu uuele Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskavale kui märkimisväärsele ja laiaulatuslikule poliitilisele alusdokumendile, mis tugevdab Euroopa identiteeti läbi Euroopa kultuuride mitmekesisuse tunnustamise, tugevdab Euroopa kultuuri- ja loomesektoreid ning nende suhteid partneritega Euroopast väljaspool ning täiustab sidemeid kultuuri, hariduse ja teiste poliitikavaldkondade vahel;

28. avaldab heakskiitu asjaolule, et uus Euroopa tegevuskava tutvustab „kultuurilise võimekuse“ arusaama ja arvestab väljakutsetega, millele on tekitanud publiku muutuvad ootused ja millele vastamine eeldab kohaliku rahvastiku suuremat kaasamist kultuuri- ja loomesektorite loomisalates ideedest kuni rakendamiseni;

(*) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011AR0401&from=ET>

29. on rahul, et teatistes on konkreetselt mainitud linnu ja piirkondi kui ühte kolmest ökosüsteemist, millele keskenduda; rõhutab samal ajal kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulise rolliga arvestamist prioriteetide praktilisel elluviimisel;

30. märgib samal ajal, et selles kontekstis on komisjon juba rõhutanud, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kodanikuläheduse tõttu strateegiliselt paremas olukorras, et vastata erinevate Euroopa Liidu kultuurirühmade vajadustele ja soovidele, millega kaasneb ka suur vastutus⁽⁵⁾;

31. avaldab heakskiitu asjaolule, et uus tegevuskava tunnustab vajadust paradigma üleminekuks loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonnalt (STEM) STEAM-valdkonnale, mis hõlmab ka kunste, ning sellele, et õigeaegselt laiendada loominguulist ja kriitilist mõtlemist kõikidele hariduse ja koolituse tasemetele, liikudes samal ajal eemale teaduse ja sotsiaalvaldkonna selgest eraldamisest; Kunst on võime luua uusi ja kasulikke ideid. Kunsti ja loovuse integreerimisel muutub STEM-õppekava veelgi ligiõmbavamaks, loovamaks ja innovaatilisemaks. Kunstiteemad soodustavad talentide ja kultuuri arengut, just seetõttu on vaja need integreerida tehnoloogiaga;

32. Indigeensete rahvus-, etniliste ja keeleliste vähemuste kultuur on oluline osa Euroopa Liidu kultuuripärandi ülesehituses. Kohalik ja piirkondlik tasand vastutab selle kultuuri säilitamise ja toetamise eest ning tagamise eest, et kõigil oleks juurdepääs kõnealustele eri kultuuridele. Lisaks sellele annab EL selleks otstarbeks rahalist toetust, sealhulgas sihtotstarbelisi vahendeid, mis on ette nähtud piirkondliku tasandi ülesannete täitmiseks seoses vähemuste kultuurilise tausta kaitsmisega. Erilist tähelepanu tuleb pöörata innovatiivsete digitaalsete vahendite kasutamisele ning erinevate vähemuskultuuride edendamisele kogu ELis;

33. kutsub ELi ja riiklikke valitsusasutusi üles tunnustama kultuuri- ja loomesektori uuendusi tervikliku kohaliku ja piirkondliku arengu toetajatena;

34. tuletab meelde, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kultuuri- ja loomesektorid edukalt oma arengustrateegiasse kaasanud ning see on aidanud tugevdada kohalikku majandust ja säilitada elanikkonda oma piirkonnas⁽⁶⁾;

35. samas rõhutab, et aruka spetsialiseerumise strateegiate (S3) integreerimine regionaalarengu strateegiasse on endiselt väljakutse ning piirkonnad vajaksid ELi institutsioonide täiendavat tuge aruka spetsialiseerumise teostamisel, mis on innovatsioonipõhise majanduskasvu regionaalpoliitika raamistik;

36. rõhutab, et Euroopa kultuuripärandiaasta 2018 on pälvinud märkimisväärse osaluse ja eesmärgiga soodustada Euroopa kultuuripärandi kui ühise vara jagamist ja väärtustamist, parandada teadlikkust ajaloost ja ühistest euroopalikest väärtustest ning tugevdada ühisesse Euroopa ruumi kuulumise tunnet on toimunud tuhandet tegevust üle Euroopa;

37. soovib, et kultuuripärandi aasta mõju ja positiivset pärandit tähtsustataks, hinnataks ja arendataks edasi ning aasta jooksul loodud partnerlused ja võrgustikud jätkaksid osana ELi kultuurialasest koostööst. Seetõttu tervitab Euroopa Regioonide Komitee 2018. aasta detsembris esitatud Euroopa kultuuripärandi raamistikku, mis hõlmab viit tegevusvaldkonda, mille eesmärk on algatada tõeline pöördepunkt viisis, kuidas me hindame, säilitame ja edendame Euroopa kultuuripärandit;

38. avaldab heakskiitu õiguslikuks aluseks valitud ELi lepingu artikkel 3 ja ELi toimimise lepingu artikkel 167 osas; nõustub ELTLi artiklite 173 ja 208 asjakohasusega ja toetab kolme strateegilist eesmärki (sotsiaalne, majanduslik ja väline mõõde) ning kahte valdkondadevahelist meetet (kultuuripärand ja digitaalne);

39. soovib, et sotsiaalse mõõtme juures toetaks lõik „kaitsta ja edendada Euroopa kultuuripärandit kui ühisvara, suurendada teadlikkust meie ühisest ajaloost ja ühistest väärtustest ning tugevdada ühtset Euroopa identiteeti“ Euroopa usupärandi kaitset ja austust ning Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud põhiväärtusi;

⁽⁵⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 181/2010 fin.

40. seoses kolmanda mõõtmega (välissuhted) „juhhib rõhutatult tähelepanu vajadusele teha kohalikul, piirkondlikul ja riigi tasandil ulatuslikumalt ja tihedamalt koostööd rahvusvahelisi kultuurisuhteid ja -meetmeid toetavate strateegiate algatamisel ja arendamisel“⁽⁷⁾ ning usub, et linnadevahelised diplomaatilised suhted võiks olla viis, kuidas edendada Euroopa kultuuriidentiteeti kogu maailmas;

41. usub, et kultuuritöötajate liikuvus sobiks paremini valdkondadevaheliste meetmete hulka, sest see annab märkimisväärse lisaväärtuse kõigile kolmele mõõtmele;

42. kinnitab vajadust täiustada kultuurivaldkonna andmete ja statistika kogumist, mis on eelduseks usaldusväärsete tõendus- põhiste poliitikate arendamiseks ning kutsub üles rakendama strateegilise uurimistegevuse lähenemisviisi, et toetada teadmussiiret hetkel loodud algatuste vahel, tagades nii kõigi sektorite kaasatuse koostöös kultuurivaldkonna sidusrühmadega.

Brüssel, 6. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁷⁾ COR-2016-05110-00-00-AC-TRA.

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus““

(2019/C 168/08)

Raportöör	Ulrike HILLER (DE/PES), Bremeni linn-liidumaa valitsuse liige, liidumaa esindaja föderaalatasandil ja Euroopa küsimustes
Viitedokument	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013 COM(2018) 367 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Preambul, põhjendus 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Tehnoloogilise revolutsiooni ja üleilmastumisega kaasnevate kiirete ja põhjapanevate muutuste kontekstis on üliolulised haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas tehtavad investeeringud õpirände ning koostöö- ja innovatsioonipoliitika arendamisse, mis aitavad luua kaasavaid, sidusaid ja vastupanuvõimelisi ühiskondi, kindlustada liidu konkurentsivõimet ning samal ajal tugevdada Euroopa identiteeti ja soodustada liidu demokraatlikku arengut.	Tehnoloogilise revolutsiooni ja üleilmastumisega kaasnevate kiirete ja põhjapanevate muutuste kontekstis on üliolulised haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas tehtavad investeeringud teadmiste ja kultuuri levitamisse , õpirände ning koostöö- ja innovatsioonipoliitika arendamisse, mis aitavad luua kaasavaid, sidusaid ja vastupanuvõimelisi ühiskondi, kindlustada liidu konkurentsivõimet ning samal ajal tugevdada Euroopa identiteeti ja soodustada liidu demokraatlikku arengut.

Muudatusettepanek 2

Preambul, põhjendus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Euroopa sotsiaalõiguste sambah, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 üksmeelselt välja kuulutasid ja allkirjastasid, on esimese põhimõttena kirjas, et igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvalem õppele, et säilitada ja omandada oskusi, mis võimaldavad täiel määral ühiskonnaelus osaleda ja tööturul edukalt liikuda.	Euroopa sotsiaalõiguste sambah, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 üksmeelselt välja kuulutasid ja allkirjastasid, on esimese põhimõttena kirjas, et igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvalem õppele, et säilitada ja omandada oskusi, mis võimaldavad täiel määral ühiskonnaelus osaleda ja tööturul edukalt liikuda. See on oluline eelkõige kõikide noorte jaoks Euroopas, kellel ei ole praegu tööd. Võrdne juurdepääs haridusele tuleks tagada kõigile, vaatamata soole, rassile või rahvuslikule päritolule, usule või veendumustele, puudele, vanusele või seksuaalsele sättumusele või geograafilisele asukohale ja võttes nõuetekohaselt arvesse keelevähenemuste õigusi.

Motivatsioon

Euroopa sotsiaalõiguste sambas ei tunnista äärealadel elavate või keelevähemustesse kuuluvate inimeste haridusalaseid raskusi.

Muudatusettepanek 3

Preambul, põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Komisjoni 2. mail 2018 vastuvõetud teatises „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021-2027“ soovitas komisjon järgmises finantsraamistikus noortele suuremat tähelepanu pöörata, nimelt soovitati üle kahe korra suurendada liidu ühe ilmekaima eduloo – programmi „Erasmus+“ (2014–2020) vahendeid. Uue programmi keskmes peaks olema kaasamine ning selle raames tuleks enam jõuda noorteni, kellel on vähem võimalusi. See peaks võimaldama rohkematel noortel teise riiki õppima või töötama minna.	Komisjoni 2. mail 2018 vastuvõetud teatises „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021-2027“ soovitas komisjon järgmises finantsraamistikus noortele suuremat tähelepanu pöörata, nimelt soovitati üle kahe korra suurendada liidu ühe ilmekaima eduloo – programmi „Erasmus+“ (2014–2020) vahendeid. Uue programmi keskmes peaks olema kaasamine ning selle raames tuleks enam jõuda noorteni, kellel on vähem võimalusi. See peaks võimaldama rohkematel noortel teise riiki õppima või töötama minna. Selleks et põhimõtet „Euroopa projektis osalemata kooli lõpetada või diplomit ei saa“ oleks võimalik rakendada niipea kui võimalik, peaks programm arvestama informaalsete hariduse ning kutse- ja üldhariduse valdkonna töötajate suunatud kõnetamist, motiveerimist ja harimist, et nad suudaksid motiveerida võimalikult paljusid noori.

Motivatsioon

Kuna informaalsete hariduse, üld- ja kutsehariduse valdkonna töötajatel on piiratud võimalustega inimeste jaoks nn värvavahi roll, on vältimatult vaja investeerida ka nende kvalifikatsiooni. Samal ajal tuleb asjakohast tähelepanu pöörata ajude äravoolule.

Muudatusettepanek 4

Preambul, põhjendus 9

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Eelnevale tuginedes tuleb luua Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1288/2013 aastateks 2014–2020 loodud haridus-, koostis-, noorte- ja spordiprogrammi „Erasmus+“ jätkuprogramm (edaspidi „programm“ või „Erasmus“). Aastateks 2014–2020 loodud programmi integreeritus, mis väljendub selles, et kaetud on formaal-, mitteformaal- ja informaalõpe ning kõik eluetapid, peaks säilima, et edendada paindlikke õppimisvõimalusi, mille raames võib igaüks arendada pädevusi, mis on vajalikud 21. sajandi väljakutsetele vastamiseks.	Eelnevale tuginedes tuleb luua Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1288/2013 aastateks 2014–2020 loodud haridus-, koostis-, noorte- ja spordiprogrammi „Erasmus+“ jätkuprogramm (edaspidi „programm“ või „Erasmus“). Aastateks 2014–2020 loodud programmi integreeritus, mis väljendub selles, et kaetud on formaal-, mitteformaal- ja informaalõpe ning kõik eluetapid, peaks säilima, et edendada paindlikke õppimisvõimalusi, mille raames võib igaüks õppida, et tugevdada Euroopa identiteeti ja Euroopa kultuurilise mitmekesisuse mõistmist ning arendada seeläbi pädevusi, mis on vajalikud 21. sajandi väljakutsetele vastamiseks.

Motivatsioon

Selgelt tuleb sõnastada tõsiasi, et tulevikku suunatud kutsealaste pädevuste arendamine saab teises Euroopa riigis õppimise kaudu olulise impulsi ja et see on Euroopa identiteedi arenguga tihedas omavahelises seoses.

Muudatusettepanek 5

Preambul, põhjendus 10

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmis tuleks ette näha vahendid, millega veelgi rohkem kaasa aidata liidu poliitiliste eesmärkide ja prioriteetide rakendamisele hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas. Et inimeste elu jooksul haridusmaastikul ja tööturul vajalikke üleminekuid saaks paremini suunata, tuleb keskele kohale paigutada elukestva õppe ühtne lähenemisviis. Seda lähenemisviisi edasi arendades peaks jätkuprogramm säilitama tiheda seotuse liidus haridus-, koolitus- ja noortepoliitikas tehtava koostöö üldise strateegilise raamistikuga, sh üldhariduse, kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse tegevuskavadega, samas tuleb tugevdada sünergiaid teiste asjakohaste liidu programmide ja poliitikavaldkondadega ning luua uusi sünergiaid.	Programmis tuleks ette näha vahendid, millega veelgi rohkem kaasa aidata liidu poliitiliste eesmärkide ja prioriteetide rakendamisele hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas. Seda silmas pidades peaks programm tugevdama ELi aluseks olevate põhiväärtuste, s.o inimväärikuse austamine, vabadus (sealhulgas sõnavabadus), demokraatia, võrdsus, õigusriigi põhimõtted ja inimõigused, õpetamist ja omaksvõtmist. Need on liikmesriikide ühised väärtused Euroopa ühiskonnas, kus peaksid valitsema pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus. Et inimeste elu jooksul haridusmaastikul ja tööturul vajalikke üleminekuid saaks paremini suunata, tuleb keskele kohale paigutada ka elukestva õppe ühtne lähenemisviis. Seda lähenemisviisi edasi arendades peaks jätkuprogramm säilitama tiheda seotuse liidus haridus-, koolitus- ja noortepoliitikas tehtava koostöö üldise strateegilise raamistikuga, sh üldhariduse, kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse tegevuskavadega, samas tuleb tugevdada sünergiaid teiste asjakohaste liidu programmide ja poliitikavaldkondadega ning luua uusi sünergiaid.

Motivatsioon

Välja pakutud lisanduses rõhutatakse kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamist hariduse kaudu käsitleva haridusministrite Pariisi deklaratsiooni vaimus „liidu poliitiliste eesmärkide ja prioriteetide“ pakilisust ning täpsustatakse nende eesmärki.

Muudatusettepanek 6

Preambul, põhjendus 11

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„Erasmus“ on Euroopa haridusruumi loomise kõige olulisem komponent. Programmis tuleks ette näha vahendid, millega toetada hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava koostöö strateegilise raamistiku ning Euroopa oskuste tegevuskava jätkumeetmete rakendamist ning aitama ühiselt täita kohustusi, mis on võetud seoses oskuste ja pädevustega strateegilise tähtsusega töökohtade, majanduskasvu ja konkurentsivõime kestlikkuse seisukohast. Programm peaks aitama liikmesriikidel saavutada eesmärke, mis seati Pariisi deklaratsioonis kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamiseks hariduse kaudu.	„Erasmus“ on Euroopa haridusruumi loomise kõige olulisem komponent. Programmis tuleks ette näha vahendid, millega toetada hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava koostöö strateegilise raamistiku ning Euroopa oskuste tegevuskava jätkumeetmete rakendamist ning aitama ühiselt täita kohustusi, mis on võetud seoses oskuste ja pädevustega strateegilise tähtsusega töökohtade, majanduskasvu ja konkurentsivõime kestlikkuse seisukohast. Programm peaks aitama liikmesriikidel saavutada eesmärke, mis seati Pariisi deklaratsioonis kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamiseks hariduse kaudu, et ka noortest saaksid liidu pühendunud kodanikud, kes teadvustavad Euroopa väärtusi, teavad, kuidas nende eest seista ning oskavad oma õigusi kasutada. Sellega seab programm töökohtade, majanduskasvu ja konkurentsivõime säilitamise nimel keskele kohale oskuste ja pädevuste strateegilise tähtsuse.

Motivatsioon

Selgelt tuleb sõnastada tõsiasi, et tulevikku suunatud kutsealaste pädevuste arendamine saab teises Euroopa riigis õppimise kaudu olulise impulsi ja et see on Euroopa identiteedi arenguga tihedas omavahelises seoses.

Muudatusettepanek 7

Preambul, põhjendus 12

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„Erasmus“peaks olema kooskõlas Euroopa Liidu uue noortestrateegiaga, Euroopa noortevaldkonna koostööraamistikuga aastateks 2019–2027 ning tuginema komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisele, milles käsitletakse noorte kaasamiseks, omavaheliste sidemete ja paremate võimaluste loomiseks sobivaid meetmeid (ELi uus noortestrateegia).	„Erasmus“peaks olema kooskõlas Euroopa Liidu uue noortestrateegiaga, Euroopa noortevaldkonna koostööraamistikuga aastateks 2019–2027 ning tuginema komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisele, milles käsitletakse noorte kaasamiseks, omavaheliste sidemete ja paremate võimaluste loomiseks sobivaid meetmeid (ELi uus noortestrateegia), ja võtma arvesse Euroopa Liidu noorte töökava.

Motivatsioon

Poliitika sidususe parandamiseks tuleb arvestada ELi noorte töökava.

Muudatusettepanek 8

Preambul, põhjendus 14

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmiga tuleks kaasa aidata liidu innovatsioonivõimekuse suurendamisele, täpsemalt tuleks sel eesmärgil toetada liikuvus- ja koostöömeetmeid, mis edendavad pädevuste arendamist tulevikule suunatud ainevaldkondades ja erialadel (näiteks loodusteadus, tehnoloogia, inseneriteadus ja matemaatika, kliimamuutus, keskkond, puhas energia, tehisintellekt, robotika, andmeanalüüs ning kunst ja disain), et aidata inimestel omandada tulevikus vajaminevaid teadmisi, oskusi ja pädevusi.	Programmiga tuleks kaasa aidata liidu innovatsioonivõimekuse suurendamisele, täpsemalt tuleks sel eesmärgil toetada liikuvus- ja koostöömeetmeid, mis edendavad pädevuste arendamist tulevikule suunatud ainevaldkondades ja erialadel (näiteks loodusteadus, tehnoloogia, inseneriteadus ja matemaatika, kliimamuutus, keskkond, puhas energia, tehisintellekt, robotika, andmeanalüüs, disain, samuti kunst ja humanitaarteadused), et aidata inimestel omandada tulevikus vajaminevaid teadmisi, oskusi ja pädevusi. Selline terviklik haridus aitab paremini mõista demokraatiat, edendada tänapäeva reaalsuse ja selle kultuuridevahelisuse kriitilist analüüsi ning soodustada selliste sotsiaalsete pädevuste arendamist nagu kultuuridevaheline meeskonnatöö, empaatia, sallivus ja võime õppida iseseisva töö kaudu, mis kõik on väga olulised.

Motivatsioon

Kuna liidu innovatsioonisuutlikkus ei sõltu mitte ainult erialastest pädevustest asjaomastel erialadel ja asjaomastes ainevaldkondades, vaid ka kunsti ja humanitaarteadustega seotud pädevustest ning samuti (tulevaste) töötajate ning juhtivtöötajate eespool toodud sotsiaalsete pädevuste arendamisest, tuleks programmis kõiki neid aspekte nõuetekohaselt arvestada.

Muudatusettepanek 9

Preambul, põhjendus 15

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ peaks tagama, et programmide „Erasmus“ ja „Euroopa horisont“ vahendeid ⁽¹⁾ kasutatakse üheskoos selliste meetmete toetuseks, mis on suunatud Euroopa kõrgharidusametuste tugevdamisele ja moderniseerimisele. Programmiga „Euroopa horisont“ täiendatakse vajaduse korral „Erasmuse“ vahenditest pakutavat toetust Euroopa ülikoolide algatusele, seda eelkõige teadusuuringute valdkonnas, mis on osa ühistest, integreeritud, pikaajalistest ja kestlikest uutest strateegiatest hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ aitab edendada kõrgkoolides pakutava hariduse ja seal tehtava teadustöö integreerimist.	Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ peaks tagama, et programmide „Erasmus“ ja „Euroopa horisont“ vahendeid kasutatakse üheskoos selliste meetmete toetuseks, mis on suunatud Euroopa kõrgharidusametuste tugevdamisele ja moderniseerimisele, võttes asjakohaselt arvesse maapiirkondade, liidu ääre-poolseimate piirkondade ja piirkondade, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks saared, piiriüleised ja mäestikualad, ning liikmesriikides loodusõnnetustest mõjutatud piirkondade ees seisvaid raskusi. Programmiga „Euroopa horisont“ täiendatakse vajaduse korral „Erasmuse“ vahenditest pakutavat toetust Euroopa ülikoolide algatusele, seda eelkõige teadusuuringute valdkonnas, mis on osa ühistest, integreeritud, pikaajalistest ja kestlikest uutest strateegiatest hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ aitab edendada kõrgkoolides pakutava hariduse ja seal tehtava teadustöö integreerimist, samuti aitab see selles valdkonnas soodustada mahajäänud piirkondade lähenemist.
⁽¹⁾ COM(2018) []].	

Motivatsioon

Haridus ja teadus on sotsiaalmajandusliku arengu ja töölase konkurentsivõime määravad tegurid. Seepärast tuleb asjakohast tähelepanu pöörata ka ELi ääre-poolseimatele ja mahajäänud piirkondadele.

Muudatusettepanek 10

Preambul, põhjendus 16

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„Erasmus“ peaks olema kaasavam ning sel eesmärgil tuleks parandada programmi meetmete kättesaadavust neile, kellel on vähem võimalusi, sh tuleks luua õpirände jaoks paindlikumaid vorme, samuti tuleks edendada väikeorganisatsioonide osalemist, eelkõige uustulnukate ja selliste kogukondlike rohujuure-tasandi organisatsioonide osalemist, kes tegelevad otseselt ebasoodsas olukorras olevate igas vanuses õppijatega. Et jõuda rohkemate osalejateni, eelkõige piiratud võimalustega osalejateni ja nendeni, kellele füüsiline asumine oma asukohariigist erinevasse riiki võiks kujuneda takistuseks, tuleks edendada õpirände virtuaalseid vorme, näiteks virtuaalkoostööd ning veebipõhise ja tavapärase õpirände kombineerimist.	„Erasmus“ peaks olema kaasavam ning sel eesmärgil tuleks parandada programmi meetmete kättesaadavust neile, kellel on vähem võimalusi, sh tuleks luua õpirände jaoks paindlikumaid vorme, samuti tuleks edendada väikeorganisatsioonide osalemist, eelkõige uustulnukate ja selliste – ka kohaliku ja piirkondliku tasandi – kogukondlike rohujuure-tasandi organisatsioonide osalemist, kes tegelevad otseselt ebasoodsas olukorras olevate igas vanuses õppijatega. Lisaks peaks olema informaalsete hariduse ning koolitus- ja haridusametuste, kes on keskendunud ebasoodsas olukorras olevate õppijatega tegelemisele ning kes ei ole veel kunagi või pikemat aega Euroopa programmidega töötanud, suurem võimalus teha projekti ettevalmistamisel koostööd erialaselt pädeva mitteformaalse hariduse asutusega kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Et jõuda rohkemate osalejateni, eelkõige piiratud võimalustega osalejateni ja nendeni, kellele füüsiline asumine oma asukohariigist erinevasse riiki võiks kujuneda takistuseks, tuleks edendada õpirände virtuaalseid vorme, näiteks virtuaalkoostööd ning veebipõhise ja tavapärase õpirände kombineerimist. Nende virtuaalsete vormide rakendamisel tuleks arvesse võtta vajadust kiire internetiühenduse järele kõigi jaoks kogu Euroopas ning kohustus järele ühiseid Euroopa andmekaitse eeskirju.

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Tuleb teha kõik jõupingutused selleks, et võimaldada õpirände füüsilisi vorme ka ebasoodsas olukorras inimestele, eriti füüsiliste, meele- ja kognitiivsete puuetega inimestele.

Motivatsioon

Tuleb edendada rohujuuresandide organisatsioonide aktiivset osalemist kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Kuna hiljutiste uuringute kohaselt on pidurdav hirm liiga keerukana tajutavate Euroopa projektide ees märkimisväärne, tuleb luua võimalused, mis pakuvad asjaomastele töötajatele võimalust end töö käigus täiendada ja teha selleks koostööd pedagoogilise suunitlusega institutsiooniga.

Õpirände virtuaalsed vormid võivad füüsilist õpirännet küll tõhusalt täiendada, ent ei kujuta endast selle samaväärset asendust. Selle vajalikud eeltingimused on juurdepääs lairibaühendusele kogu Euroopas ja andmekaitse-eeskirjade täielik järgimine. Lisaks tuleb tagada, et kõikidel on võimalik kasutada kõiki õpirände vorme, sh nii füüsiliste kui ka kognitiivsete puuetega õppijatel, kes vajavad sageli sihipärast toetust.

Muudatusettepanek 11

Preambul, põhjendus 17

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Oma teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ rõhutas komisjon hariduse, kultuuri ja spordi keskset rolli noorima põlvkonna kodanikuaktiivsuse edendamisel ja ühiste väärtuste kasvatamisel. Euroopa identiteedi tugevdamine ja üksikisikute demokraatias osalemise edendamine on Euroopa tuleviku ja meie demokraatlike ühiskondade seisukohast esmatähtis. Kui noored lähevad välismaale kõrgkooli, õppima, praktikale või tööle või osalevad seal mõnel noorte- või spordiüritusel, on sellest kasu Euroopa identiteedi tugevdamisel kogu selle mitmekesisuses, see aitab suurendada kultuurikogukonda kuuluvuse tunnet ning edendada sellega seonduvat kodanikuaktiivsust igas vanuses inimeste seas. Liikuvusmeetmetes osalejad peaksid kaasa lööma oma kodukoha ja ka vastuvõtva riigi kohalike kogukondade tegevuses ning jagama oma kogemusi. Tuleks toetada tegevusi, mis on seotud loovuse kõigi aspektide arendamisega hariduses, koolituses ja noorsootöös ning mis aitavad kaasa võtmepädevuste omandamisele.	Oma teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ rõhutas komisjon hariduse, kultuuri ja spordi keskset rolli noorima põlvkonna kodanikuaktiivsuse edendamisel ja ühiste väärtuste kasvatamisel. Euroopa identiteedi tugevdamine ja üksikisikute demokraatias osalemise edendamine on Euroopa tuleviku ja meie demokraatlike ühiskondade seisukohast esmatähtis. Kui noored lähevad välismaale kõrgkooli, õppima, praktikale või tööle, kutse- või üldhariduskooli õpilasena lühikes, keskpika või pika kestusega praktikale või osalevad seal mõnel noorte- või spordiüritusel, on sellest kasu Euroopa identiteedi tugevdamisel kogu selle mitmekesisuses, see aitab suurendada kultuurikogukonda kuuluvuse tunnet ning edendada sellega seonduvat kodanikuaktiivsust igas vanuses inimeste seas. Liikuvusmeetmetes osalejad peaksid kaasa lööma oma kodukoha ja ka vastuvõtva riigi kohalike kogukondade tegevuses ning jagama oma kogemusi. Organisatsioone, kes loovad ja toetavad kontakte üliõpilaste ning informaalsete hariduse ning kutse- ja üldharidusasutuste, eelkõige piiratud võimalustega noortega töötavate haridusasutuste vahel, tuleb nende töös abistada ning nende kohalikes ning Euroopa võrgustikes toetada. Tuleks toetada tegevusi, mis on seotud loovuse kõigi aspektide arendamisega hariduses, koolituses ja noorsootöös ning mis aitavad kaasa võtmepädevuste omandamisele.

Motivatsioon

Kuna praktikakutsekoolide valdkonnas soodustatakse juba jooksvas programmis „Erasmus+“ ja see on nüüdseks väga oluline, tuleb seda võimalust jätkata ning üldhariduskoolides kutsevalikuvaldkonnale laiendada.

Nende organisatsioonide töö, kes toetavad kontakte üliõpilaste ning üld- ja kutseharidusasutuste vahel, on näidanud, et selline vahendustegevus on mõttekas, kuna see võimaldab üliõpilastel Erasmus+ programmi kaudu süvendatult mõista vastuvõtva riigi haridussüsteemi ja annab kooliõpilastele omaeliste abil lihtsa juurdepääsu Euroopale, mis võib olla oluline eelkõige piiratud võimalustega noortega jaoks.

Muudatusettepanek 12

Preambul, põhjendus 18

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Tuleks hoogustada „Erasmuse“rahvusvahelise mõõtme arendamist ning luua rohkem õpirände, koostöö ja poliitilise dialoogi võimalusi koostöös selliste kolmandate riikidega, kes ei ole programmiga liitunud. Tuginedes kõrghariduse omandamiseks loodud rahvusvaheliste võimaluste ja noortele mõeldud tegevuse edukusele varasemates haridus-, koolitus- ja noorteprogrammides, tuleks rahvusvahelise õpirände meetmeid laiendada ka teistesse sektoritesse, näiteks kutseharidusele ja -õppele.	Tuleks hoogustada „Erasmuse“rahvusvahelise mõõtme arendamist ning luua rohkem õpirände, koostöö ja poliitilise dialoogi võimalusi koostöös selliste kolmandate riikidega, kes ei ole programmiga liitunud. Tuginedes kõrghariduse omandamiseks loodud rahvusvaheliste võimaluste ja noortele mõeldud tegevuse edukusele varasemates haridus-, koolitus- ja noorteprogrammides, tuleks rahvusvahelise õpirände meetmeid laiendada ka teistesse sektoritesse, näiteks kutseharidusele ja -õppele, võttes seejuures arvesse osalevate riikide sotsiaal-majanduslikke ja geograafilisi tingimusi, mis mõjutavad töökohtade loomist ja seega noorte ja täiskasvanute ettevõtlust ja tööalast konkurentsivõimet.

Motivatsioon

Muudatusettepaneku eesmärk on luua tugevam side ühelt poolt hariduse ja koolituse ning teiselt poolt antud piirkonna sotsiaalse ja majandusliku olukorra vahel, eelkõige äärealadel ja ebasoodsas olukorras olevate piirkondade puhul.

Muudatusettepanek 13

Preambul, põhjendus 19

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2014.–2020. aasta programmi põhistruktuur, mis on jaotatud kolmeks – haridus ja koolitus, noored ja sport – on osutunud edukaks ning seda tuleks kasutada ka edaspidi. „Erasmuse“jätkuprogrammis tuleks programmi raames toetatavaid meetmeid ühtlustada ja ratsionaliseerida.	2014.–2020. aasta programmi põhistruktuur, mis on jaotatud kolmeks – haridus ja koolitus, noored ja sport – on osutunud edukaks ning seda tuleks kasutada ka edaspidi. „Erasmuse“jätkuprogrammis tuleks programmi raames toetatavaid meetmeid ühtlustada ja ratsionaliseerida. Nii tuleks võtta kasutusele valdkonnaspetsiifilised, äärmiselt lihtsustatud taotlusmenetlused, et suurendada taotletavat osalejate arvu ja töötajate valmidust taotlusi esitada. See nõuab intensiivset nõustamist, toetamist ja juhendamist kohalikul ja piirkondlikul tasandil, kus vajadusi kohapeal kõige paremini tuntakse, samuti toetust väikses mastaabis partnerlustele, mis hõlmavad väikseid kohalikke organisatsioone ning lihtsaid ja hõlpsaid haldusformaalsusi.

Motivatsioon

Taotluste esitamiseks kulub ka kogenud praktikutel olenevalt projekti tüübist hinnanguliselt 40–80 tundi. Seda sellises ulatuses eelmiste programmide puhul ei olnud ja kasulik võib olla juhendada seal esitatud standarditest. See problemaatika puudutab eelkõige üld- ja kutsehariduse ning mitteformaalse hariduse valdkonda, kuna erinevalt ilikoolidest ei ole seal enamasti välisõppe osakonda, vaid seda tööd tuleb teha lisaks tavalisele tööle.

Muudatusettepanek 14

Preambul, põhjendus 20

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selles tuleks õpirände praegused võimalused veelgi paremaks muuta, eriti neis sektorites, kus jätkuprogrammist saadav kasu võiks olla suurim osalejate ringi laiendamise ja kõigi huviliste nõudlusele vastamise seisukohast. Selleks tuleks pakkuda üliõpilastele ning koolide ja kutsekoolide õpilastele rohkem õpirändemeetmeid ja muuta need meetmed lihtsamini kättesaadavaks. Koostööpartnerlused peaksid hõlmama ka madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijatele pakutavaid õpirändevõimalusi. Samuti tuleks laiendada noortele mõeldud õpirändevõimalusi mitteformaalses õppes osalemiseks, et kaasata rohkem noori. Hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegeleva personali liikuvust tuleks edendada just finantsvõimenduse seisukohast. Kooskõlas tõelise Euroopa kõrgharidusruumi visiooniga peaks jätkuprogramm soodustama õpirännet, liikuvust ja vahetusi ning soodustama digivahendite kasutuselevõtu kaudu (näiteks Euroopa üliõpilaspileti kasutuselevõtu kaudu) üliõpilaste osalemist haridus- ja kultuurimeetmetes. See algatus võib olla oluliseks sammuks, mis muudab liikuvuse kõigi jaoks tegelikuseks esmalt seeläbi, et nii saavad kõrgharidusasutused saata ja vastu võtta rohkem vahetusõpilasi, parandades seejuures üliõpilaste õpirände kvaliteeti ja muutes üliõpilaste jaoks mitmesuguste teenuste kasutamise (nt juurdepääs raamatukogudele, transpordile, majutusele) lihtsamaks juba enne, kui nad välisriigis asuvasse õppeasutusse saabuvad.	Programm peaks laiendama olemasolevaid õpirände võimalusi eelkõige üliõpilastele ning koolide ja kutsekoolide õpilastele mõeldud suurema hulga ja lihtsamate õpirändemeetmete kaudu. Koostööpartnerlused peaksid hõlmama ka madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijatele pakutavaid õpirändevõimalusi. Samuti tuleks laiendada noortele mõeldud õpirändevõimalusi mitteformaalses õppes osalemiseks, et kaasata rohkem noori. Hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegeleva personali liikuvust tuleks edendada just finantsvõimenduse seisukohast. Kooskõlas tõelise Euroopa haridusruumi visiooniga peaks jätkuprogramm soodustama õpirännet, liikuvust ja vahetusi ning edendama üliõpilaste osalemist haridus- ja kultuurimeetmetes, soodustades organisatsioone, mis loovad vastuvõtvast riigis kontakte õpilaste ja noorteorganisatsioonide ja informaalsete hariduse ning kutse- ja üldharidusasutuste, eelkõige piiratud võimalustega noortega töötavate haridusasutuste vahel, ning soodustama digivahendite kasutuselevõttu (näiteks Euroopa üliõpilaspileti kasutuselevõttu). See algatus võib olla oluliseks sammuks, mis muudab liikuvuse kõigi jaoks tegelikkuseks esmalt seeläbi, et nii saavad kõrgharidusasutused saata ja vastu võtta rohkem vahetusõpilasi, parandades seejuures üliõpilaste õpirände kvaliteeti ja muutes üliõpilaste jaoks mitmesuguste teenuste kasutamise (nt juurdepääs raamatukogudele, transpordile, majutusele) lihtsamaks juba enne, kui nad välisriigis asuvasse õppeasutusse saabuvad. Õpirände edendamiseks üldse tuleks süstemaatiliselt pakkuda asjakohast teavet, mis aitab üliõpilastel valmistuda. Lisaks tuleks toetada üliõpilaste jaoks kasulike heade tavade süstemaatilist kogumist.

Motivatsioon

Nende organisatsioonide töö, kes toetavad kontakte üliõpilaste ning üld- ja kutseharidusasutuste vahel, on näidanud, et nad võivad aidata kaasa sellele, et vastuvõtva riigi kooliõpilastele võimaldatakse omaealiste abil lihtsat juurdepääsu Euroopale, mis võib olla oluline eelkõige piiratud võimalustega noorte jaoks.

Muudatusettepanek 15

Preambul, põhjendus 21

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmiga tuleks julgustada noori võtma osa Euroopa demokraatlikust elust, sh toetada noortele suunatud osalemisprojekte, mille vahendusel õpitakse kodanikuühiskonnas osalemist, aidatakse teadvustada Euroopa ühiseid väärtusi, sh kodanike põhiõigusi, viia noored kokku otsusetegijatega kohalikul, riiklikul ja liidu tasandil ning aidata kaasa Euroopa integratsiooniprotsessi tugevdamisele.	Programmiga tuleks julgustada noori võtma osa Euroopa demokraatlikust elust, sh toetada noortele suunatud osalemisprojekte, kogudes ja laiendades olemasolevaid häid tavasid ja meetmeid Erasmuse programmi raames, et õpetada noortele kodanikuühiskonnas osalemist, aidata teadvustada Euroopa ühiseid väärtusi, sh kodanike põhiõigusi, viia noored kokku otsusetegijatega kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja liidu tasandil ning aidata kaasa Euroopa integratsiooniprotsessi tugevdamisele.

Motivatsioon

Arvestada tuleb nii kohalikke kui ka piirkondlikke eripärasid.

Muudatusettepanek 16

Preambul, põhjendus 22

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmiga tuleks pakkuda noortele rohkem võimalusi välismaal õppimise käigus omandatud kogemuste kaudu Euroopat paremini tundma õppida. 18-aastased, eriti piiratud võimalustega noored, peaksid saama võimaluse kogeda esimest korda ja lühiajaliselt ning ükski või rühmana reisimist Euroopas mõne sellise informaalsete haridusmeetme raames, mille eesmärk on edendada noortes Euroopa Liitu kuuluvuse tunnet ja õppida tundma liidu kultuurilist mitmekesisust. Programmi raames tuleks kindlaks määrata asutused, kes vastutavad meetmete laiimatele ringkondadele tutvustamise, osalejate valimise ja reisikogemuste hariduslikku mõõdet tugevdavate meetmete toetamise eest.	Programmiga tuleks pakkuda noortele rohkem võimalusi välismaal õppimise käigus omandatud kogemuste kaudu Euroopat paremini tundma õppida. 18-aastased, eriti piiratud võimalustega noored, peaksid saama võimaluse kogeda ise esimest korda ja lühiajaliselt ning ükski või rühmana reisimist Euroopas mõne sellise informaalsete haridusmeetme raames, mille eesmärk on edendada noortes Euroopa Liitu kuuluvuse tunnet ja õppida tundma liidu kultuurilist mitmekesisust. Programmis osalemine peab olema võrdsetel tingimustel ja sõltumata nende elukohast võimalik kõikide, sh äärepoolseimatest ja vähem arenenud piirkondadest pärit noorte jaoks ja õpikogemuste saamiseks kõikjal Euroopas, et võimaldada ka erinevate taustadega ja Euroopa eri osadest pärit inimeste vahelist kokkupuudet. Kaaluda võiks piiratud võimalustega noortele peale reisikulude katmise ka stipendiumide kättesaadavaks tegemist toitlustuse ja majutuse ning vajaduse korral juhendamise katteks. Programm võiks ühtlasi olla avaliku ja erasektori partnerlusprojekt näiteks partneritega liikuvus- ja turismisektorist, et ka rahaliselt enam saavutada. Kodanikuühiskonna rühmade aktiivne kaasamine eelpoolnimetatud partnerlustesse ja uuenduslikesse koostööviisidesse võimaldaks neil etendada dünaamilist rolli, pidades alati silmas Erasmuse programmi tõhustamist ja selle ulatuse laiendamist. Programmi raames tuleks piirkondlikul või kohalikul tasandil kindlaks määrata asutused, kes vastutavad osalejate abistamise eest teabe levitamise kaudu sobivates meediakanalites ja vastutavate formaalse või mitteformaalse hariduse asutuste kohta ja reisikogemuste hariduslikku mõõdet tugevdavate meetmete toetamise eest.

Motivatsioon

Selle informaalsete õppe pakkumisega tegelikkuses mh töötute või kehalise puudega noorteni jõudmiseks ei piisa tavaliste teabeleviiside kasutamisest. Lisaks on abi sellest, kui ei rahastata mitte ainult reisikuluid, vaid määratakse ka stipendiumid, mis katavad sellistel juhtudel kaudselt tulenevad täiendavad kulud. Samal ajal tuleks õpikogemuse sihtkohana käsitada ka vähem arenenud piirkondi, sest on oluline äratada noortes huvi ja entusiasmi ka nende piirkondade suhtes.

Muudatusettepanek 17

Preambul, põhjendus 23

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmiga tuleks tõhustada keelte õppimist, eelkõige tuleks soodustada veebipõhiste vahendite kasutamist, sest e-õpe lisab keeleõppele eeliseid just kättesaadavuse ja paindlikkuse osas.	Programmiga tuleks tõhustada keelte õppimist, eelkõige tuleks soodustada veebipõhiste vahendite kasutamist, sest e-õpe lisab keeleõppele eeliseid just kättesaadavuse ja paindlikkuse osas. Seepärast tuleks programmis Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 22 (kultuurilise, usulise ja keelelise mitmekesisuse kohta) alusel pöörata tähelepanu piirkondlikele ja vähemuste keelele.

Motivatsioon

Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 22 ja ELi 16 liikmesriigi allkirjastatud Euroopa Nõukogu Euroopa regionaal- ja vähemuskeelte harta (1992) alusel peaks seadusandja edendama piirkondlike ja vähemuste keelte kultuurilist ja identiteediaspekti.

Muudatusettepanek 18

Preambul, põhjendus 24

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmiga tuleks toetada meetmeid, mis suurendavad hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevate asutuste ja organisatsioonide vahelist koostööd, olles teadlik nende põhjapanevast rollist inimestele selliste teadmiste, oskuste ja pädevuste jagamisel, mida on vaja muutuvus maailmas ja ka selleks, et innovatsiooni, loovuse ja ettevõtluse potentsiaali võimalikult hästi ära kasutada, seda eriti digimajanduses.	Programmiga tuleks toetada meetmeid, mis suurendavad informaalse hariduse, kutse- ja üldhariduse ning spordiga tegelevate asutuste ja organisatsioonide vahelist koostööd, nii hariduse valdkonnas kui ka läbipaistvates tingimustes valdkonnaülesest kohapeal, olles teadlik nende põhjapanevast rollist inimestele selliste teadmiste, oskuste ja pädevuste jagamisel, mida on vaja muutuvus maailmas ja ka selleks, et innovatsiooni, loovuse ja ettevõtluse potentsiaali võimalikult hästi ära kasutada.

Motivatsioon

Kuna loovaid ja uuenduslikke haridusasutusi on ka väljaspool digimajandust, tähendaks ette nähtud rõhuasetus põhjendamatu välisdamist.

Muudatusettepanek 19

Preambul, põhjendus 32

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärged, aidatakse programmiga kliimameetmeid liidu poliitikasse integreerida ja panustada üldeesmärgi saavutamisele, st sellele, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks „Erasmuse“ ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.	Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärged, aidatakse programmiga kliimameetmeid liidu poliitikasse integreerida ja panustada üldeesmärgi saavutamisele, st sellele, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed, asjaomasel juhul ka kliimamuutustega seotud koolitus Euroopa noortele ja koolitus neile oskuste edasiandmiseks, määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.

Motivatsioon

On oluline koolitada noori kliimamuutuste ärahoidmise, leevendamise ja nendega seotud ohtude vähendamise vallas, k.a neist tulenevad loodusõnnetused.

Muudatusettepanek 20

Preambul, põhjendus 37

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad programmis „Erasmus“osaleda koostöö raames, mis loodi Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesoleva määrusega tuleks anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojaale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. Kolmandate riikide täieõiguslik osalemine programmis „Erasmus“peaks olema võimalik tingimustel, mis on sätestatud konkreetsetes lepingutes, milles käsitletakse asjaomase kolmanda riigi programmis osalemist. Täisosaluse korral lisandub riigile kohustus luua riiklik korraldusasutus ja hallata teatavaid programmi kuuluvaid meetmeid detsentraliseeritult. Isikud ja üksused kolmandatest riikidest, kes ei ole programmiga liitunud, peaksid saama tööprogrammis sätestatu kohaselt osaleda mõnes programmi kuuluvus meetmes ning ka komisjoni poolt väljakuulutatud projektikonkurssidel. Programmi rakendamisel tuleks arvesse võtta erikorda nende isikute ja üksuste puhul, kes on pärit Euroopa miniriikidest.	Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad programmis „Erasmus“osaleda koostöö raames, mis loodi Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel ja sellistes struktureeritud koostööraamistikes nagu Euroopa Liidu makropiirkondlikud strateegiad. Käesoleva määrusega tuleks anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojaale õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. Kolmandate riikide täieõiguslik osalemine programmis „Erasmus“peaks olema võimalik tingimustel, mis on sätestatud konkreetsetes lepingutes, milles käsitletakse asjaomase kolmanda riigi programmis osalemist. Täisosaluse korral lisandub riigile kohustus luua riiklik korraldusasutus ja hallata teatavaid programmi kuuluvaid meetmeid detsentraliseeritult. Isikud ja üksused kolmandatest riikidest, kes ei ole programmiga liitunud, peaksid saama tööprogrammis sätestatu kohaselt osaleda mõnes programmi kuuluvus meetmes ning ka komisjoni poolt väljakuulutatud projektikonkurssidel. Programmi rakendamisel tuleks arvesse võtta erikorda nende isikute ja üksuste puhul, kes on pärit Euroopa miniriikidest.

Motivatsioon

Täiendusega soovitakse edendada Euroopa poliitika markopiirkondlikku mõõdet, viidates seejuures ka sellele, et programmis „Erasmus“võiksid osaleda ka nelja praegusesse makropiirkondlikku strateegiasse kaasatud kolmandad riigid.

Muudatusettepanek 21

Preambul, põhjendus 38

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Kooskõlas komisjoni teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“tuleks programmis arvesse võtta kõnealuste piirkondade erilist olukorda. Võetakse meetmeid, millega suurendada äärepoolseimate piirkondade osalemist kõigis programmi meetmetes. Tuleks edendada neist piirkondadest ja kolmandatest riikidest, eelkõige asjaomastest naaberriikidest pärit inimeste ja organisatsioonide vahelisi õpirändega seonduvaid vahetus- ja koostööprojekte. Need meetmed on korrapärase järelevalve all ja neid hinnatakse pidevalt.	„Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 349 ja komisjoni teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“tuleks programmis arvesse võtta kõnealuste piirkondade erilist olukorda. Võetakse meetmeid, millega suurendada äärepoolseimate piirkondade osalemist kõigis programmi meetmetes. Tuleks edendada neist piirkondadest ja kolmandatest riikidest, eelkõige asjaomastest naaberriikidest pärit inimeste ja organisatsioonide vahelisi õpirändega seonduvaid vahetus- ja koostööprojekte. Need meetmed on korrapärase järelevalve all ja neid hinnatakse pidevalt“.

Motivatsioon

Põhjendus peaks sisaldama õigusliku alusena ELi toimimise lepingu artiklit 349, milles käsitletakse selgelt selliste äärepoolseimate piirkondade eriolusid, millega seoses pakume välja esitatud uue sõnastuse.

Muudatusettepanek 22

Preambul, põhjendus 38

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<i>Programmi igas meetmes tuleks arvesse võtta ka vajadust suurendada nende piirkondade osalust, kus valitsevad rasked ja piisivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks saared, piiriülesed ja mäestikualad, nagu on väljendatud ELi toimimise lepingu artikli 174 kolmandas lõigus.</i>

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 23

Preambul, põhjendus 42

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmi toetatavate meetmetega kaasnevate võimaluste ja tulemuste asjakohane sihtrühmadeni viimine, reklaamimine ja levitamine tuleks tagada nii Euroopa, riiklikul kui ka kohalikul tasandil. Sihtrühmadeni viimisel ning reklaami- ja levitamistegevuses tuleks tugineda kõigile programmi rakendusastutestele, kaasaates vajaduse korral teised peamised sidusrühmad.	Programmi toetatavate meetmetega kaasnevate võimaluste ja tulemuste asjakohane sihtrühmadeni viimine, reklaamimine ja levitamine tuleks tagada nii Euroopa, riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil. Sihtrühmadeni viimisel ning reklaami- ja levitamistegevuses tuleks tugineda kõigile programmi rakendusastutestele, kaasaates vajaduse korral teised peamised sidusrühmad.

Motivatsioon

Arvestada tuleb nii kohalikke kui ka piirkondlike eripärasid.

Muudatusettepanek 24

Preambul, põhjendus 44

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Käesoleva määruse tõhusa ja tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks programmis maksimaalselt ära kasutada juba olemasolevaid rakendusmehhanisme. Programmi rakendamine tuleks seega usaldada komisjonile ja riiklikele korraldusasutustele. Kui see on teostatav ning selleks, et saavutada rakendamisel maksimaalne tõhusus, peaksid riiklikud korraldusasutused olema samad asutused, mis määrati eelmise programmi haldusasutusteks. Eelneval vastavushindamisel tuleks piirduda nõuetega, mis on uued ja programmspetsiifilised, v. a juhul kui esineb suuri puudusi või kui asjaomane riiklik korraldusasutus ei ole täitnud oma ülesandeid.	Käesoleva määruse tõhusa ja tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks programmis maksimaalselt ära kasutada juba olemasolevaid rakendusmehhanisme ja neid piirkondlikul tasandil jõulisemalt laiendada . Programmi rakendamine tuleks seega usaldada komisjonile ja riiklikele korraldusasutustele, kes teevad piirkondliku tasandiga tihedamat koostööd . Kui see on teostatav ning selleks, et saavutada rakendamisel maksimaalne tõhusus, peaksid riiklikud korraldusasutused, kes piirkondliku tasandiga tõhustatult koostööd teevad , olema samad asutused, mis määrati eelmise programmi haldusasutusteks. Riiklike korraldusasutuste rakendatavate meetmete tõhususe ja aktsepteerimise täiendavaks suurendamiseks peaksid nad koostöös asjaspepuutuvate sidusrühmadega looma kohalikul või piirkondlikul tasandil nõuandekogud ning ombudsmani institutsioonid, kes aitavad parandada haldusprotsesse ja otsuseid ning lahendada läbi- ja vastastikkõrvaldusi, praktilisel ning neutraalsel viisil võimalikke vastuolusid ja vaidlusi riiklike korraldusasutuste ja kasutajate vahel . Eelneval vastavushindamisel tuleks piirduda nõuetega, mis on uued ja programmspetsiifilised, v. a juhul kui esineb suuri puudusi või kui asjaomane riiklik korraldusasutus ei ole täitnud oma ülesandeid.

Motivatsioon

Häid kogemusi, mis Saksamaa föderaalsete kutsehariduse instituudil (BIBB) on olnud Saksamaal kasutajate nõuandekoguga, peaksid kasutama ka muud riiklikud korraldusasutused, et võimaldada asjaomastel isikutel programmis ja eelkõige selle rakendamises veelgi jõulisemalt osaleda.

Kuna minevikus on riiklike korraldusasutuste toetusotsuste kohta korduvalt esitatud vastuväiteid ja pole mõttekas, et riiklikud korraldusasutused saaksid oma otsuste kohta esitatud vastuväidete suhtes ise otsuseid langetada, on asjakohane luua, nagu on tavaks Austrias, vastavad ombudsmani institutsioonid, kellel on võimalik aidata kaasa otsuse tegemise menetluse läbipaistvusele ja erialaselt pädevatele, ent neutraalsetele lahendustele.

Muudatusettepanek 25

Preambul, põhjendus 46

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Liikmesriigid peaksid võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise õiguslikud ja halduslikud takistused. See tähendab võimaluse korral ning ilma et see piiraks kolmandate riikide kodanike liitu sisenemist ja seal elamist käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist, et lahendatakse probleemid, mille tõttu on raskendatud viisade ja elamislubade saamine. Liikmesriikidel soovitatakse kehtestada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/801 ⁽¹⁾ riiki lubamise kiirmenetlusi.	Liikmesriigid peaksid võtma kõik asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise õiguslikud ja halduslikud takistused. See tähendab stipendiumite maksustamisest vabastamist ning võimaluse korral ning ilma et see piiraks kolmandate riikide kodanike liitu sisenemist ja seal elamist käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist, et lahendatakse probleemid, mille tõttu on raskendatud viisade ja elamislubade saamine. Liikmesriikidel soovitatakse kehtestada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/801 ⁽¹⁾ riiki lubamise kiirmenetlusi.
⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja au pair'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELTL 132, 21.5.2016, lk 21).	⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja au pair'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELTL 132, 21.5.2016, lk 21).

Motivatsioon

See on kooskõlas põhjendusega 49.

Muudatusettepanek 26

Preambul, põhjendus 49

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selleks et lihtsustada toetusesaajatele esitatavaid nõudeid, tuleks nii palju kui võimalik kasutada lihtsustatud toetusvorme, nt ühekordeid makseid, ühikuhindu ja kindlamääralist rahastamist. Komisjoni kindlaksmääratud Erasmuse programmi liikuvusmeetmete toetamiseks antava lihtsustatud toetuse puhul tuleks arvesse võtta vastuvõtva riigi elukallidust ja elamiskulusid. Komisjon ja meetmes osalevate saatvate riikide korraldusasutused peaksid saama lihtsustatud toetusi kohandada vastavalt objektiviivsetele kriteeriumidele ja eelkõige selleks, et tagada juurdepääs piiratud võimalustega inimestele. Liikmesriikidele tuleks esitada ka soovitus vabastada need toetused riigisisese õiguse kohaselt kõigist maksudest ja sotsiaalmaksust. Sama maksuvabastust tuleks kohaldada avalik-õiguslikele või erasektori asutustele, kes sellist finantstoetust asjaomastele isikutele annavad.	Selleks et lihtsustada toetusesaajatele esitatavaid nõudeid, tuleks nii palju kui võimalik kasutada lihtsustatud toetusvorme, nt ühekordeid makseid, ühikuhindu ja kindlamääralist rahastamist. Komisjoni kindlaksmääratud Erasmuse programmi liikuvusmeetmete toetamiseks antavaid lihtsustatud toetusi tuleks korrapäraselt üle vaadata ja kohandada vastuvõtva riigi ja piirkonna elukallidusele ja elamiskuludele. Komisjon ja meetmes osalevate saatvate riikide korraldusasutused peaksid saama lihtsustatud toetusi kohandada vastavalt objektiviivsetele kriteeriumidele ja eelkõige selleks, et tagada juurdepääs piiratud võimalustega inimestele, kelle kogu osalemise maksumuse peaksid need toetused katma. Liikmesriigid peaksid vabastama need toetused riigisisese õiguse kohaselt kõigist maksudest ja sotsiaalmaksust. Sama maksuvabastust tuleks kohaldada avalik-õiguslikele või erasektori asutustele, kes sellist finantstoetust asjaomastele isikutele annavad.

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 27

Preambul, põhjendus 51

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Oluline on kindlustada, et kõik programmi raames elluviidavad meetmed oleksid vastastikku täiendavad liikmesriikide võetavate meetmete ja muude liidu meetmetega, iseäranis hariduse, kultuuri ja meedia, noorte ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu (eelkõige noortele põllumajandusettevõtjatele suunatud meetmed), ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitika ning rahvusvahelise koostöö ja arengu valdkonnas võetavate meetmetega.	Oluline on kindlustada, et kõik programmi raames elluviidavad meetmed oleksid vastastikku täiendavad liikmesriikide ja piirkondade võetavate meetmete ja muude liidu meetmetega, iseäranis hariduse, kultuuri ja meedia, noorte ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu (eelkõige noortele põllumajandusettevõtjatele suunatud meetmed), ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitika ning rahvusvahelise koostöö ja arengu valdkonnas võetavate meetmetega.

Motivatsioon

On oluline võtta arvesse ka programmi raames ning piirkondade poolt võetavate meetmete vastastikust täiendavust.

Muudatusettepanek 28

Preambul, põhjendus 52

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Kuigi õigusraamistik võimaldas liikmesriikidel ja piirkondadel programmi „Erasmus+“ ja muude liidu vahendite (nt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, millega toetatakse samuti haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemide kvalitatiivset arengut liidus) vahelist sünergia luua juba eelmise programmitööperioodi ajal, kasutati seda võimalust siiani väga vähe ning seetõttu oli projektide süsteemne ja poliitikaline avaldus mõju väike. Kõiki neid erinevaid vahendeid haldavate riigiasutuste vahel peaks riigi tasandil toimuma tõhus teabevahetus ning nad peaksid tegema koostööd, et vahendite mõju oleks võimalikult suur. Programmi raames peaks olema võimalik nende vahenditega aktiivselt koostööd teha.	Kuigi õigusraamistik võimaldas liikmesriikidel ja piirkondadel programmi „Erasmus+“ ja muude liidu vahendite (nt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, millega toetatakse samuti haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemide kvalitatiivset arengut liidus) vahelist sünergia luua juba eelmise programmitööperioodi ajal, kasutati seda võimalust siiani väga vähe ning seetõttu oli projektide süsteemne ja poliitikaline avaldus mõju väike. Kõiki neid erinevaid vahendeid haldavate riigi- ja piirkondlike asutuste vahel peaks riigi tasandil toimuma tõhus teabevahetus ning nad peaksid tegema koostööd, et vahendite mõju oleks võimalikult suur. Programmi raames peaks olema võimalik nende vahenditega aktiivselt koostööd teha.

Motivatsioon

On samuti asjakohane võtta arvesse koostööd piirkondlike asutustega, kuna sellel tasandil on asutused, kes haldavad ELi vahendeid, näiteks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde.

Muudatusettepanek 29

1. peatükk, artikkel 2 (Mõisted), punkt 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„rohujuure tasandi sport“– organiseeritud sport, millega harrastussportlased tegelevad kohalikul tasandil, ning liikumisharrastus;	„rohujuuretasandi sport“– organiseeritud sport, millega harrastussportlased tegelevad kohalikul või piirkondlikul tasandil, ning liikumisharrastus;

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

Muudatusettepanek 30

1. peatükk, artikkel 2 (Mõisted), punkt 14

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„partnerlus“– asutuste ja/või organisatsioonide rühma kokkulepe viia läbi ühistegevust või ühisprojekte;	„partnerlus“– asutuste ja/või organisatsioonide rühma kokkulepe viia programmi raames läbi ühistegevust või ühisprojekte;

Motivatsioon

Tuleb tagada, et iga koostöövormi ei deklareerita määruse tähenduses „partnerlusena“.

Muudatusettepanek 31

1. peatükk, artikkel 2 (Mõisted), punkt 25

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„piiratud võimalustega inimesed“– inimesed, kellel on raskusi , mis taksitavad neil programmiga pakutavatest võimalustest osa saamast majanduslikel, sotsiaalsel, kultuurilisel, geograafilisel või tervislikel põhjustel, rändetausta, puude või õpiraskuste tõttu;	„piiratud võimalustega inimesed“– inimesed, kellel on takistus , mis ei võimalda neil programmiga pakutavatest võimalustest osa saada majanduslikel, sotsiaalsel, kultuurilisel, keelelistel , geograafilisel või tervislikel põhjustel, rändetausta, füüsilise, meele- või kognitiivse puude tõttu; juurdepääsetavuse loomine on programmi esmatähtis eesmärk, mis tuleb kvantitatiivsetest või finantsaspektidest ettepoole seada;

Motivatsioon

Võimaluste võrdse kättesaadavuse tagamiseks tuleb tegeleda selliste takistustega nagu keelebarjäär või õpiraskused.

Muudatusettepanek 32

1. peatükk, artikkel 2 (Mõisted), uus punkt 28

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	„võõrkeel“– iga muu keel, mis ei ole õppija esimene keel;

Motivatsioon

Programmi kaudu soodustatav uute keelte õppimine ei tohiks piirduda ELi ametlike keeltega.

Muudatusettepanek 33

1. peatükk, artikkel 2 (Mõisted), uus punkt 29

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	„puuetega inimesed“ – isikud, kellel on pikaajaline füüsiline, vaimne, intellektuaalne või meeleline vaegus, mis koostoimel mitmesuguste takistustega võib tõkestada nende täielikku ja tõhusat osalemist ühiskonnaelus teistega võrdsetel alustel;

Motivatsioon

Mõiste määratlus analoogselt ÜRO puuetega inimeste konventsiooni artikli 1 teise lausega.

Muudatusettepanek 34

II peatükk, artikkel 4, 1. põhimeede: õpiränne

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi: (a) üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpiränne; (b) kutsekoolide õpilaste ja töötajate õpiränne; (c) kooliõpilaste ja koolide töötajate õpiränne; (d) täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpiränne; (e) keeleõppevõimaluste, sh õpirännet toetavate keeleõppevõimaluste loomine.	Kutse- ja üldhariduse valdkonnas toetab programm 1. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi, mida võib teostada ka kombineeritult virtuaalsete vahetusprojektidega: (a) üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate lühikese, keskpika või pika kestusega õpiränne; (b) kutsekoolide õpilaste ja töötajate, eelkõige VKEdes töötavate praktikantide, töötajate ja koolitajate lühikese, keskpika või pika kestusega õpiränne. Tuleb välja töötada kohandatud kursused praktikantide ettevalmistamiseks keelelisteks ja kultuurivahelisteks väljakutseteks, mida on võimalik taotleda ka mitmel kuupäeval aastas; (c) kooliõpilaste ja koolide töötajate lühike, keskpikk või pika kestusega õpiränne, mh kutsepraktikaks hariduse valdkonnas; (d) täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate lühikese, keskpika või pika kestusega õpiränne; (e) keeleõppevõimaluste, sh õpirännet toetavate keeleõppevõimaluste loomine, mis tuleks keskendada erinevate sihtrühmade konkreetsetele vajadustele; (f) eakate ülikoolides või muudes elukestva õppe algatustes osalevate täiskasvanute ja eakate õpiränne; (g) noorte ja noortevaldkonna töötajate õpiränne mitteformaalse õppe eesmärgil.

Motivatsioon

(a-e) Õpirände vormid tuleb välja töötada eelkõige ka selle sihtrühma ja selle haridusvaldkonna jaoks ning kvaliteetse pakkumise huvides peavad need võimaldama ka vastavat ettevalmistust.

(f) Soovitakse julgustada ja toetada elukestvat õpet ja koolitust, viidates täiskasvanutele ja eakatele, et edendada nende teadmisi ja oskusi, suurendada nende elukvaliteeti, soodustada nende kaasatust ja edendada Euroopa identiteedi igas vanuserühmas.

(g) Muudatusettepanek hõlmab vaid formaalset ja akadeemilist haridust, mistõttu on sobilik lisada 1. põhimeetme alla noorte ja noortevaldkonna töötajate liikuvust käsitlev punkt.

Muudatusettepanek 35

II peatükk, artikkel 5, 2. põhimeede: asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:	Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:
(a) partnerluste loomine koostöök ja tavade vahetuseks, sh väiksemahuliste partnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks;	(a) partnerluste loomine koostöök ja tavade vahetuseks, sh väiksemahuliste partnerluste loomine piirkondlikul tasandil selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks;
(b) tiptaset arendavate partnerluste, eelkõige Euroopa ülikoolide kontseptsiooni, erialase tiptaseme keskuste ja ühiste magistrikraadide raames tegutsevate partnerluste loomine;	(b) tiptaset arendavad partnerlused , eelkõige Euroopa ülikoolid , erialase tiptaseme keskused, mis ei peaks asuma mitte ainult Euroopa suurlinnades, peavad koostöös piirkondliku tasandiga toetama sidusrühmi rakenduspõhises koostöös ja arendama ühiseid magistrikraade ;
(c) innovatsioonipartnerluste loomine Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks;	(c) innovatsioonipartnerlused Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks ning oma praktikantide Euroopa kvalifikatsioonile eriti pühendunud Euroopa ettevõtete ja ettevõtjate premeerimine ;
(d) veebiplatvormide ja virtuaalkoostöövahendite loomine, sh eTwinningu tugiteenuste ja täiskasvanuõppe veebiplatvormi loomine Euroopas.	(d) veebiplatvormide ja virtuaalkoostöövahendite loomine, sh eTwinningu tugiteenuste ja täiskasvanuõppe veebiplatvormi loomine Euroopas.

Motivatsioon

Erialase tiptaseme keskustel on võimalik saavutada oma eesmärk ainult siis, kui nad olemasolevaid struktuure edasi arendavad ja sidusrühmadele vastu ei tööta.

Muudatusettepanek 36

II peatükk, artikkel 6, 3. põhimeede: Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
3. põhimeede Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi: (a) hariduse ja koolituse valdkonnas kehtivate liidu üldtegevuskavade ja sektoripõhiste tegevuskavade ettevalmistamine ja rakendamine, sh Eurydice võrgustiku või muude asjaomaste organisatsioonide tegevuse toel; (b) pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonide kvaliteedi ja läbipaistvuse suurendamiseks ning nende tunnustamiseks vajalike liidu vahendite (*) ja meetmete toetamine; (c) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö oluliste sidusrühmadega, sh hariduse ja koolituse valdkonna üleliiduliste võrgustike, Euroopa valitsusväliste organisatsioonide/vabaihenduste? ja rahvusvaheliste organisatsioonidega; (d) meetmete võtmine selleks, et soodustada programmi kvaliteetsemat ja kaasavamamat rakendamist; (e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine; (f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi igakülgne tutvustamine ja levitamine.	3. põhimeede Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi: (a) hariduse ja koolituse valdkonnas kehtivate liidu üldtegevuskavade ja sektoripõhiste tegevuskavade ettevalmistamine ja rakendamine, sh Eurydice võrgustiku või muude asjaomaste organisatsioonide tegevuse toel; (b) pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonide kvaliteedi ja läbipaistvuse suurendamiseks ning nende tunnustamiseks vajalike liidu vahendite (*) ja meetmete toetamine; (c) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö oluliste sidusrühmadega, sh hariduse ja koolituse valdkonna üleliiduliste võrgustike, Euroopa valitsusväliste organisatsioonide/vabaihenduste? ja rahvusvaheliste organisatsioonidega; (d) meetmete võtmine selleks, et soodustada programmi kvaliteetsemat ja kaasavamamat rakendamist; (e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine; (f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi igakülgne tutvustamine ja levitamine; (g) ELi makropiirkondlike strateegiade rakendamise toetamine.
(*) Eelkõige kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse ühtne liidu raamistik, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik; Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas; Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem, Euroopa arvestuspunktsüsteem (ECTS), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register, kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa võrgustik, Euroopa Regioonide tasandi Euroopa Infokeskuste ja akadeemilise tunnustamise riiklike infokeskuste võrgustik Euroopa Liidus ning Euroguidance'i võrgustikud.	(*) Eelkõige kvalifikatsioonide ja pädevuste läbipaistvuse ühtne liidu raamistik, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik; Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas; Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem, Euroopa arvestuspunktsüsteem (ECTS), kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register, kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa võrgustik, Euroopa Regioonide tasandi Euroopa Infokeskuste ja akadeemilise tunnustamise riiklike infokeskuste võrgustik Euroopa Liidus ning Euroguidance'i võrgustikud.

Motivatsioon

Tehakse ettepanek rakendada programmi „Erasmus“ ka makropiirkondlikul tasandil, et toetada seotud majandus-, sotsiaal- ja territoriaalkoostöö strateegiaid liikmesriikide endi vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel.

Muudatusettepanek 37

II peatükk, artikkel 7, Jean Monnet' meetmed

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<i>Jean Monnet' meetmed</i> Programmiga toetatakse õpetamist, õppimist, uurimistööd ja debatte Euroopa integratsiooni teemal, kasutades selleks järgmisi meetmeid: (a) Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas; (b) Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades; (c) toetused järgmistele Euroopa huvides tegutsevatele asutustele: Euroopa Ülikool-Instituut, sh selle riikidevahelise valitsemise kool (Firenzes); Euroopa Kolledž (Brugge ja Natolini ülikoolilinnakud); Euroopa Avaliku Halduse Instituut (Maastricht); Euroopa Õigusakadeemia (Trier); Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur (Odense) ja Euroopa Rahvusvaheline Koolituskeskus (Nice).	<i>Jean Monnet' meetmed</i> Programmiga toetatakse õpetamist, õppimist, uurimistööd ja debatte Euroopa integratsiooni teemal, kasutades selleks järgmisi meetmeid: (a) Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas; (b) Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades; (c) toetused järgmistele Euroopa huvides tegutsevatele asutustele: Euroopa Ülikool-Instituut, sh selle riikidevahelise valitsemise kool (Firenzes); Euroopa Kolledž (Brugge ja Natolini ülikoolilinnakud); Euroopa Avaliku Halduse Instituut (Maastricht); Euroopa Õigusakadeemia (Trier); Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur (Odense) ja Euroopa Rahvusvaheline Koolituskeskus (Nice); (d) <i>Jean Monnet' meetmed keskkonnakaitset, Euroopa kestliku arengu strateegiat ning laiemat keskkonna- ja kliimamuutuste poliitikat, sh loodusõnnetusi käsitleva koolituse ja uurimistööd valdkonnas, pöörates eritähelpanu ennetusele, leevendusele ja kahju vähendamisele.</i>

Motivatsioon

Täienduse eesmärk on tugevdada programmis ette nähtud Jean Monnet' meetmeid.

Muudatusettepanek 38

IV peatükk, artikkel 11

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<i>Lisaks toetatakse – iseäranis kaugel asuvatest piirkondadest, saartelt ja äärepoolseimatest piirkondadest pärit sportlaste puhul – harrastussportlaste liikuvust võistlustel osalemiseks.</i>

Motivatsioon

Oluline on toetada nende sportlaste liikuvust, kellel on tulenevalt oma päritolupiirkonnast keerulisem võistlustele jõuda. Liikuvus tuleb võrdsetel tingimustel võimaldada kõikidele sportlastele.

Muudatusettepanek 39

IV peatükk, artikkel 12

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(a) partnerluste loomine koostööks ja tavade vahetuseks, sh väiksemahuliste partnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks;	(a) partnerships for cooperation and exchanges of practices, including small-scale partnerships to foster a wider and more inclusive access to the Programme; to enable smaller local and regional operators to take part in this Programme as well, the minimum number of countries required to take part in a measure should be reduced to six;

Motivatsioon

Kuna paljusid tegevusi korraldavad väikesed kohalikud ja piirkondlikud asutused, tuleb programmi laiema ja kaasavama kättesaadavuse huvides võimaldada seda konkreetset vähendamist.

Muudatusettepanek 40

IV peatükk, artikkel 14

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
6. [...]	6. [...] 7. Artiklis 4 viidatud õpirände rahastamine kohandatakse korrapäraselt vastuvõtva piirkonna reaalsele elamiskuludele.

Motivatsioon

Vastuvõtvas riigis elamise kulude hüvitamist on vaja kohandada vastavalt konkreetse vastuvõtva piirkonna tegelikele kuludele, kuna riigi keskmised näitajad võivad olla petlikud.

Muudatusettepanek 41

VIII peatükk, artikli 22 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Artiklis 24 osutatud riiklikud korraldusasutused peavad koostama järjekindla strateegia sihtrühmade tõhusaks teavitamiseks ning selleks, et programmi raames hallatavate meetmetega toetatavate tegevuste tulemusi tõhusalt levitada ja kasutada, nad abistavad komisjoni programmi, sealhulgas riigi ja liidu tasandil hallatavaid meetmeid ja tegevusi ja programmi tulemusi käsitleva teabe levitamise ülesande täitmisel, teavitades muu hulgas asjaomaseid sihtrühmi oma riigis võetud meetmetest ja korraldatud tegevustest.	Artiklis 24 osutatud riiklikud korraldusasutused peavad koostama järjekindla strateegia sihtrühmade tõhusaks teavitamiseks, mis muudab nähtavaks programmi üksikud valdkonnad , ning selleks, et programmi raames hallatavate meetmetega toetatavate tegevuste tulemusi tõhusalt levitada ja kasutada, nad abistavad komisjoni programmi, sealhulgas riigi ja liidu tasandil hallatavaid meetmeid ja tegevusi ja programmi tulemusi käsitleva teabe levitamise ülesande täitmisel, teavitades muu hulgas asjaomaseid sihtrühmi, alates eelkoolist kuni kõrghariduse ja kutsehariduseni asjakohastes meediakanalites ja sidusrühmadega kooskõlastatult , oma riigis võetud meetmetest ja korraldatud tegevustest.

Motivatsioon

Selleks et oleks võimalik saavutada potentsiaalsete osalejate arvu kolmekordistumine, on vaja nii välis- kui ka sisekommunikatsioonis asjakohaselt arvesse võtta programmi valdkondi, et saavutada ka mitmekordistavat mõju.

Muudatusettepanek 42

IX peatükk, artikli 23 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud ja asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise mis tahes õiguslikud ja halduslikud takistused, sealhulgas võimaluse korral meetmed viisade saamist raskendavate probleemide lahendamiseks.	Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud ja asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise mis tahes õiguslikud ja halduslikud takistused, sealhulgas stipendiumide maksumise vältimise ning õiguste ELi riikide sotsiaalsüsteemide vahel ülekantavuse tagamise meetmed, samuti võimaluse korral meetmed viisade saamist raskendavate probleemide lahendamiseks.

Motivatsioon

Sõnastus tagab sidususe eelmiste põhjendustega.

Muudatusettepanek 43

IX peatükk, artikli 25 uus lõige 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Euroopa Komisjon loob nõuandekogu, milles olulised – sh kohalikud ja piirkondlikud – sidusrühmad komisjoni programmi rakendamisel pidevalt nõustavad ja aitavad niiviisi kaasa programmi eesmärkide paremale saavutamisele;

Motivatsioon

Häid kogemusi, mis Saksamaa föderaalsete kutsehariduse instituudil (BIBB) on olnud Saksamaal kasutajate nõuandekoguga, peaks kasutama ka Euroopa Komisjon, et võimaldada asjaomastel isikutel programmis ja eelkõige selle rakendamises veelgi jõulisemalt osaleda.

Muudatusettepanek 44

XI peatükk, artikli 29 lõige 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Programmi raames rahastamiskõblikud meetmed, mida on hinnatud programmi raames läbiviidud projektikonkursi käigus ja mis vastavad selle projektikonkursi puhul kehtivatele kvaliteedi miinimumnõuetele, kuid mida rahaliste vahendite nappuse tõttu ei rahastata, võib välja valida Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu toimuvaks rahastamiseks. Sellisel juhul kohaldatakse käesolevas määruses põhinevaid kaasrahastamise määrade ja rahastamiskõblikkuse sätteid. Neid meetmeid rakendab määruse (EL) XX [ühissätete määrus] artiklis [65] osutatud korraldusasutus kooskõlas kõnealuses määruses sätestatud tingimustega ja fondipõhiste normidega, sh finantskorrektsioone käsitlevate sätetega.	Programmi raames rahastamiskõblikele meetmetele, mida on hinnatud programmi raames läbiviidud projektikonkursi käigus ja mis vastavad selle projektikonkursi puhul kehtivatele kvaliteedi miinimumnõuetele, kuid mida rahaliste vahendite nappuse tõttu ei rahastata, võib omistada kvaliteedimärgise, tunnustamaks nende head kvaliteeti. See võib hõlbustada nende rakendamist ja väljalimist rahastamiseks teistest allikatest, sh Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest. Sellisel juhul kohaldatakse käesolevas määruses põhinevaid kaasrahastamise määrade ja rahastamiskõblikkuse sätteid. Neid meetmeid rakendab määruse (EL) XX [ühissätete määrus] artiklis [65] osutatud korraldusasutus kooskõlas kõnealuses määruses sätestatud tingimustega ja fondipõhiste normidega, sh finantskorrektsioone käsitlevate sätetega.

Motivatsioon

Kvaliteedimärgist rakendatakse edukalt teadus- ja arendustegevuse projektide puhul. Seega võiks kaaluda selle märgise laiendamist programmi „Erasmus“projektidele.

Muudatusettepanek 45

XII peatükk, artikli 31 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Komitee võib sektoripõhiste küsimustega tegelemiseks tulla kokku erinevates koosseisudes. Asjakohasel juhul võib kooskõlas komitee kodukorraga kutsuda komitee koosolekul ajutiselt osalema vaatlejatena väliseksperthe, sh sotsiaalpartnerite esindajaid.	Komitee võib sektoripõhiste küsimustega tegelemiseks tulla kokku erinevates koosseisudes. Asjakohasel juhul võib kooskõlas komitee kodukorraga kutsuda komitee koosolekul ajutiselt osalema vaatlejatena väliseksperthe, sh sotsiaalpartnerite esindajaid või asjassepuutuvaid piirkondlikke sidusrühmi.

Motivatsioon

Ei vaja selgitust.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. tunneb heameelt ildeesmärgi üle toetada Euroopas tildhariduse, kutsehariduse, informaalset hariduse ja kõrghariduse valdkonnas inimeste isiklikku ning haridus- ja kutsealast arengut, et aidata seeläbi kaasa kestlikule majanduskasvule, tööhõivele ja sotsiaalsele sidususele ning tugevamale Euroopa identiteedile; see oluline töö saab alguse kohalikul ja piirkondlikult tasandil ning peab olema tugevalt seotud Euroopa tasandiga;

2. tunneb heameelt selle üle, et komisjon on teinud ettepaneku programmi eelarve kahekordistamiseks, ent peab eesmärgi kolmekordistada programmis osalejate arvu ja edendama suuremat sotsiaalset kaasatust praegustel tingimustel raskesti saavutatavaks. Lisaks oleks soovitatav kõrvaldada tulevikus programmi üha kasvavad haldustakistused. Samal ajal tunnistab komitee hea tavana paljude nende kohalike ja piirkondlike asutuste rolli, kes aitavad rahaliste vahenditega suurendada rahalist abi, mida antakse programmi „Erasmus+“ kaudu toetust saavatele noortele;

3. soovib vahendite läbipaistvat, ühtlast jaotust kogu seitsme aasta ulatuses, eelkõige selleks, et võimaldada vahendite suurenemist programmiperioodi alguses ja võimaldada programmile seatud ootuste täitmist. Eelarvet tuleb diferentseerida mitte ainult üksikute haridusvaldkondade, sh ülikoolid, vaid ka põhimeetmete alusel, nii et oleks ilmne, milliseid osi haldab tsentraalselt komisjon ja milliseid osi hallatakse detsentraliseeritult liikmesriikides ja piirkondades;
4. on seisukohal, et programmis osalemise edendamiseks tuleks stipendiumid vabastada maksustamisest ning piiratud võimalustega noorte osalemist tuleks täielikult rahastada stipendiumidega;
5. soovib tungivalt taotluste esitamise, projektijuhtimise ja dokumenteerimisnõuete olulist lihtsustamist programmi kõikide valdkondade puhul. Komitee kutsus üles hakkama uuesti toetama ettevalmistavaid külastusi taotluse kavandamiseks. Komitee nõuab, et telemaatiline tööplatvorm hõlmaks ja sisaldaks ELi programmide (nt „Horisont 2020“) teistes platvormides olevaid teenuseid, nii et toetusesaajatele oleks nii ettepanekute ettevalmistamise ja esitamise etapis kui ka projektijuhtimise etapis tagatud võimalikult suur operatiivsus ja läbipaistvus. Peale selle võiks kvaliteedimärgist, mida on teadus- ja arendustegevuse projektide puhul edukalt rakendatud, omistada ka hea kvaliteediga meetmetele, mis on programmis rahastamiskõlblikud (kuid mida ei rahastata eelarvepiirangute tõttu), et hõlbustada nende rakendamist ja valikut rahastamiseks teistest ELi rahastamisvahenditest;
6. juhib tähelepanu elukestva õppe tähtsusele, mistõttu toetab programm võrdselt kõiki vanuserühmi ja nii formaalset kui ka informaalset õpet; toonitab, et hariduse mõte ei piirdu üksnes töö leidmise võimaluste parandamisega, vaid selle üldeesmärk peab olema isikute, oskuste ja pädevuste areng tervikuna;
7. peab mõttekaks komisjoni ettepanekut avada programm jõulisemalt organisatsioonidele, kelle asjaomane taotlemise kogemus on väike või puudub ja/või kellel on väike operatiivne suutlikkus; tunneb seetõttu heameelt erimeetme „Väikesemahulised partnerlused“ kasutuselevõtu üle;
8. nõustub komisjoni seisukohaga, et esitatud Erasmus programm toetub Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklites 165 ja 166 sätestatud eesmärkidele ning seda tuleks rakendada subsidiaarsuse põhimõttest lähtudes. Munitsipaal- ja piirkondlike ametiasutuste, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning otsustajate kaasamine kavandatud meetmete kujundamisse, väljatöötamisse ja juhtimisse on ülitähtis, kuna nad on asjast puudutatutele lähemal, neil on haridus- ja koolituspoliitikas olemas võtmepädevused ning nad etendavad olulist rolli noorte- ja tööturupoliitikas. Komitee kinnitab sellega seoses, et komisjoni ettepanekus järgitakse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet;
9. tunneb heameelt selle üle, et eelkõige laiendatakse ja soodustatakse õpirändemeetmeid ning parandatakse osalemisvõimalusi noortele, kes osalevad mitteformaalses õppe-, spordi-, kultuuri- ja teadustegevuses; tunneb lisaks heameelt selle üle, et sellega seoses mainitakse selgesõnaliselt ka vabatahtlikke töötajaid;
10. tunneb heameelt selle üle, et Euroopa Komisjon on lisanud vahehindamise tulemused praegusesse programmi „Erasmus+“ ja säilitanud eelmise programmi struktuuri;
11. täheldab, et määruse eelnõu on väga üldine ja võimaldab rakendamisel palju paindlikkust. Sellega seoses juhib komitee tähelepanu rakenduseeskirjade olulisusele ja kutsus komisjoni üles kaasama liikmesriike, riiklikke korraldusasutusi ja sidusrühmi ning piirkondlikku tasandit tihedalt nende väljatöötamisse;
12. peab kahetsusväärseks, et programmi nimi ei ole enam mitte „Erasmus+“, vaid „Erasmus“. Kuna akronüümi „Erasmus“ tähendus on „European Region Action Scheme for the Mobility of University Students“, juhib komitee tähelepanu sellele, et tuleb rakendada asjakohaseid meetmeid üksikute haridus- või toetatavate valdkondade nähtavuse kindlustamiseks, eesmärgiga tagada, et märgist „Erasmus“ seostatakse kõikide haridusvaldkondade ning noorte- ja spordivaldkonnaga;
13. tunneb heameelt selle üle, et enamik õpirändevõimalusi, ka kõik õpi- ja teadlaste rände, eelkõige kooliõpilaste õpirände vormid, koondatakse tulevikus 1. põhimeetme „Üksikisikute õpiränne“ alla;
14. kutsus üles võimaldama Ühendkuningriigil pärast Euroopa Liidust lahkumist eelnevalt kindlaksmääratud tingimustel programmis osalemist jätkata ja peab teravtatsavaks, et artikli 16 „Programmiga liitunud kolmandad riigid“ lõike 1 punktiga d see võimalus loodi;

15. teeb ettepaneku kaaluda selle programmiga loodavate virtuaalse koostöö võimaluste järkjärgulist avamist ka Vahemere-äärsetes riikides ja Aafrikas asuvate asutustega toimuvatele üld- ja kutsehariduse projektidele;
16. soovib luua õpirände kõikide vormide jaoks tõhusad stiimulid keskkonnasõbralike liiklusvahendite kasutamiseks, eesmärgiga näita nõue, et 25 % ELi kulutustest peavad aitama kaasa kliimaeesmärkide täitmisele;
17. soovib tungivalt, et rahastus ja konkreetsed stipendiumid õpirände jaoks tuleks korrapäraselt üle vaadata ja kohandada vastuvõtva piirkonna reaalsele elamiskuludele;
18. soovib hariduse ja koolituse valdkonnas detsentraliseeritult hallatavate strateegiliste partnerluste säilitamist ning tugevdamist, kuna see koostöövorm on end tõestanud ja kasutusele võetud uus mõiste „koostööpartnerlused“ mõjub vähem ambitsioonikalt;
19. rõhutab oma suurt huvi jätkata komisjoniga selles küsimuses asjakohast dialoogi, ning toonitab sellega seoses, kui oluline on mõju hindamise aruanne, mille komisjon esitab ettenähtud ajal tulenevalt oma koostöölepingust komiteega;

Kutse- ja üldharidus

20. peab kahetsusväärseks, et ettevõtete valmidus praktikante teistesse programmis osalevatesse riikidesse saata on ikka veel väike. Siin tuleb luua stiimulid ja neid selleks institutsiooniliste majandusosalejate, nt kaubandus-tööstuskodade ning koolitusettevõtete ja nende ühenduste ja liitude juures just piirkondlikul ja kohalikul tasandil jõulisemalt reklaamida;
21. soovib kaaluda auhinna „Euroopa ettevõtte“ kaudu ettevõtete ja ettevõtjate tugevamat motiveerimist selleks, et nad oma praktikante ja nende koolitust enam Euroopale avaksid, kasutades programmi „Erasmuse“ pakutavaid võimalusi. Samuti soovib komitee Euroopa Komisjonil luua registri programmis „Erasmus“ osalevatest ettevõtetest, kellele võib anda logo „Erasmuse ettevõtte“;
22. soovib koolituse valdkonnas nii lühikeste kui ka pikkade välismaal viibimiste soodustamist, et võtta arvesse VKEde tegevusajadusi, aga ka osalejate individuaalseid võimalusi. Lisaks peab programm toetama keelelisi ja kultuuridevahelisi ettevalmistusmeetmeid praktikantide süstemaatilise õppealase juhendamiseks;
23. juhib tähelepanu sellele, et täiskasvanuhariduse sihtrühm on igas vanuses ja igasuguse sotsiaalse taustaga täiskasvanud, mitte ainult need, kellel on madal (formaalne) kvalifikatsioon;
24. märgib lisaks, et täiskasvanuharidust tuleb soodustada kõikehõlmavast hariduse mõistest lähtudes ja seda ei tohi piirata täiendkuseõppega. Täiskasvanuhariduses tuleb arvestada vabakutselisi ja vabatahtlikke töötajaid;
25. tunneb heameelt õpirände laiendamise üle üldhariduses, eelkõige individuaalse õpirände võimaluse üle. Komitee kutsub siiski üles töötama paralleelselt välja strateegilisi lahendusi, mille abil toetada õpilaste ja üliõpilaste paremat õpirännet, aga ka lihtsustada nende tagasispöördumist oma päritolupiirkonda;

26. tunneb heameelt Euroopa ülikoolide võrgustike käivitamise üle, olles teadlik sellest tulevast pikaajalisest eelarvekulutuste suurenemisest. Komitee rõhutab, et Euroopa võrgustikke peavad algatama, kandma ja valitsema ülikoolid, et ülikoolimaastikku Euroopas teadmiste kolmnurga (haridus, teadusuuringud, innovatsioon) kaudu neid toetavate avaliku sektori asutuste rahastuse abil ja erasektori rahastust kaasates jätkusuutlikult tugevdada;

27. pooldab eelkõige kutseõppe valdkonnas n-ö Euroopa koolide kujundamist, kus Euroopa ülikoolide vaimus edendatakse mitme liikmesriigi asutuste püsivat koostööd noorte ja töötajate vahetuse, õppekava koordineerimise ning virtuaalse koostöö valdkonnas;

28. tunneb heameelt Jean Monnet' meetmete laiendamise üle kõrghariduse valdkonnast teistele üld- ja kutsehariduse valdkondadele ning seega laiemale auditooriumile suunatud teadmussuurendamise üle ELi integratsiooniga seotud küsimustes;

Noored

29. soovib olemasolevate kohalike ja piirkondlike noorsootööasutuste suuremat arvestamist abikõlblike taotlejatena;

30. tunneb heameelt selle üle, et uus programm „DiscoverEU“ annab noortele alates 18. eluaastast võimaluse rongiga reisides piiratud aja jooksul ELi riikidega lähemalt tutvuda, ent juhib tähelepanu sellele, et kuigi sellel programmil peaks olema tugev õppekomponent, ei tohi see toimuda õpirände arvelt, mis peaks jääma Erasmus programmi põhisisuks. Komitee rõhutab, et oleks soovitatav anda see võimalus kohtuda ning mitmekesisust, kultuuri, loodust ja inimesi tundma õppida kõikidele ELi noortele, olenemata vanemate rahakotist. Ta soovib kaaluda rahastamiseks avaliku ja erasektori partnerlusi, eelkõige partneritega liikuvus- ja turismisektorist;

31. tunneb heameelt sidususe üle ELi uue noortestrategie ja noortevaldkonna teiste algatustega, nt Euroopa solidaarsuskorpus;

Sport

32. juhib tähelepanu mittetulunduslike spordisündmuste erilisele tähtsusele ja peab otstarbekaks tühistada spordieelarve senine ülempiir 10 %, mida võib spordisündmusteks kasutada. Komitee tekitab tulevikus ka väiksemate sündmuste edendamist, millele osaleb vähem kui 10 programmis osalevat riiki;

33. soovib eelkõige rohujuures tasandi spordi puhul suurendada oluliselt programmis osalevate riikide arvu, kuna traditsiooniliselt ulatub Euroopa sport kaugele üle Euroopa Liidu piiride.

Brüssel, 6. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Ettepanek: määrus, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet“

(2019/C 168/09)

Pearaportöör:	Anna MAGYAR (HU/EPP), Csongrádi komitaadi volikogu aseesimees
Viitedokument:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu ühismeede 98/700/JSK, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1052/2013 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1624 <i>Euroopa Komisjoni panus 19.–20. septembril 2018 Salzburgis toimuvasse riigijuhtide kohtumisse</i> COM(2018) 631 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

COM(2018) 631 final, artikli 2 lõige 16

Mõisted

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„operatiivtöötaja“ – Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse kuuluv piirivalvur, tagasisaatmise saatemeeskonna liige, tagasisaatmisspetsialist või muu asjaomane töötaja. Operatiivtöötaja kuulub ühte artikli 55 lõikes 1 kindlaks määratud kolmest kategooriast: Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tööle võetud koosseisulised töötajad (1. kategooria), liikmesriigist pikaajaliselt ametisse lähetatud töötajad (2. kategooria) või liikmesriigist lühiajaliselt lähetatud töötajad (3. kategooria). Operatiivtöötaja tegutseb piirihaldusrühma, rändehalduse tugirühma või tagasisaatmisrühma liikmena, kellel on täitevvolitused . Operatiivtöötajate hulka kuuluvad ka ETIASe kesküksuse toimimise eest vastutavad koosseisulised töötajad;	„operatiivtöötaja“ – Euroopa piiri- ja rannikuvalve alalise korpuse kuuluv piirivalvur, tagasisaatmise saatemeeskonna liige, tagasisaatmisspetsialist või muu asjaomane töötaja. Operatiivtöötaja kuulub ühte artikli 55 lõikes 1 kindlaks määratud neljast kategooriast: Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti tööle võetud koosseisulised töötajad (1. kategooria), liikmesriigist pikaajaliselt ametisse lähetatud töötajad (2. kategooria) või liikmesriigist kiirreageerimisekkumisteks või lühiajaliselt lähetatud töötajad (3. ja 4. kategooria). Operatiivtöötaja tegutseb piirihaldusrühma, rändehalduse tugirühma või tagasisaatmisrühma liikmena. 2. ja 3. kategooria ning 4. kategooria töötajad võivad kasutada täitevvolitusi. Operatiivtöötajate hulka kuuluvad ka ETIASe kesküksuse toimimise eest vastutavad koosseisulised töötajad;

Motivatsioon

Muudatusettepanek 2

COM(2018) 631 final, artikli 3 punkt a

Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(a) piirikontroll, sealhulgas meetmed seadusliku piiriületuse lihtsustamiseks, ja kui see on asjakohane, meetmed piiriülese kuritegevuse (nt rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise, inimkaubanduse ja terrorismi) tõkestamiseks ja tuvastamiseks ning meetmed rahvusvahelist kaitset vajavate või taotleda soovivate inimeste edasisuunamiseks;	(a) piirikontroll, sealhulgas meetmed seadusliku piiriületuse lihtsustamiseks, ja kui see on asjakohane, meetmed piiriülese kuritegevuse (nt rändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise, inimkaubanduse ja terrorismi) tõkestamiseks, tuvastamiseks ja peatamiseks ning meetmed rahvusvahelist kaitset vajavate või taotleda soovivate inimeste edasisuunamiseks;

Motivatsioon

Piiri haldamise põhitegevuste hulgas peab olema ka operatiivse lahenduse leidmine piiriülese kuritegevuse vastu võitlemisel.

Muudatusettepanek 3

COM(2018) 631 final, artikli 8 lõiked 4, 6 ja 7

Euroopa integreeritud piirihalduse mitmeaastane strateegiline poliitikatsükel

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(4) Vastavalt artiklile 118 on komisjonil õigus võtta artikli 30 lõikes 2 osutatud Euroopa integreeritud piirihalduse riskianalüüsi põhjal vastu delegeeritud õigusakte, et töötada välja Euroopa integreeritud piirihalduse mitmeaastane strateegiline poliitika. Sellises delegeeritud õigusaktis määratakse kindlaks poliitilised prioriteedid ja esitatakse strateegilised suunised artiklis 3 nimetatud osade puhul järgnevas neljaks aastaks.	(4) Esimeseks mitmeaastaseks strateegiliseks poliitikatsükliks esitab komisjon [kuupäev täpsustamisel] Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 30 lõikes 2 osutatud Euroopa integreeritud piirihalduse riskianalüüsi põhjal mitmeaastase strateegilise poliitika kavandi. [Aeg täpsustamisel] jooksul pärast selle esitamist komisjoni poolt kutsutakse kokku Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni koosolek, et arutada mitmeaastase strateegilise poliitika kavandit. Pärast seda arutelu on vastavalt artiklile 118 komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et töötada välja Euroopa integreeritud piirihalduse mitmeaastane strateegiline poliitika. Sellises delegeeritud õigusaktis määratakse kindlaks poliitilised prioriteedid ja esitatakse strateegilised suunised artiklis 3 nimetatud osade puhul järgnevas neljaks aastaks.
(...)	(...)
(6) Liikmesriigid kehtestavad lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakti rakendamiseks riiklikud integreeritud piirihalduse strateegiad, tehes seejuures tihedat koostööd kõikide piirihalduse ja tagasisaatmise eest vastutavate riiklike asutustega. Nimetatud riiklikud strateegiad peavad olema kooskõlas artikliga 3, lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktiga ning lõikes 5 osutatud tehnilise ja tegevusstrateegiaga.	(6) Liikmesriigid kehtestavad lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakti rakendamiseks riiklikud integreeritud piirihalduse strateegiad, tehes seejuures tihedat koostööd kõikide piirihalduse ja tagasisaatmise eest vastutavate riiklike asutustega ning konsulteerides riigi tasandist allpool olevate asjaomaste haldusüksuste piirkondlike ja kohalike omavalitsustega. Nimetatud riiklikud strateegiad peavad olema kooskõlas artikliga 3, lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktiga ning lõikes 5 osutatud tehnilise ja tegevusstrateegiaga.
(7) Neljakümne kahe kuu möödumisel lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest korraldab komisjon ameti toetusel selle rakendamise põhjaliku hindamise. Hindamise tulemusi võetakse arvesse järgmise tsükli ettevalmistamisel.	(7) Neljakümne kahe kuu möödumisel lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusakti vastuvõtmisest korraldab komisjon ameti toetusel selle rakendamise põhjaliku hindamise. Hindamise tulemusi võetakse arvesse järgmise tsükli ettevalmistamisel. Komisjon teavitab hindamisest nõukogu, Euroopa Parlamenti ja Euroopa Regioonide Komiteed.

Motivatsioon

Riikliku integreeritud piirihalduse strateegiate väljatöötamisel tuleks konsulteerida nende piirkondade kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, mida kõige rohkem mõjutavad suured pidevad, prognoositavad või potentsiaalsed rändevood või muud probleemid, millel on tõsised tagajärjed kohalikul või piirkondlikul tasandil. Lisaks peaks komisjon andma aru kaasseadusandjatele (parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raporti projekti muudatusettepanek 23) ning kohaliku ja piirkondliku tasandi poliitilisele esindusele ELi tasandil.

Muudatusettepanek 4

COM(2018) 631 final, artikli 21 lõiked 1 ja 3

Riiklik koordineerimiskeskus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(1) Iga liikmesriik määrab riikliku koordineerimiskeskuse, kes kooskõlastab ja vahetab teavet kõikide välispiiride kontrolli eest riigi tasandil vastutavate asutuste vahel ning teiste riiklike koordineerimiskeskuste ja ameti vahel, ning käitab ja haldab kõnealust koordineerimiskeskust. Iga liikmesriik teavitab riikliku koordineerimiskeskuse loomisest komisjoni, kes omakorda teavitab sellest teisi liikmesriike ja ametit.	(1) Iga liikmesriik määrab riikliku koordineerimiskeskuse, kes kooskõlastab ja vahetab teavet kõikide välispiiride kontrolli eest riigi tasandil vastutavate asutuste vahel ja vajaduse korral asjaomaste piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahel ning teiste riiklike koordineerimiskeskuste ja ameti vahel, ning käitab ja haldab kõnealust koordineerimiskeskust. Iga liikmesriik teavitab riikliku koordineerimiskeskuse loomisest komisjoni, kes omakorda teavitab sellest teisi liikmesriike ja ametit.
(...)	(...)
(3) Riiklik koordineerimiskeskus teeb järgmist:	(3) Riiklik koordineerimiskeskus teeb järgmist:
(a) tagab õigeaegse teabevahetuse ja õigeaegse koostöö teiste välispiiride valvamise eest vastutavate riiklike asutuste vahel ning samuti teiste riiklike koordineerimiskeskuste ja ametiga;	(a) tagab õigeaegse teabevahetuse ja õigeaegse koostöö teiste välispiiride valvamise eest vastutavate riiklike asutuste vahel ja vajaduse korral asjaomaste piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahel ning samuti teiste riiklike koordineerimiskeskuste ja ametiga;
(...)	(...)

Motivatsioon

Et tagada teabe korrakohane levitamine ja vahetamine kohalikul ja piirkondlikul tasandil, kui neid kõnealune küsimus mõjutab.

Muudatusettepanek 5

COM(2018) 631 final, artikli 39 lõige 3 punkt m

Operatsiooniplaan ühisoperatsioonideks

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(m) kord, millega luuakse mehhanism, et võtta vastu ja edastada ametile ühisoperatsioonis või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonis osalevate isikute, sealhulgas vastuvõtva liikmesriigi piirivalveametnike või muude asjaomaste töötajate ning rühmade liikmete vastu esitatud kaebusi, milles käsitletakse väidetavaid põhiõiguste rikkumisi seoses nende isikute osalemisega ühisoperatsioonis või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonis;	(m) kiirendatud menetlus kolmandate riikide kodanikele, kes sisenevad ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumil;
(n) logistiline korraldus, sealhulgas teave töötingimuste ja keskkonna kohta piirkonnas, kus ühisoperatsioon kavatatakse.	(n) kord, millega luuakse mehhanism, et võtta vastu ja edastada ametile ühisoperatsioonis või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonis osalevate isikute, sealhulgas vastuvõtva liikmesriigi piirivalveametnike või muude asjaomaste töötajate ning rühmade liikmete vastu esitatud kaebusi, milles käsitletakse väidetavaid põhiõiguste rikkumisi seoses nende isikute osalemisega ühisoperatsioonis või piirivalve kiirreageerimisoperatsioonis;
	(o) logistiline korraldus, sealhulgas teave töötingimuste ja keskkonna kohta piirkonnas, kus ühisoperatsioon kavatatakse.

Motivatsioon

Ühisoperatsiooni käigus tuleb kehtestada ka kiirendatud kord kolmandate riikide kodanikele, kes sisenevad ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumile, nii et neile saaks tagasisaatmisotsuse väljastada võimalikult kiiresti.

Muudatusettepanek 6

COM(2018) 631 final, artikli 55 lõige 1

Euroopa piiri- ja rannikuvalve alaline korpus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
1. Euroopa piiri- ja rannikuvalve 10 000 operatiivtöötajast koosnev alaline korpus on ameti osa. See alaline korpus koosneb I lisas esitatud töötajate aastakava kohaselt järgmisest kolmest töötajate kategooriast:	1. Euroopa piiri- ja rannikuvalve 10 000 operatiivtöötajast koosnev alaline korpus on ameti osa. See alaline korpus koosneb I lisas esitatud töötajate aastakava kohaselt järgmisest neljast töötajate kategooriast:
(a) 1. kategooria: artikli 94 lõike 1 kohaselt värvatud ameti operatiivtöötajad, kes lähetatakse operatsioonipiirkonda vastavalt artiklile 56;	(a) 1. kategooria: artikli 94 lõike 1 kohaselt värvatud ameti operatiivtöötajad, kes lähetatakse operatsioonipiirkonda vastavalt artiklile 56;
(b) 2. kategooria: artikli 57 kohaselt liikmesriikidest ameti juurde alalise korpuse pikaks ajaks lähetatud operatiivtöötajad;	(b) 2. kategooria: artikli 57 kohaselt liikmesriikidest ameti juurde alalise korpuse pikaks ajaks lähetatud operatiivtöötajad;
(c) 3. kategooria: artikli 58 kohaselt liikmesriikidest ameti juurde alalise korpuse lühikeseks ajaks lähetatud operatiivtöötajad.	(c) 3. kategooria: artikli 58 kohaselt liikmesriikidest ameti juurde alalise korpuse lühikeseks ajaks lähetatud operatiivtöötajad;
	(d) 4. kategooria: kiirreageerimisreservi operatiivtöötajad.

Motivatsioon

Operatiivtöötajate 4. kategooria lisamine leevendaks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalikku koormat lähetamisel, täiendades samal ajal alalist korpust piirivalve kiirreageerimisoperatsioonide eesmärgil (parlamendi kodanikuvabaduste, justiits- ja sisearuandekomisjoni raporti projekti muudatusettepanekud 55 ja 64).

Muudatusettepanek 7

COM(2018) 631 final, artikli 64 lõige 6

Tehniliste seadmete reserv

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
[...]	[...]
Kui tehniliste seadmete minimaalsest arvust ei piisa, et viia ellu selliste tegevuste tarbeks kokku lepitud operatsiooniplaani, vaatab amet selle arvu õigustatud vajaduste ning liikmesriikidega sõlmitud kokkuleppe alusel läbi.	Kui tehniliste seadmete minimaalsest arvust ei piisa, et viia ellu selliste tegevuste tarbeks kokku lepitud operatsiooniplaani, vaatab amet selle arvu õigustatud vajaduste ning liikmesriikidega sõlmitud kokkuleppe alusel läbi ning tagab, et need seadmed on kättesaadavad.

Motivatsioon

Et tagada operatsiooniplaanide rakendamine, peab amet vajaduse korral tagama minimaalse tehnilise varustuse kättesaadavuse, olles uurinud konkreetse operatsiooniplaani vajadusi.

Muudatusettepanek 8

COM(2018) 631 final, artikli 84 lõike 1 uus punkt e

Akrediteerimisdokument

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(c) hiljuti tehtud digitaalfoto; ning	(c) hiljuti tehtud digitaalfoto;
(d) ülesanded, mida ta on volitatud lähetuse kestel täitma.	(d) ülesanded, mida ta on volitatud lähetuse kestel täitma; ning
	(e) eraldi identifitseerimisnumber.

Motivatsioon

Iga dokument peab sisaldama kaardi omaniku eraldi identifitseerimisnumbrit, mis määratakse vastavalt lähetuse liigile ja tema rollile lähetuse ajal. Eraldi identifitseerimisnumber aitab ka kiirendada tuvastamist registreerimissüsteemis.

Muudatusettepanek 9

COM(2018) 631 final, artikli 102 lõiked 4–6

Haldusnõukogu koosolekud

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
4. Iirimaad kutsutakse haldusnõukogu koosolekute osa võtma.	4. Iirimaad kutsutakse vaatlejana haldusnõukogu koosolekute osa võtma.
5. Ühendkuningriiki kutsutakse haldusnõukogu koosolekute osa võtma kuni Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäevani.	5. Ühendkuningriiki kutsutakse vaatlejana haldusnõukogu koosolekute osa võtma kuni Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kuupäevani.
6. Euroopa Liidu Varjupaigaameti ja Europoli esindajad kutsutakse haldusnõukogu koosolekute osa võtma. Haldusnõukogu võib kutsuda koosolekute osa võtma ka asjaomaste liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametite esindajad.	6. Euroopa Liidu Varjupaigaameti ja Europoli esindajad kutsutakse vaatlejana haldusnõukogu koosolekute osa võtma. Haldusnõukogu võib kutsuda vaatlejana koosolekute osa võtma ka asjaomaste liidu institutsioonide, organite, asutuste ja ametite esindajad.

Motivatsioon

Haldusnõukogu koosolekul on hääletusõigus üksnes liikmetel. Muud üksused kutsutakse koosolekul osalema hääleõiguseta vaatlejana.

Muudatusettepanek 10

COM(2018) 631 final, artikli 116 lõige 1

Hindamine

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(c) rannikuvalve ülesannetega seotud Euroopa koostöö tegemist;	(c) piiri- ja rannikuvalve ülesannetega seotud Euroopa koostöö tegemist;

Motivatsioon

Artikli 4 kohaselt tagab amet Euroopa piiri- ja rannikuvalve olemasolu.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. juhib taas tähelepanu vajadusele laiendada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti toetavat rolli ja volitusi, eeskätt kolmandate riikidega toimuva koostöö vallas, et tagada ELi välispiiride tõhus kaitse ja suurendada märkimisväärselt ebaseaduslike rändajate tõhusat tagasisaatmist. Samal ajal märgib komitee, et laiendatud volitused toovad kaasa vajaduse tugevdada kaitsemeetmeid, et tagada ameti kogu tegevuses põhiõiguste, eriti välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtte ning ELi ja tema liikmesriikide rahvusvaheliste kohustuste täielik järgimine ning ära hoida ameti osalemine mis tahes operatsioonis, kus põhiõiguste järgimist ei ole võimalik tagada;
2. tunnistab, et ELi välispiiride tõhus kontroll on ELi kõikehõlmava rändepoliitika oluline ja lahutamatu osa ning sellega seoses võib osutuda vajalikuks ettepanek tugevdada Euroopa Piiri- ja Rannavalvet; rõhutab siiski, nagu on märgitud komitee hiljutises arvamuses varjupaiga- ja rändefondi kohta, et piirivalve finants- ja operatiivvahendite suurendamisega peavad kaasnema vastavad jõupingutused selleks, et edendada teisi ELi rändepoliitika tahke, tagamaks tasakaalustatud lähenemisviisi;
3. rõhutab asjaolu, et ELi kodanike vaba liikumine on ELi üks suurimaid saavutusi ning sisepiirideta alal on üle välispiiri toimuvall dokumenteerimata rändel tõsised õiguslikud, majanduslikud ja julgeolekualased tagajärjed Schengeni süsteemi toimimisele;
4. rõhutab, et piirikontrolli ajutine taaskehtestamine sisepiiridel ohustab tõsiselt naaberpiirkondade võimet üksteisega koostööd teha ning lisaks on sel suur mõju piirkondlikule majandusele, mistõttu on tõhus kontroll välispiiridel äärmiselt oluline;
5. toob esile asjaolu, et välispiiride tõhus kaitse aitab võidelda inimkaubanduse vastu ja lõplikult lõhkuda inimesmugeldajate ärimudelid, vältides nii inimelude traagilist kaotust. Lisaks sellele saab välispiiride tõhus kontroll aidata ennetada teatavaid ohte sisejulgeolekule, avalikule korrale ja rahvatervisele kohalikes ja piirkondlikes omavalitsusüksustes, eelkõige neis, mis asuvad ELi välispiiril;
6. on seisukohal, et hästi toimiva rändepoliitika eeltingimus on terviklik lähenemisviis rändele, mis hõlmab tugevdatud kontrolli ELi välispiiridel, samuti toimivat Euroopa ühist varjupaigasüsteemi, ühist lähenemisviisi selle kohta, kuidas tegeleda rahvusvahelist kaitset vajavate inimestega, sidusat seadusliku rände võimaluste süsteemi ning palju järjepidevamat poliitikat rände välismõtte ja põhjustega tegelemiseks;
7. rõhutab, et tõhus tagasisaatmispoliitika on keskne element rände terviklikus lähenemisviisis ja amet peab seega olema suuteline liikmesriike tagasisaatmisel toetama kooskõlas rahvusvahelise ja ELi õigusega, tagades välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõtte järgimise;
8. väljendab heameelt ameti laiendatud volituste üle tagada liikmesriikidele ja kolmandatele riikidele tõhusate ja humaansete tagasisaatmisoperatsioonide vallas igakülgne tugi. See võib hõlmata konkreetsetel juhtudel võimalust pakkuda operatiivtuge kolmandatele riikidele viimaste taotlusel ja geograafiliste piiranguteta ja selleks, et ära hoida eskaleerumist kriisiolukordades; sellistel juhtudel on vaja siiski põhiõiguste ja rahvusvahelise õiguse järgimise selgeid tagatisi ja kaitset, samuti sobivaid mehhanisme, mis tagavad ameti vastutuse oma tegevuse eest väljaspool liikmesriikide jurisdiktsiooni;
9. tõstab esile asjaolu, et välispiiride kaitse on ELi ja liikmesriikide ühispädevuses ning et ettepanek peaks tagama Euroopa Komisjoni järelevalve Euroopa Liidu välispiiride valve koordineerimise ja kontrolli üle;
10. peab vajalikuks, et liikmesriikidel on kohustused ameti aitamisel ühisoperatsioonidel, kuid on mures ettepaneku üle luua kuni 10 000 operatiivtöötajaga alaline korpus, sest liikmesriikidest piirivalvurite ja riigi töötajate lähetamine ametisse võib põhjustada ajude äravoolu. Komitee rõhutab, et selliste uute struktuuride loomine ei tohi asetada lisakoormust kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele eelkõige piirialadel ega ohtu seada olemasolevate riiklike, piirkondlike või kohalike struktuuride ülesannete täitmist välispiiridel, ning teeb seetõttu ettepaneku tagada realistlikum ja järkjärguline alalise korpuse loomine I lisas;

11. on mures selle pärast, et ettepaneku mõju, sealhulgas selle võimaliku territoriaalse mõju mitme tahu kohta ei ole koostatud asjakohast hinnangut, ning leiab, et tuleks uurida võimalusi tagada ameti toetav roll kõige kulutõhusamal viisil. Sellises mõjuhinnangus tuleks käsitleda ka finantsmõjusid nii tava- kui ka kriisiolukorras, samuti keerulisi juriidilisi küsimusi, mis võivad tekkida eelkõige seoses väljaspool Euroopa Liitu toimuvate operatsioonidega;

12. toonitab, et piirihaldus toimub mitme osalejaga raamistikus, ja rõhutab rolli, mis saab selles raamistikus olla kohalikul ja piirkondlikul tasandil, nagu on viidatud artiklis 22. Seejuures märgib komitee, et asjaomased kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused (näiteks piiri- ja rannikualasid haldavad omavalitsused) tuleks korrakohaselt kaasata teabevahetusse, eelkõige seoses riiklike koordinaatsioonikeskustega (artikkel 21), ning liikmesriikide integreeritud piirihalduse strateegiate ettevalmistamisse (artikkel 8);

13. rõhutab, et ebaseaduslik ränne avaldab märkimisväärset survet kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ning loob väljakutseid seoses piiratud arvu avalike teenuste suunamisega neile, kelle puhul on meil rahvusvaheline kohustus pakkuda varjupaika. Komitee rõhutab seetõttu, et otsustav tähtsus on tagasilükatud varjupaigataotlejate esitanute kiirel tagasisaatmisel ja seaduslike rändekanalite tagamisel;

14. on veendunud, et ELi välispiiride kaitse on ühishuvi ning kavandatud õigusakti eesmärke ei saa piisaval määral saavutada liikmesriigid ja piirkondlikud omavalitsused üksi, mistõttu on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega.

Brüssel, 6. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee
president
Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Liiklusohutus ja automatiseeritud liikuvus“

(2019/C 168/10)

Raportöör:	József RIBÁNYI (HU/EPP), Tolna komitaadi volikogu aseesimees
Viitedokumendid:	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Teel automatiseeritud liikuvuse suunas: ELI strateegia tuleviku liikuvuse jaoks“ COM(2018) 283 final Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – „Liikuvus Euroopas. Säätav liikuvus Euroopas – ohutu, ühendatud ja keskkonnahoidlik“ COM(2018) 293 final Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2008/96/EÜ maanteed infrastruktuuri ohutuse korraldamise kohta COM(2018) 274 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2008/96/EÜ maanteed infrastruktuuri ohutuse korraldamise kohta (COM(2018) 274 final)

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Suur osa liiklusõnnetustest leiab aset väikesel hulgal teedel, kus liiklussagedus ja kiirused on suured ning mida iseloomustab mitmesugune eri kiirusega liiklus. Seepärast peaks direktiivi 2008/96/EÜ kohaldamisala piiratud laiendamine TEN-T võrgu välistele kiirteedele ja põhimaanteedele aitama märkimisväärselt kaasa teetaristu ohutuse suurendamisele.	Suur osa liiklusõnnetustest leiab aset väikesel hulgal teedel, kus liiklussagedus ja kiirused on suured ning mida iseloomustab mitmesugune eri kiirusega liiklus. Seepärast peaks direktiivi 2008/96/EÜ kohaldamisala laiendamine TEN-T võrgu välistele kiirteedele ja põhimaanteedele aitama märkimisväärselt kaasa teetaristu ohutuse suurendamisele liidus ja pakkuma sama kõrget turvalisuse taset kõigile liiklejatele. Oluline on kaasata kohalikud ja piirkondlikud osalejad direktiivi kohaldamisala laiendamisse, eelkõige mis puudutab selle sätetega hõlmata-vate teelõikude määratlemist. Selline lähenemisviis võimaldab väita, et komisjoni ettepanek on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega.

Motivatsioon

Direktiivi kohaldamisala laiendamine on piiratud kiirteedele ja teistele põhimaanteedele vastavalt siseriiklikule liigitusele.

Kohalikud ja piirkondlikud osalejad tunnevad kohaliku olukorda ning nende kaasamine tagab direktiivi kohaldamisala laiendamise teelõikudele, mille puhul on see tõepoolest põhjendatud. Kui see lähenemisviis toetub mitmetasandilisele valitsemisele ning on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega, lihtsustab kohaldamisala kavandatud laiendamine ohutusnõuete ühtlustamist kõigi ELi kodanike jaoks.

Muudatusettepanek 2

Põhjenduse 5 järele uus põhjendus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	Kohaldamisala sellise laiendamise soovitud mõju tagamiseks on loogiline, et muud põhimaanteed hõlmaksid vähemalt siseriikliku liigituse kohaselt kiirtee kategooriast madalama kõige kõrgema kategooriaga teid, mis ühendavad suuremaid linnu ja piirkondi.

Motivatsioon

Direktiivi rõhuasetus peaks olema suunatud eelkõige teedele, mis on olulised Euroopa jaoks, st suuremaid linnu ja piirkondi ühendavatele teedele.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 6

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Peale selle peaks direktiivi 2008/96/EÜ kohaste meetmete kohustuslik kohaldamine iga väljaspool linnapiirkonda asuva sellise teetaristu projekti suhtes, mis on valminud liidu rahaliste vahenditega, aitama tagada, et liidu rahalisi vahendeid ei kasutata ohtlike teede ehitamiseks.	Peale selle peaks direktiivi 2008/96/EÜ kohaste meetmete kohustuslik kohaldamine iga väljaspool linnapiirkonda asuva sellise teetaristu projekti suhtes, mis on valminud liidu rahaliste vahenditega, aitama tagada, et liidu rahalisi vahendeid ei kasutata ohtlike teede ehitamiseks. Veel tuleks tähelepanu pöörata olemasolevate ohtlike teede olukorrale. Selles valdkonnas on praegu piirkondlikel transpordi arendamise programmidel neli korda suuremad rahalised vahendid kui Euroopa ühendamise rahastul; uute teelõikude planeerimiseks ja rajamiseks on mõlemal juhul saadaval rahastamispaketid. Seetõttu tuleks eraldada piisavad rahalised vahendid olemasolevate teede uuendamiseks. Selle saavutamiseks tuleks kaaluda meetmeid tagamaks, et väiksematel piirkondadel ja linnadel oleks võimalik teha maanteede infrastruktuuri ohutuse korraldamiseks vajalikke investeeringuid.

Motivatsioon

Ohutu maanteetransport peaks olema kättesaadav kõigis Euroopa asulates ja piirkondades. Selleks on vaja sihtotstarbelisi rahastamisallikaid teede planeerimiseks, ehitamiseks ja toimimiseks, seda eriti piirkondades, kus ei ole selleks eesmärgiks vajalikke rahastamisallikaid ega vahendeid. Arvestades, et uutele teelõikudele kehtivad rangemad liiklusohutuse standardid, vajavad olemasolevad teed süstemaatilist uuendamist, et täita kehtivaid maanteede infrastruktuuri ohutuse korraldamise kriteeriume.

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 7

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Riskipõhine kogu võrku hõlmav liiklusohutuse hindamine on osutunud tõhusaks ja tulemuslikuks vahendiks, millega teha kindlaks võrgu lõigud, mille puhul tuleks teha sihipärasem liiklusohutuse hindamine, ja seada investeerimisel prioriteete lähtuvalt kogu võrgu ohutuse suurendamise potentsiaalid. Seepärast tuleks käesoleva direktiiviga hõlmatud kogu teedevõrku süstemaatiliselt hinnata liiklusohutuse suurendamiseks kogu liidus.	Riskipõhine kogu võrku hõlmav liiklusohutuse hindamine on osutunud tõhusaks ja tulemuslikuks vahendiks, millega teha kindlaks võrgu lõigud, mille puhul tuleks teha sihipärasem liiklusohutuse hindamine, ja seada investeerimisel prioriteete lähtuvalt kogu võrgu ohutuse suurendamise potentsiaalid. Seepärast tuleks käesoleva direktiiviga hõlmatud kogu teedevõrku süstemaatiliselt hinnata liiklusohutuse suurendamiseks kogu liidus. Kuna ohutu maanteetransport peaks olema kättesaadav kõigis Euroopa asulates ja piirkondades, tuleks riskipõhise kogu võrku hõlmava liiklusohutuse hindamise meetodikas võtta nõuetekohaselt arvesse mitmetasandilise valitsemise põhimõtet. Kõrgema tasandi territoriaalüksustele tuleks anda maanteede infrastruktuuri ohutuse korraldamise valdkonnas kooskõlastusfunktsioon, riigi ja omavalitsuste funktsioonid tuleks aga ühtlustada.

Motivatsioon

Kuna liiklusohutus on asulate ja piirkondade tulevikuvisioni osa, peaksid asjakohased territoriaalüksused sellesse oma pädevuse kohaselt panustama. See muudab oluliseks omavalitsuste ja riigi ülesannete sünkronimise.

Muudatusettepanek 5

Põhjendus 10

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Olemasolevate teede ohutuse suurendamiseks tuleks suunata investeeringud teelõikudele, kus esineb kõige rohkem õnnetusi ja kus võimalus nende arvu vähendada on kõige suurem.	Olemasolevate teede ohutuse suurendamiseks tuleks suunata investeeringud teelõikudele, kus esineb kõige rohkem õnnetusi ja kus võimalus nende arvu vähendada on kõige suurem. Selle saavutamiseks tuleks direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate avalike teede füüsilist ja digitaalset infrastruktuuri arendada samaaegselt. Seoses sellega peaksid kohanduva püsikiirusehoidjaga sõidukid ja transpordi tugisüsteemid võimaldama liikluse ohutut ja tõhusat toimimist. Tuleb hoolitseda selle eest, et ka väiksematel, demograafiliste probleemidega ja äärepoolseimatel piirkondadel oleks võimalik tagada digitaalse taristu üldine kättesaadavus.

Motivatsioon

Liiklusohutus on keerukas probleem ning selle puhul tuleb arvestada ka mastaabisäästu aspektidega. Sellega seoses peaks investeerimiste suunamine kohtadesse, kus esineb kõige enam õnnetusi ja surmajuhtumeid, hõlmama füüsilise ja digitaalse infrastruktuuri keerukat arendamist ning kohanduva püsikiirusehoidjaga sõidukite ja transporditehnoloogiate laiemat kasutuselevõttu.

Muudatusettepanek 6

Põhjendus 12

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2016. aastal toimus liidus 46 % surmaga lõppenud liiklusõnnetustest vähekaitstud liiklejatega. Kõnealuste liiklejate huvide arvestamine kõigi teetaristu ohutuse korraldamise meetmete puhul peaks seega vähekaitstud liiklejate ohutust suurendama.	2016. aastal toimus liidus 46 % surmaga lõppenud liiklusõnnetustest vähekaitstud liiklejatega. Kõnealuste liiklejate huvide arvestamine kõigi teetaristu ohutuse korraldamise meetmete puhul peaks seega vähekaitstud liiklejate ohutust suurendama. Jalakäijate, jalgratturite ja mootorratturitega seotud liiklusõnnetuste ärahoidmine ja nendega toimetulemine tuleks korraldada hariduse ja koolituse abil ning jalakäijate ja jalgratturite liikuvust ja ohutust toetavale infrastruktuurile esitatavaid kvaliteedinõudeid arendades, st kasutades samaaegselt teemärgistusi, liiklusmärke ja rajades piisavalt ülekäiguradu eelkõige ühistranspordi peatuste ja üldkasutatavate hoonete läheduses ning kõrgendatud ja eraldatud rattasõidu alasid ja kõnniteesid kõigil teelõikudel.

Muudatusettepanek 7

Põhjendus 13

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Teemärgiste ja liiklusmärkide kujundamine ja hooldamine on teetaristu ohutuse tagamise oluline element, eriti arvestades juhiabisüsteemidega varustatud või kõrgema automatiseerituse tasemega sõidukite arendamist. Seepärast on eriti oluline tagada, et sellised sõidukid tunneksid teetähiseid ja liiklusmärke hõlpsasti ja usaldusväärsetl ära.	Teemärgiste ja liiklusmärkide kujundamine ja hooldamine on teetaristu ohutuse tagamise oluline element, eriti arvestades juhiabisüsteemidega varustatud või kõrgema automatiseerituse tasemega sõidukite arendamist. Seepärast on eriti oluline tagada, et sellised sõidukid tunneksid teetähiseid ja liiklusmärke hõlpsasti ja usaldusväärsetl ära. Samamoodi aitavad arukate teemärgistuste ja liiklusmärkidega arukad teed liikluse Euroopa piirkondades ja linnades ohutumaks muuta. Tähelepanu tuleks pöörata ka nende piirkondade ja linnade kliimatingimustele, sest näiteks katendiandurite ja fooride paigaldamine sõltub kohalikust kliimast. Lisaks tuleb hoolt kanda selle eest, et need andurid registreeriks ka vähekaitstud ja andme-sideühenduseta liiklejad.

Motivatsioon

Ohutu maanteetransport peaks hõlmama kõigis kliimatingimustes nähtavate teemärgistuste, liiklusmärkide ja fooride paigaldamist.

Muudatusettepanek 8

Lisada põhjenduse 18 järele uus põhjendus

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<i>Kogu võrku hõlmava liiklusohutuse hindamise ja inspeksioonide läbiviimisele tuleks kehtestada realistlikud rakendamistähtajad, mille puhul võetakse arvesse maanteede infrastruktuuri ohutuse korraldamise kavandamise ning rakendamise tegelevate riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi osalejate finantssuutlikkust, seda eriti Euroopa maapiirkondades, mägipiirkondades, äärepoolseimates ja mahajäänud piirkondades.</i>

Muudatusettepanek 9

Artikli 1 lõike 1 punkt 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Käesolevat direktiivi kohaldatakse üleeuroopalisse teedevõrku kuuluvate projekteeritavate, ehitatavate või kasutusel olevate kiirteede ja põhimaanteede suhtes.	Käesolevat direktiivi kohaldatakse üleeuroopalisse teedevõrku kuuluvate projekteeritavate, ehitatavate või kasutusel olevate kiirteede ja muude põhimaanteede suhtes.

Motivatsioon

Direktiivi kohaldamisala laiendamine on piiratud kiirteede ja teistele põhimaanteedele vastavalt siseriiklikule liigitusele.

Muudatusettepanek 10

Artikli 1 lõige 1, uus lõige pärast lõiget 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<i>Iga liikmesriik määrab kindlaks tema territooriumil olevad põhimaanteed, võttes arvesse oma olemasolevat teede liigitust ning konsulteerides asjakohaselt vastavate kohalike ja piirkondlike omavalitsustega. Iga liikmesriik teatab komisjonile tema territooriumil olevad põhimaanteed hiljemalt 24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hilisematest muutustest.</i>

Motivatsioon

Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peaks teedevõrgu liigitust puudutav otsus jääma liikmesriikide pädevusse.

Muudatusettepanek 11

Artikkel 1, lisada lõike 2 järele uus lõige

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	(2a) artiklile 4 lisatakse järgmine lõige 6: <i>Komisjon kehtestab kõigi riiklike, piirkondlike ja kohalike transpordiametite kogemustele tuginedes suunised koos täpsete tehniliste omadustega „andestavate teede“ (intelligentsel viisil ehitatud teed, mis tagavad selle, et juhtide eksimustel ei oleks raskeid tagajärgi) rajamiseks ja hooldamiseks ning edendab neid hindajate ja liikluse planeerijate hulgas. Komisjon pakub tehnilist ja finantsabi, et toetada pädevaid asutusi kõnealuste suuniste rakendamisel.</i>

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

„Teel automatiseeritud liikuvuse suunas“ – tehnoloogia, infrastruktuur ja ühtekuuluvus

1. tunnistab, et kuigi ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse probleem puudutab eelkõige teetaristuid, puudutab see samamoodi ka sõidukeid; rõhutab, et maapiirkondades tuleks eelisõigus anda arukate sõidukite arendamisele, aga linnapiirkondades tuleks rohkem tegeleda arukate teede arendamisega;
2. juhib tähelepanu transpordi ajalisele ja ruumilisele ühtlustamisele, milleks on vaja laiendada automatiseeritud liikuvuse kasutamist. Segaliikluses (inimeste juhitud, juhti abistavad ja automatiseeritud juhtimisfunktsiooniga sõidukid) on oluline luua kindlaks otstarbeks määratud liiklustsoone, mis aitavad suuremaid ummikuid vältida;
3. rõhutab, et automatiseeritud liikuvus võib aidata kaasa ELi ühtekuuluvuse eesmärkidele, märkides eriti, et sellised teenused vähendaks piirkondadevahelisi erinevusi ja muudaks pikkadel vahemaadel pendelrändamise mugavamaks, aidates sellega leevendada suuremate linnapiirkondade ülekoormatust;
4. juhib tähelepanu, et automatiseeritud sõidukite transportöörina toimimise suutlikkus võimaldab jõuda liiklussõlmedeni osana integreeritud transpordist; rõhutab, et isejuhtimislahenduste laiem kasutuselevõtt tagab maapiirkondades paindliku maanteetranspordi busside või rongideni;

5. märgib sellega seoses samuti, et ühistransport kuulub suurel määral kohalike ja piirkondlike omavalitsuste pädevusse ning kutsub komisjoni üles looma raamistikku ja adekvaatseid suuniseid piirkondadele ja kogukondadele, kes soovivad integreerida oma piletimüügisüsteemid ja graafikud ning erasõidukeid puudutavad haruteede süsteemid kõrgemale haldustasandile (piirkondlik, riiklik või Euroopa tasand), vastavalt turuosaliste järgitavatele tavadele;
6. märgib, et tipp tundidel ja rahulikuma liiklusega perioodidel saab automatiseeritud liikuvus võimaldada paindlikke hindu ja eeltellimusi, tagades läbilaskevõime ühtlasema kasutamise; lisab, et tänu integreeritud piletimüügile ning sellele, et ühendatud transporditeenuste puhul välditakse viivitusi ja sõitude ärajäämisi, hoitakse ära hiline mine ja sihtkohta mitte jõudmine. Komitee peab äärmiselt tähtsaks, et sellist suuremat paindlikkust kasutatakse ühistranspordi täiustamiseks, vähendades seega mitte ainult sõidukitel pärinevaid heitkoguseid ja müra, vaid parandades ka kõigi juurdepääsu ja võrdsust transpordisüsteemis;
7. on seisukohal, et automatiseeritud kaubatranspordi puhul saab veokikolonne kasutada tunnelites, aga mitte linnatranspordis, kus liikumine on keerukas. Piirkondadel peaks olema võimalik mõjutada otsustamisprotsesse, mis on seotud automatiseeritud sõidukite laiema katsetamisega. Lisaks võib olla vaja erisätteid;
8. rõhutab, et automatiseeritud sõidukite jaoks saab toota detsentraliseeritud ja taastuvatel energiaallikatel põhinevat energiat, ning soovib, et arukate teetaristute toimimiseks vajalikku energiat toodaks kohalikud arukad võrgud;
9. viitab probleemidele, mis puudutavad eri isejuhtimislahenduste koostalitlusvõimet, ning rõhutab, et eri mandritel praegu rakendatavad isejuhtimise eri tasemed tuleks ühtlustada, et asjakohaseid juhti abistavaid või automaatseid tehnoloogiaid oleks Euroopa mandril võimalik ohutult kasutada; rõhutab ka, et Euroopa isejuhtivad autod (tase 5) tekitavad eetilisi probleeme, poolautomaatsete või juhti abistavate sõidukite (tasemed 1–4) puhul tuleb aga tegeleda lisakulude ja juhtimise keerukusega. Kui sõidukipargist on suur osa kas poolautomaatsed või juhiabisüsteemiga, tuleb eritähelpanu alla võtta selliste sõidukite mõju liiklusohutusele;
10. teeb ettepaneku, et juhilubade saamiseks läbitav sõiduõpe peaks hõlmama juhiabisüsteemide tehnoloogiat. Sellega seoses peaks autotööstus koosöös omavalitsustega pakkuma erasõidukite ja professionaalsetele juhtidele väljaõpet ja harjutusalasid; tuletab meelde, et taristute ehitamine ja ajakohastamine annavad olulise panuse territoriaalsele ühtekuuluvusele ja majanduslikule lähene misele, märkides, et ELi taristutesse investeeritakse kriisieelse ajaga võrreldes jätkuvalt väga vähe; rõhutab sellega seoses, et on väga oluline tagada, et asjakohased rahastamisallikad tehtaks tulevaste aastate jooksul taristute ajakohastamise ja liiklusohutusmeetmete jaoks kättesaadavaks ning neid kasutatakse muu hulgas väiksemate ja mahajäänud piirkondade toetamiseks ning suutlikkuse kasvatamiseks. 2021.–2027. aasta kavandatud mitmeaastase finantsraamistiku kontekstis on eriti oluline täielikult ära kasutada kõigi saadavalolevate rahastamisvahendite (Euroopa ühendamise rahastu 2020. aasta järgseks perioodiks, programm „Euroopa horisont“, kavandatud digitaalse Euroopa programm jne) võimalused ja optimeerida sünergiaid;

Euroopa automatiseeritud ühtse turu tagamine – kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll

11. kiidab heaks ELi ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse tegevuskava õigeaegse esitlemise ning turvalise ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse kasutuselevõtu toetamise õigus- ja poliitikaraamistike järkjärgulise lõpuleviimise;
12. rõhutab, et isejuhtivate sõidukite valdkonna seadusandjad peaksid tegema koostööd transpordikorralduse ja sõidukite arenduse valdkonna sidusrühmadega; komitee kutsub üles rakendama ka selles kontekstis mitmetasandilise valitsemise põhimõtet, tuleta des meelde, et liikuvuse ja transpordi eest vastutavad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kes tegelevad liikuvuse põhimõtete koostamise ja rakendamise ning oma piirkonna ühistranspordi pakkumise eest;
13. märgib, et lühikese aja jooksul on poolautomaatsete juhtimislahenduste kättesaadavus kasvanud, ning rõhutab, et nende tehnoloogiate jaoks on võimalikult kiiresti vaja kindlat õigusraamistikku;
14. kinnitab oma toetust ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse katsetamise paremale piiriülesele koostööle ning soovib, et tulevased koostööfoorumid tagaks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste nõuetekohase osalemise;

Mõju ühiskonnale ja majandusele

15. rõhutab, et automatiseeritud liikuvus muudab ühistranspordi konkurentsivõimelisemaks tänu ilma sõiduplaanita nõudluspõhiste, personaliseeritud, jagatud, kvaliteetsetele ja energiatõhusatele liikuvusteenustele nii asulate sees kui ka väljaspool. Sellise arengu eeltingimuseks on tehnoloogia ja õigusraamistiku omavahel kooskõlastatud arendamine;

16. märgib, et vähem arenenud äärepoolsetes ja äärepoolseimates Euroopa piirkondades võimaldavad digitaalsete lahendustega autojagamise, sõidujagamise ja kokkuleppeveo teenused kohalikel elanikel jõuda kaugemal asuvasse keskustesse väiksema keskkonnamõjuga ning hoiavad samas ära rahvastikukao; rõhutab eriti automatiseeritud liikuvuse potentsiaali pakkuda ühendusi ja vähendada liikuvuse kulusid hõreda asustuse ja demograafiliste probleemidega piirkondades; märgib siiski, et kasutajasõbralike süsteemide kavandamisel, arendamisel ja testimisel tuleks arvestada eakate kasutajate vajadusi;

17. kordab, et automatiseeritud liikuvuse sotsiaalset ja keskkonnamõju tuleks uurida katseprojektide abil; teeb ettepaneku, et sellised reisijate- ja kaubaveo katsed toimuksid järk-järgult ja kontrollitud tingimustes, et automatiseeritud sõidukid leiaksid laialdase heakskiidu; juhib tähelepanu ka sellele, et eriline toetus tuleks ette näha piirkondade jaoks, kus automatiseeritud liikuvusele ülemineku sotsiaal-majanduslik mõju on tõenäoliselt suurim;

18. pöörab tähelepanu asjaolule, et automatiseeritud liikuvuse edendamise ja omaksvõtmise seisukohalt on oluline haridus ja teadlikkuse suurendamine. Konkreetselt tuleks peale sõidukijuhtide ka kõigile teistele liiklejatele õpetada tehisintellekti peamisi põhimõtteid ja toimimisviise, kuna see on automatiseeritud liikuvussüsteemide peamine komponent;

19. rõhutab, et nii asulasisese kui ka asulatevahelise automatiseeritud kaubaveo transportööri- ja nn viimase teelõigu funktsioonid toovad kaasa põhjalikud muutused tarneahela kontseptsioonides;

20. rõhutab, et paljurahvuselises Euroopa Liidus tuleks rakendada laialdaselt ja hõlpsasti mõistetavaid automatiseeritud transpordilahendusi, sh universaalne märgistus;

21. annab nõu, et Euroopa linnade ja suurlinnade planeerimise, linnadevahelise transpordi planeerimise ning regionaalplaneerimise tavad peaksid hõlmama automatiseeritud transpordile ja liikuvusele määratud piirkondi ning juhti mitteabistaval või mitteautomatiseeritud liikuvusel põhinevate plaanimistavade ümberhindamist; soovib enne koostada uuringu automatiseeritud liikuvuse tagajärgede kohta seoses suurlinnade piirkondade linna- ja regionaalplaneerimisega, näiteks automatiseeritud liikuvuse tõhus kasutamine toob kaasa suurema hulga parkimiskohtade kättesaadavuse, mistõttu tuleks ka linnaplaneerimise meetodikad üle vaadata; Oluline on parandada territoriaalse programmitöö vahendite raames jalakäijate ja ratturite juurdepääsu iseäranis ühistranspordipeatustele, luua turvalised ning kõigile (jalakäijatele, jalgratturitele) juurdepääsetavad ja atraktiivsed parkimisalad ja -kohad ning võimalusel ka transpordisüsteemi sõlmpunktidesse jalgrataste ühiskasutuse teenused; rõhutab, et automatiseerimise kasutuselevõtt on vajalik ühistranspordi võrgustike parandamiseks ja nende sotsiaalse ning majandusliku tõhususe ning kasutamise täiustamiseks;

22. toonitab siiski, et linnalise liikumiskeskonna probleeme ei saa lahendada üksnes valdkondliku lähenemisviisi abil ja et arvesse tuleb võtta transpordipoliitika linnamõtte seost ruumilise planeerimise laiemas käsitusega, et mitte ainult parandada linnatransporti ja taristut, vaid võidelda ka valginnastumise vastu ning vaadata läbi linnade ja nende lähiümbruse suhe;

23. nõustub, et automatiseeritud liikuvuse puhul on soovitatav rakendada võimalikult kõrgeid kvaliteedistandardeid; lisab, et kuigi ohutus on alati esmatähtis, on see ka tihedalt seotud tõhususega;

24. tervitab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ulatuslikumat kaasamist liiklusohutuse valdkonna meetmete määratlemisse. Komitee on seisukohal, et sellisele ulatuslikumale kaasamisele peaks lisanduma ka selgitused strateegiate, programmide ja meetmete vormi kohta, eelkõige rahastamise osas, et võimaldada piirkondadel neid rakendada;

25. märgib, et linnades võib automatiseeritud sõidukijuhtimine oluliselt suurendada maanteeliiklust ja ühistranspordi kasutamist. Konkurentsivõimelise ühistranspordi seisukohalt on tähtis, et käsitlust „liikuvus kui teenus“ arendatakse samas tempos automatiseeritud sõidukite tehnoloogia arenguga. Automatiseeritud sõidukeid tuleks vaadelda ühe elemendina laiemas liikuvuses käsitluses, mis rajaneb selgel arusaamal liikuvuse kui teenuse suhtest kestliku arengu kohalikku, piirkondlikku ja riiklikku perspektiivi;

26. tõdeb ühtlasi, et komisjon on siiani pööranud palju tähelepanu autovedudele maanteel, ent automatiseeritud süsteemid on arendamisel ka ühis- ja eratranspordi mitmetes vormides;

27. kutsub üles toetama ühendusi ja koostalitlust ühistranspordiga ja eri transpordiliikide vahel sihipäraste meetmete abil;

Digikeskkonna areng – võimalused ja probleemid

28. märgib, et 5G tehnoloogia ei ole veel kõikjal kättesaadav ning 3G ja 4G lahendustega on võimalik sõidukeid tõhusalt ühendada; soovib, et sõidukite vahelisi laialt kasutatavad otseühenduse tehnoloogiaid tuleks toetada;

29. märgib, et mõned rahalised ja rakendamisalased takistused maanteede füüsilise taristu arendamisele saab kõrvaldada digiteerimise abil; soovib selle kasutamist, kuna digitaalse taristu täiustamine on soodsam, tagab paremad ja ajakohasemad digiteeritud kujutised ning sellel on potentsiaal ühendada avaliku ja erasektori arendusi;

30. soovib arukate teesüsteemide ja sõidukite lihtsamat ja üldisemat ühendamist (Waze, Google'i liiklusandmed jne);

31. ootab väga nutitelefonide ja nutiseadmete vahelise side olemasolu ja toimimist, mis laiendab juhiabitehnoloogiaga ja automatiseeritud liikuvust ning aitab liikluskorralduse meetmeid tõhustada; tõdeb samuti, et selles võrgus kogutud andmed võimaldaksid linnavõimudel paremini mõista linnalogistika vajadusi, aitaksid parandada liikumiste tõhusust ja määratleda sobivamad marsruudid, mida mööda liikudes saastaksid sõidukid vähem;

32. tuletab meelde, et automatiseeritud liikuvuse jaoks kasutatavate kaartide ja andmebaaside ajakohastamisel tuleks eelistada Euroopa päritolu lahendusi, ning julgustab selles valdkonnas kasutusele võtma ELi-ülese lähenemisviisi;

33. juhib tähelepanu asjaolule, et seoses väliste tegurite mõjuga (nt lumi, udu ja vihm) ei saa alati tagada, et nii inimestest juhid kui ka juhiabisüsteemidega varustatud või kõrgema automatiseerituse tasemega sõidukid tunneksid hõlpsasti ja usaldusväärset ära teemärgised ja liiklusmärgid. Näiteks tugeva lumesaju korral ei saa isegi sellise tänavakoristuse puhul, mille eesmärk on teede peaaegu täielik vabastamine jääst ja/või lumest, vaatamata kõikide vahendite kasutamisele tagada, et teed oleksid ööpäevaringselt lumevabad. Kui eesmärk on osaline tänavakoristus, mille puhul lükatakse suurem osa värsket lund tee äärde ja ülejäänud lumi sõidetakse kõvaks, et tekiks kõva kate, ei ole maapinnal asuvate mis tahes tähiste nähtavus tagatud. Tuleb välistada teede hoolduse eest vastutavate organite vastutus õnnetuste korral, mille põhjus on juhiabisüsteemidega varustatud või kõrgema automatiseerituse tasemega sõidukite poolne väärtõlgendamine, sest niimoodi lükatakse ebaõnnetumisriski autotööstuse juhiabisüsteemidelt teede hoolduse eest vastutajatele;

34. rõhutab, et on vaja sõidukitevahelist andmevahetust ning teemärgistuste ja liiklusmärkide, sh avalike ruumide nimeviitade arendamist ja ühtlustamist. Automatiseeritud sõidukite puhul eeldatakse, et kohalikud liikluseeskirjad ja kaardid on väga heal tasemel;

35. märgib, et paljud liiklejad, sh vähekaitstud liiklejad, nagu jalgratturid ja jalakäijad, võivad jääda võrku ühendamata ning et igas arukaid sõidukeid käsitlevas õiguslikus, digitaalses ja füüsilises raamistikus tuleb segaliiklust arvesse võtta;

36. rõhutab, et riigiasutused ja sõidukiparkide operaatorid peaksid olema valmis ohjama automatiseeritud liikuvusest tulenevat elektrisudu;

37. märgib, et õiglane ja vahetu juurdepääs sõidukite andmetele peaks aitama juhtidel sõiduki kasutusotstarvet välja selgitada ning looma teistele operaatoritele ja teenusepakkujatele ärivõimalusi, ent ilma et see mõjutaks liiklejate õigust privaatsusele ja isikuandmete kaitsele; rõhutab, et kuna kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on liidu suurimad teedevõrkude käitajad, peavad nad nendele andmetele nõuetekohaselt juurde pääsema. Sellega seoses on oluline, et avalik sektor hõlbustab ja toetab tehtavaid katseprojekte, hoiab ära takistused ja teeb andmed kättesaadavaks;

38. nõuab seepärast meetmeid, millega tagatakse isikuandmete ja kasutajate andmete nõuetekohane kaitse, mis on määrav tegur koostoimeliste, ühendatud ja automatiseeritud sõidukite edukaks kasutuselevõtuks;

39. taotleb ulatuslikumaid meetmeid, et kasutada täielikult ära automatiseeritud liikuvuse ja sõidukitevahelise teabevahetuse võimalused ning saavutada pikemaajalised eesmärgid, nagu vähese heitega täielikult automatiseeritud mitmeliigiline transport, liikuvus kui teenus ning uksest ukseni transport, eelkõige sotsiaalse kaasatuse edendamiseks.

Brüssel, 6. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) rakendamise lihtsustamine“

(2019/C 168/11)

Raportöör:	Michiel SCHEFFER (NL/ALDE), Gelderlandi provintssivalitsuse liige
Viitedokument:	„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üleeuroopalise transpordivõrgu väljaarendamise edendamiseks võetavate meetmete lihtsustamise kohta“ COM(2018) 277 final

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üleeuroopalise transpordivõrgu väljaarendamise edendamiseks võetavate meetmete lihtsustamise kohta“

COM(2018) 277 final

Muudatusettepanek 1

Põhjendus 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1315/2013 [1] on kehtestatud siseturu arendamiseks vajalike ajakohaseimate koostalitlusvõimeliste võrkude loomise ühisraamistik. Üleeuroopiline transpordivõrk (edaspidi „TEN-T“) on kaheatasandilise struktuuriga: üldvõrk tagab kõikide ELi piirkondade ühendatuse, samal ajal kui põhivõrk koosneb ELi jaoks strateegiliselt kõige tähtsamatest võrguosadest. Määruses (EL) nr 1315/2013 on kindlaks määratud võrgu lõpliku väljaarendamise siduvad eesmärgid, st et põhivõrk tuleb lõplikult välja arendada 2030. aastaks ja üldvõrk 2050. aastaks.	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1315/2013 [1] on kehtestatud siseturu ja ELi sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse arendamiseks vajalike ajakohaseimate koostalitlusvõimeliste võrkude loomise ühisraamistik. Üleeuroopiline transpordivõrk (edaspidi „TEN-T“) on kaheatasandilise struktuuriga: üldvõrk tagab kõikide ELi piirkondade ühendatuse ning ka põhivõrgu varustamiseks vajalikud harud, samal ajal kui põhivõrk koosneb ka ELi jaoks strateegiliselt kõige tähtsamatest võrguosadest ning peaks seega olema piiriüleste ja mitmeliigiliste kiirenditena Euroopa ühtse transpordi- ja liikuvuspiirkonna teenistuses. Määruses (EL) nr 1315/2013 on kindlaks määratud võrgu lõpliku väljaarendamise siduvad eesmärgid, st et põhivõrk tuleb lõplikult välja arendada 2030. aastaks ja üldvõrk 2050. aastaks. Lisaks keskendutakse määruses nr 1315/2013 piiriülestele ühendustele, mis parandavad eri transpordiliikide vahelist koostalitlusvõimet ning annavad panuse ELi transpordivaldkonna mitmeliigilise transpordi integreerimisse.

Motivatsioon

TEN-T võrgud teenivad mitmeid eesmäärke, muu hulgas sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmäärke. Piiriülene koostöö peab olema nii lihtne ja sujuv kui võimalik, et vähendada CO₂-heiteid ning parandada piiriülest liikuvust, mis on kooskõlas poliitiliste soovitude punktis 18 tooduga.

Muudatusettepanek 2

Põhjendus 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Vajadusest ja siduvast ajakavast hoolimata on kogemused näidanud, et paljud TEN-T lõplikuks väljaarendamiseks mõeldud investeeringud jäävad pidama keerukate loamenetluste, piiriüleste hankemenetluste ja muude menetluste taha. Selline olukord seab ohtu projektide õigeaegse ellurakendamise ja paljudel juhtudel on tulemuseks märkimisväärsed viivitused ja suuremad kulud. Nende küsimuste lahendamiseks ja TEN-T lõpliku koordineeritud väljaarendamise võimaldamiseks on vaja ELi tasandil ühtlustatud meetmeid.	Vajadusest ja siduvast ajakavast hoolimata on kogemused näidanud, et paljud TEN-T lõplikuks väljaarendamiseks mõeldud investeeringud jäävad pidama keerukate loamenetluste, piiriüleste hankemenetluste ja muude menetluste taha. Lisaks ei pöörata sageli piisavat tähelepanu varajasele kodanikuosalusele ja konsensuse saavutamisele, mille tulemuseks on läbipaistvuse puudumisest tingitud kodanike vähene toetus. Selline olukord seab ohtu projektide õigeaegse ellurakendamise ja paljudel juhtudel on tulemuseks märkimisväärsed viivitused ja suuremad kulud. Nende küsimuste lahendamiseks ja TEN-T lõpliku koordineeritud väljaarendamise võimaldamiseks on vaja ELi tasandil ühtlustatud, lihtsustatud ja õigeaegseid meetmeid.

Motivatsioon

Loamenetlused ei ole ainsad põhjused, miks projektide elluviimisel on tekkinud viivitusi. Projektide viivitusi põhjustavad ka varajase kodanikuosaluse ja konsensuse saavutamise puudumine.

Muudatusettepanek 3

Põhjendus 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Paljude liikmesriikide õigusraamistikus käsitletakse prioriteetsena teatavaid projektiliike nende strateegilisest majanduslikust tähtsusest lähtuvalt. Prioriteetsetele projektidele on iseloomulik lühem tähtaeg, samaaegne menetlemine või lühem kaebuste esitamise aeg, tagades samal ajal ka muude horisontaalpoliitika valdkondade eesmärkide saavutamise. Kui liikmesriigi õigusraamistikus on kehtestatud selline raamistik, peaks see automaatselt kehtima liidu nende projektide suhtes, mis määruse (EL) nr 1315/2013 alusel on tunnistanud ühishuviprojektideks.	Paljude liikmesriikide õigusraamistikus käsitletakse prioriteetsena teatavaid projektiliike lähtuvalt nende strateegilisest tähtsusest ELi territoriaalsele, majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele ning kliimamuutuste vastu võitlemise meetmetele. Prioriteetsetele projektidele on iseloomulik lühem tähtaeg, samaaegne menetlemine või lühem kaebuste esitamise aeg, tagades samal ajal ka muude horisontaalpoliitika valdkondade eesmärkide saavutamise. Kui liikmesriigi õigusraamistikus on kehtestatud selline raamistik, peaks see automaatselt kehtima liidu nende projektide suhtes, mis määruse (EL) nr 1315/2013 alusel on tunnistanud ühishuviprojektideks. Kus sellist raamistikku ei ole olemas, peaksid pädevad ametkonnad eelistama lubade väljastamise ja projektide rakendamise haldusmenetluste ühtlustamist või, kus asjakohane, astuma vajalikke samme ühise haldusettevõtte loomise lihtsustamiseks.

Motivatsioon

ELi transpordipoliitika üheks peamiseks eesmärgiks peab olema kliimamuutuste vastu võitlemine.

Muudatusettepanek 4

Põhjendus 4

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Selleks et parandada keskkonnamõju hindamise tõhusust ja lihtsustada otsustusprotsessi, peaksid liikmesriigid juhul, kui ka direktiivist 2011/92/EL (muudetud direktiiviga 2014/52/EL) ning muudest liidu õigusaktidest, näiteks direktiividest 92/43/EMÜ, 2009/147/EÜ, 2000/60/EÜ, 2008/98/EÜ, 2010/75/EL, 2012/18/EL ja 2011/42/EL, tuleneb samal ajal kohustus hinnata põhivõrguprojektidega seotud keskkonnaküsimusi, tagama kõnealuste direktiivide nõuetele vastava ühismenetluse.	Selleks et parandada keskkonnamõju hindamise tõhusust ja lihtsustada otsustusprotsessi, peaksid liikmesriigid juhul, kui ka direktiivist 2011/92/EL (muudetud direktiiviga 2014/52/EL) ning muudest liidu õigusaktidest, näiteks direktiividest 92/43/EMÜ, 2009/147/EÜ, 2000/60/EÜ, 2008/98/EÜ, 2010/75/EL, 2012/18/EL ja 2011/42/EL, tuleneb samal ajal kohustus hinnata põhivõrguprojektidega seotud keskkonnaküsimusi, tagama kõnealuste direktiivide nõuetele vastava ühismenetluse, kui asjakohased menetlused on juba olemas, ei tule selleks ilmtingimata luua uusi menetlusi.

Motivatsioon

Mõnedes liikmesriikides on juba olemas integreeritud menetlused ja uute menetluste kehtestamine tähendaks täiendavat halduskoormust.

Muudatusettepanek 5

Põhjendus 8

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Pidades silmas üleeuroopalise transpordivõrgu põhivõrgu väljaarendamise hädavajalikkust, tuleks koos loamenetluste lihtsustamisega kehtestada tähtaeg, mille jooksul vastutavad pädevad asutused peavad tegema tervikotsuse projekti ülesehituse kohta. See tähtaeg peaks soodustama menetluste tõhusust ega tohiks mingil juhul olla vastuolus liidu rangete keskkonnakaitse ja üldsuse osalemise nõuetega.	Pidades silmas üleeuroopalise transpordivõrgu põhivõrgu väljaarendamise hädavajalikkust, tuleks koos loamenetluste lihtsustamisega kehtestada tähtaeg, mille jooksul vastutavad pädevad asutused peavad tegema tervikotsuse projekti ülesehituse kohta. See tähtaeg peaks soodustama menetluste tõhusust ega tohiks mingil juhul olla vastuolus liidu rangete keskkonnakaitse ja üldsuse osalemise nõuetega. Samas tuleks asjaomane tähtaeg kehtestada alles pärast seda, kui kavandatud projekti osas on läbi viidud esialgne, varajane avalik konsulteerimine üldsusega, millesse on kaasatud ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.

Motivatsioon

Ei vaja selgitust. Loamenetlused ei ole ainsad põhjused, miks projektide elluviimisel on tekkinud viivitusi. Projektide viivitusi põhjustavad ka varajase kodanikuosaluse ja konsensuse saavutamise puudumine.

Muudatusettepanek 6

Põhjendus 11

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Piiriüleste ühishuviprojektidega seotud riigihankeid tuleks korraldada kooskõlas aluslepinguga ning direktiiviga 2014/25/EL ja/või 2014/24/EL. Selleks et tagada põhivõrgu piiriüleste ühishuviprojektide tõhus elluviimine, tuleks ühisettevõtte korraldavate riigihangete suhtes kohaldada ühe riigi õigusakte. Erandina liidu riigihankealastest õigusaktidest tuleks põhimõtteliselt kohaldada selle liikmesriigi õigusnorme, kus on ühisettevõtte registrijärgne asukoht. Jätkuvalt peaks olema võimalik määrata kohaldatavad õigusaktid kindlaks valitsustevahelise kokkuleppega.	Piiriüleste ühishuviprojektidega seotud riigihankeid tuleks korraldada kooskõlas aluslepinguga ning direktiiviga 2014/25/EL ja/või 2014/24/EL. Selleks et tagada TEN-T võrgu piiriüleste ühishuviprojektide tõhus elluviimine, tuleks osapoolte kokkuleppel kohaldada ühise haldusettevõtte korraldavate riigihangete suhtes ühete ELi õigusraamistikku või kui kohane, ühe riigi õigusakte . Erandina liidu riigihankealastest õigusaktidest tuleks põhimõtteliselt kohaldada selle liikmesriigi õigusnorme, kus on ühisettevõtte registrijärgne asukoht. Jätkuvalt peaks olema võimalik määrata kohaldatavad õigusaktid kindlaks valitsustevahelise kokkuleppega.

Motivatsioon

See lihtsustaks piiriülest koostööd kooskõlas poliitiliste soovitude punktis 18 tooduga.

Muudatusettepanek 7*Artikkel 1*

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Reguleerimise ja kohaldamisala Käesolevas määruses sätestatakse nõuded haldusmenetlustele, mida liikmesriikide pädevad asutused kohaldavad üleeuroopalise transpordivõrgu põhivõrku käsitlevate ühishuviprojektide heakskiitmisel ja rakendamisel.	Reguleerimise ja kohaldamisala Käesolevas määruses sätestatakse nõuded haldusmenetlustele, mida liikmesriikide pädevad asutused (riigi, piirkonna või kohaliku tasandi valitsused või muud projektiedendajad) kohaldavad üleeuroopalise transpordivõrgu põhivõrku käsitlevate ühishuviprojektide taristu kõigi osade ja nõuete heakskiitmisel ja rakendamisel, pidades silmas artiklis 3 sätestatud ühishuviprojektide prioriteetsust.

Motivatsioon

Selle asemel, et kohaldada kavandatud menetlust kõigile TEN-T projektidele, tuleks kõnealuse määrusega sätestada, milliste projektide suhtes seda kohaldatakse, et keskenduda kõige olulisematele projektidele ja kiirendada nende rakendamist. Liikmesriigid peaksid otsustama, milliste prioriteetsete projektide suhtes asjaomast määrust rakendatakse.

Muudatusettepanek 8*Artikli 2 punkt e*

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
„piiriülene ühishuviprojekt“– määruse (EL) nr 1315/2013 artikli 7 kohane ühishuviprojekt, mis hõlmab kõnealuse määruse artikli 3 punktis m määratletud piiriülest lõiku, mida rakendab ellu ühisettevõtte.	„piiriülene ühishuviprojekt“– määruse (EL) nr 1315/2013 artikli 7 kohane ühishuviprojekt, mis hõlmab piiriülest lõiku, mille suhtes kehtib koostööleping või mõnda muud tüüpi liikmesriikide vaheline kokkulepe või liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste või eri liikmesriikide piirkondlike ja kohalike omavalitsuste või liikmesriikide ja kolmandate riikide vaheline kokkulepe, mis puudutab transporditaristu kavandamist ja rakendamist ning mida rakendab ellu ühisettevõtte.

Motivatsioon

Oluline on tunnustada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste potentsiaali piiriüleste projektide elluviimisel.

Muudatusettepanek 9

Artikkel 3

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Ühishuviprojektide prioriteetsus 1. Kõikide TEN-T põhvõrgu ühishuviprojektide suhtes kohaldatakse integreeritud loamenetlust, mida juhib ühtne pädev astus, mille iga liikmesriik määrab kooskõlas artiklitega 5 ja 6. 2. Kui liikmesriigi õiguse alusel kehtib prioriteetsus, omistatakse ühishuviprojektidele kõige suurem võimalik riiklik tähtsus ja loamenetluses käsitatakse neid sellisena, kui selline kohtlemine on ette nähtud vastavate transpordiliikide taristu suhtes kohaldatavate liikmesriigi õigusaktidega. 3. Ühishuviprojektidega seotud haldusmenetluste tõhususe saavutamiseks tagavad projektiarendajad ja kõik asjaomased asutused kõnealuste projektide nii kiire läbivaatamise, kui see on õiguslikult võimalik, sealhulgas neile vahendite jagamise.	Ühishuviprojektide prioriteetsus 1. Liikmesriigid määravad kindlaks, millised TEN-T projektide osad on prioriteetsed. Prioriteetsena määratletud ühishuviprojektidele omistatakse prioriteetne staatus ja nende suhtes kohaldatakse integreeritud loamenetlust, mida juhib ühtne pädev astus, mille iga liikmesriik määrab kooskõlas artiklitega 5 ja 6. 2. Kui liikmesriigi õiguse alusel kehtib prioriteetsus, omistatakse ühishuviprojektidele kõige suurem võimalik riiklik tähtsus ja loamenetluses käsitatakse neid sellisena, kui selline kohtlemine on ette nähtud vastavate transpordiliikide taristu suhtes kohaldatavate liikmesriigi õigusaktidega. 3. Ühishuviprojektidega seotud haldusmenetluste tõhususe saavutamiseks tagavad projektiarendajad ja kõik asjaomased asutused kõnealuste projektide nii kiire läbivaatamise, kui see on õiguslikult võimalik, sealhulgas neile vahendite jagamise.

Motivatsioon

Vt muudatusettepanek 7.

Muudatusettepanek 10

Artikli 4 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Artiklis 6 sätestatud tähtaegadest kinnipidamiseks ja ühishuviprojektide elluviimisega seotud halduskoormuse vähendamiseks integreeritakse nii liikmesriigi kui ka liidu kohaldatavast õigusest tulenevad kõik haldusmenetlused ja koondatakse ühte tervikotsusesse.	Artiklis 6 sätestatud tähtaegadest kinnipidamiseks ja ühishuviprojektide elluviimisega seotud halduskoormuse vähendamiseks integreeritakse kohaldatavast õigusest tulenevad kõik haldusmenetlused, ka asjakohased keskkonnamõju hindamised ja ka kodanike teavitus- ja kaasamiskampaaniad nii liikmesriigi kui ka liidu tasandil ja koondatakse ühte tervikotsusesse.

Motivatsioon

ELi transpordipoliitika üheks peamiseks eesmärgiks peab olema kliimamuutuste vastu võitlemine.

Muudatusettepanek 11

Artikli 5 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
(OP – palun sisestada kuupäev, mis on üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumise alguskuupäeva) määrab iga liikmesriik ühe ühtse päeva asutuse, kes vastutab loamenetluse lihtsustamise, sealhulgas tervikotsuse tegemise eest.	(OP – palun sisestada kuupäev, mis on üks aasta pärast käesoleva määruse jõustumise alguskuupäeva) määrab iga liikmesriik ühe või mitu ühtset päevat asutust, kes vastutavad integreeritud loamenetluse lihtsustamise, sealhulgas tervikotsuse tegemise eest. Kui liikmesriik on juba eelnevalt määranud ühe ühtse päeva asutuse või mitu ühtset päevat asutust, siis võib asjaomane liikmesriik kinnitada selle ühtse päeva asutuse/nende ühtsete päevate asutuste määramist.

Motivatsioon

Mõnedes liikmesriikides on juba olemas integreeritud menetlused või on juba määratud ühtne pädev asutus. Seetõttu tähendaks uute menetluste kehtestamine või uue pädeva asutuse nimetamine nendele liikmesriikidele täiendavat halduskoormust.

Muudatusettepanek 12

Artikli 5 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Ühishuviprojekti või ühishuviprojektide mõne konkreetse kategooria puhul võib lõikes 1 osutatud ühtse pädeva asutuse vastutuse ja/või sellega seotud ülesannete täitmise delegeerida mõnele teisele asutusele või neid ülesandeid võib täita mõni muu asjakohase haldustaseme asutus järgmistel tingimustel: a) ühe ühishuviprojekti eest vastutab ainult üks asutus; b) kõnealune asutus on projektiarendaja jaoks ainus kontaktpunkt menetluses, mille tulemusena tehakse konkreetse ühishuviprojekti kohta tervikotsus, ning c) kõnealune asutus koordineerib kõigi asjakohaste dokumentide ja kogu teabe esitamist. Ühtsele pädevale asutusele võib jääda õigus kehtestada tähtaegu, ilma et see mõjutaks artikli 6 kohaselt kehtestatud tähtaegadest kinnipidamist.	Liikmesriik võib ühishuviprojekti või ühishuviprojektide mõne konkreetse kategooria puhul delegeerida lõikes 1 osutatud ühtse pädeva asutuse vastutuse ja/või sellega seotud ülesannete täitmise olemasolevale või vastloodud asjakohase haldustasemega asutusele, mis arvestab seejuures riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi pädevustega, juhul kui: a) ühe ühishuviprojekti eest vastutab ainult üks asutus; b) kõnealune asutus on projektiarendaja jaoks ainus kontaktpunkt menetluses, mille tulemusena tehakse konkreetse ühishuviprojekti kohta tervikotsus, ning c) kõnealune asutus koordineerib kõigi asjakohaste dokumentide ja kogu teabe esitamist.

Motivatsioon

Määrusega ei tohiks sekkuda liikmesriikide põhiseaduslikku ülesehitusse, eeskätt kuna mõnedes liikmesriikides täidavad neid ülesandeid eri valitsustasandid.

Selleks et võimaldada projektidele kohandatud ajaliste raamistike kehtestamist, tuleb tähtaegade määramisel teha tihedat koostööd projektiarendajatega. Kui kaasata kõik sidusrühmad varajases etapis ning anda piisavalt aega sidusrühmade vahelise konsensuse saavutamiseks, siis parandataks sellega märkimisväärselt projektide rakendamist.

Muudatusettepanek 13

Artikli 5 lõige 5

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Kui ühishuviprojekt nõuab vähemalt kahe liikmesriigi otsust, võtavad asjakohased pädevad asutused kõik vajalikud meetmed omavahelise tõhusa ja tulemusliku koostöö ning koordineerimise tagamiseks. Ilma et see piiraks kohaldatavast liidu ja rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste täitmist, püüavad liikmesriigid ette näha ühismenetlused, eriti keskkonnamõjude hindamiseks.	Kui ühishuviprojekt nõuab vähemalt kahe liikmesriigi otsust, võtavad asjakohased pädevad asutused kõik vajalikud meetmed omavahelise tõhusa ja tulemusliku koostöö ning koordineerimise tagamiseks. Ilma et see piiraks kohaldatavast liidu ja rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste täitmist, püüavad liikmesriigid ette näha ühismenetlused, eriti keskkonnamõjude hindamiseks. Eeskätt juhtudel, kus osalevad liikmesriigid või pädevad kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused loovad ühisettevõtte, on liikmesriikide vahelised ühismenetlused ja koordineerimine sellele ettevõttele kasulik ning ühisettevõtte peaks suhtlema üksnes ühe pädeva loaasutusega.

Motivatsioon

Muudatusettepanek 14

Artikli 6 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Loamenetluse kestus ja rakendamine 1. Loamenetlus koosneb taotlemiseelsest ja taotluse hindamise etapist ning ühtse pädeva asutuse otsuse tegemisest. 2. Taotlemiseelne etapp, mis hõlmab ajavahemikku alates loamenetluse algusest kuni täieliku taotlustoimiku esitamiseni ühtsele pädevale asutusele, ei ületa üldjuhul kaht aastat. 3. Loamenetluse alustamiseks teatab projektiarendaja asjaomaste liikmesriikide ühtsele pädevale asutusele projektist kirjalikult ja kirjeldab projekti üksikasjalikult. Hiljemalt kaks kuud pärast eespool nimetatud teate kättesaamist kinnitab ühtne pädev asutus sellise teate saamist, või kui ta leiab, et projekt ei ole loamenetlusse võtmiseks piisavalt väljatöötatud, lükkab teate kirjalikult tagasi. Kui ühtne pädev asutus otsustab teate tagasi lükata, põhjendab ta oma otsust. Loamenetluse alguseks loetakse kuupäeva, mil pädev asutus kinnitab teate kättesaamist. Kui projekt hõlmab vähemalt kaht liikmesriiki, loetakse loamenetluse alguseks kuupäeva, mil viimane asjaomane pädev asutus teate heaks kiidab. 4. Kolme kuu jooksul pärast loamenetluse algust kehtestab ühtne pädev asutus tihedas koostöös projektiarendaja ja muude asjaomaste asutustega, võttes arvesse projektiarendaja poolt lõikes 3 osutatud teatega esitatud teavet, järgmist teavet sisaldavad üksikasjalikud taotlemistingimused ja teatab need projektiarendajale: a) sellise teabe sisuline maht ja üksikasjalisus, mille projektiarendaja peab tervikotsuse saamiseks esitama taotlustoimiku osana; b) loamenetluse ajakava, kus on kirjas vähemalt järgmine: i) vajaminevad otsused ja arvamused; ii) projektiga tõenäoliselt seotud asutused, sidusrühmad ja üldsus; iii) menetluse üksiketapid ja nende kestus; iv) tervikotsuse tegemiseks olulised vahe-eesmärgid ja nende saavutamise tähtajad; v) asutuste kavandatud vahendid ja võimalike lisavahendite vajadus.	Loamenetluse kestus ja rakendamine 1. Loamenetlus koosneb taotlemiseelsest ja taotluse hindamise etapist ning ühtse pädeva asutuse otsuse tegemisest. Kooskõlas asjaomase liikmesriigi institutsioonilise ja õigusraamistikuga kaasab ühtne pädev asutus kaasava menetluse teel kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, keda projekteerivad, nii projekti esialgsel hindamisel kui ka enne lõpliku loa andmist. 2. Taotlemiseelne etapp, mis hõlmab ajavahemikku alates loamenetluse algusest kuni täieliku taotlustoimiku esitamiseni ühtsele pädevale asutusele, ei ületa üldjuhul kaht aastat. Erijuhtudel, olenevalt projekti suuruselt ja selle laadist võib ühtne pädev asutus anda projektiarendajale lisa-aega ja/või anda piisavalt aega avalikkuse nõuetekohaseks kaasamiseks. Selline avalikkusega konsulteerimine ja avalikkuse kaasamine peab olema läbi viidud juba enne taotlemiseelset etappi. Taotlemiseelset etappi kestuse määravad kodanikuosaluse tulemused otsest taristu rakendamist mõjutavate kompromisside näol ning muud avalikkusega konsulteerimiseks kavandatud meetmed. 3. Loamenetluse alustamiseks teatab projektiarendaja asjaomaste liikmesriikide ühtsele pädevale asutusele projektist kirjalikult ja kirjeldab projekti üksikasjalikult. Hiljemalt kaks kuud pärast eespool nimetatud teate kättesaamist kinnitab ühtne pädev asutus sellise teate saamist, või kui ta leiab, et projekt ei ole loamenetlusse võtmiseks piisavalt väljatöötatud, lükkab teate kirjalikult tagasi. Kui ühtne pädev asutus otsustab teate tagasi lükata, põhjendab ta oma otsust. Loamenetluse alguseks loetakse kuupäeva, mil pädev asutus kinnitab teate kättesaamist. Kui projekt hõlmab vähemalt kaht liikmesriiki, loetakse loamenetluse alguseks kuupäeva, mil viimane asjaomane pädev asutus teate heaks kiidab. 4. Kolme kuu jooksul pärast loamenetluse algust kehtestab ühtne pädev asutus tihedas koostöös projektiarendaja ja muude asjaomaste asutustega, võttes arvesse projektiarendaja poolt lõikes 3 osutatud teatega esitatud teavet, järgmist teavet sisaldavad üksikasjalikud taotlemistingimused ja teatab need projektiarendajale:

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	a) sellise teabe sisuline maht ja üksikasjalisus, mille projektiarendaja peab tervikotsuse saamiseks esitama taotlustoimiku osana; b) loamenetluse ajakava, kus on kirjas vähemalt järgmine: i) vajaminevad otsused ja arvamused, sealhulgas ennekõike kohalike ja piirkondlike omavalitsuste arvamused kooskõlas asjaomase liikmesriigi institutsioonilise ja õigusraamistikuga; ii) juba võetud meetmed sidusrühmade ja üldsuse kaasamiseks protsessi ning kuidas nendega jätkatakse projekti rakendamise etapis; iii) asutused, sealhulgas kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, keda tuleb kaasata, kooskõlas asjaomase liikmesriigi institutsioonilise ja õigusraamistikuga; iv) menetluse üksiketapid ja nende kestus; v) tervikotsuse tegemiseks olulised vahe-eesmärgid ja nende saavutamise tähtajad; vi) asutuste kavandatud vahendid ja võimalike lisavahendite vajadus.

Motivatsioon

Rakendades iga projekti puhul kohandatud lähenemisviisi ja kaasates üldsuse protsessi selle algusest peale on võimalik märkimisväärselt lühendada viivitusi lubade andmisel, kuna see vähendab õiguslaseid kaebusi kavandamismenetluse tulemusel. Seepärast ei ole võimalik kindlaks määrata üldist ajalist raamistikku sidusrühmade vahelise konsensuse saavutamiseks. Pigem tuleb see kehtestada läheduses mõõdetavatest, projekti rakendamisega seotud teguritest ning erinevatest kompromissidest, milleni on jõutud kõiki sidusrühmi kaasava konsensuse saavutamise protsessi käigus. Selline paindlik ja kohandatud lähenemisviis võib projekti rakendamist isegi kiirendada võrreldes olukorraga, mis võib tekkida range ajalise raamistiku kehtestamisel.

Muudatusettepanek 15

Artikli 7 lõige 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
Vähemalt kaht liikmesriiki hõlmavate projektide puhul kooskõlastavad asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused oma ajakavad ja lepivad kokku ühise ajakava.	Vähemalt kaht liikmesriiki hõlmavate projektide puhul kooskõlastavad asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused oma ajakavad ja lepivad kokku ühise ajakava. Kui luba taotleb osalevate liikmesriikide loodud ühissettevõte, siis tuleb sellel suhelda üksnes ühe pädeva asutusega. Asjaomane pädev asutus koordineerib menetlust teise asjaomase pädeva asutusega/teiste asjaomaste pädevate asutustega artikli 5 lõikes 5 sätestatu kohaselt, et tagada kõigi projekti kaasatud liikmesriikide õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmine.

Motivatsioon

Sellega soovitakse lihtsustada piiriüleste lubade andmist, rakendades ühissettevõtete suhtes ühtse kontaktpunkti lähenemisviisi.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Peamised seisukohad

1. rõhutab, et TEN-T põhi- ja üldvõrgu väljaehitamine on esmatähtis territoriaalse ühtekuuluvuse tagamiseks, sellega muudetakse kõik piirkonnad paremini juurdepääsetavamaks ning edendatakse äärepoolsete ja piiriüleste piirkondade majandusarengut;
2. juhib tähelepanu sellele, et transporditaristu arendamine on tihti piirkondlike omavalitsuste pädevuses, kes vastutavad oma territooriumil ruumilise planeerimise, kavade heakskiitmise ja lubade väljastamise eest;
3. meenutab, et Euroopa ühendamise rahastu ja üleeuroopalise transpordivõrgu määrusega on seatud ambitsioonikad eesmärgid taristu arendamisele Euroopas. TEN-T põhivõrk peaks olema lõpule viidud 2030. aastaks, kuid nende auahnete eesmärkide saavutamiseks rahaliste vahendite leidmine on keeruline;
4. tunnistab, et koos projektide ettevalmistamise tõhustamise, rahastamise laiendamise (Euroopa ühendamise rahastu) ja investeringuid soodustava keskkonna loomisega kujutab lihtsustamine endast ELi üleeuroopalise transpordivõrgu poliitika olulist osa;
5. tervitab komisjoni ettepanekut TEN-T võrgu rakendamise kiirendamise ja Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamise kontekstis. See on väga oluline ka seoses menetluste ja tehniliste standardite ühtlustamise ja koostalitlusvõime suurendamisega;
6. tuletab meelde järgnevat kolme aluspõhimõtet:
 - tagada eri territooriumide menetluste koordineerimine, seda nii liikmesriikide sees kui ka nende vahel;
 - tagada erinevate õigusvaldkondade nõuete, näiteks elupaikade, vee ja elurikkuse direktiivi kooskõla;
 - säilitada ja parandada üldsuse osalemist;
7. soovib rõhutada menetluste jmt lihtsustamise olulisust piirialadel. Lubade väljastamise, lubade väljastamise menetluste ja muude regulatiivsete toimingute lihtsustamise eesmärgiks peaks seepärast olema TEN-T väljaarendamise lihtsamaks muutmine;
8. rõhutab, et kui liikmesriigid juba lihtsustanud menetlusi kohtadel, peaks neil olema võimalik teha valik oma lihtsustatud menetluse kasuks;
9. teeb ettepaneku, et selle asemel, et kohaldada kavandatud korda kõikide TEN-T projektide suhtes, tuleks määruks täpsustada, millised projektid kuuluvad selle kohaldamisalasse. Näiteks peaks olema liikmesriikidel lubatud otsustada, millised projektid kuuluvad asjaomase määruks kohaldamisalasse;
10. tunnistab, et TEN-T võrgu õigeaegset lõpule viimist on takistanud pikadest loamenetlustest tingitud viivitused. Samas toimub nende lubade väljastamine riiklike haldusametite integreeritud raamistikus, austades seejuures Euroopa ja riiklike õigusraamistikke ruumilise planeerimise, keskkonnakaitse ja kodanike õiguste valdkonnas. Seda keerukat menetlust on keeruline rakendada, kui kasutatakse kõigi suhtes ühtset lähenemisviisi. Kohandatud lähenemisviis on palju sobivam;
11. meenutab, et lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine on praeguse komisjoni üks peamisi eesmärgi. Kõnealune ettepanek peegeldab seda teataval määral. Samas ei tohi halduskoormust lihtsustada ja vähendada subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte arvelt. Kohandatud lähenemisviisid peaksid olema võimalikud, kui liikmesriik on juba kohtadel menetlusi lihtsustanud;

12. tuleb meelde, et Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks on vaja kiirendada raudteefrastruktuuri arendamist, seada esikohale kitsaskohtade lahendamine ja puuduvate lõikude lõpuleviimine ja toetada keskkonnahoidlikku liikuvust võimaldavat piiriülest taristut; see oleks kooskõlas arvamustega „Puuduvad transpordiühendused piirialadel“ ja „Euroopa vähese heitega liikuvuse strateegia elluviimine“. EL võiks kooskõlas komitee arvamusega „Heitkoguste kulutõhus vähendamine ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavad investeeringud“ panustada rohkem keskkonnahoidliku liikuvuse rahalisse elujõudu, toetades aktiivselt rahvusvahelist heitkogustega kauplemise süsteemi ja Euroopa heitkogustega kauplemise süsteemi stabiilselt kõrgete CO₂ hindadega, mis ei kõiguks spekulatsioonidest tingituna;

13. meenutab vajadust tasakaalustada kasutajate (kodanike ja majandustegevuses osalejate) üldiseid, ent mitte otseselt väljendatud huvisid, lähtudes inimeste ja kaupade vabast liikumisest, nende inimeste huvidega, kelle huvisid taristu arendamine puudutab;

Piiriüleised aspektid

14. rõhutab vajadust edendada jätkuvalt piiriülest, riikidevahelist ja piirkondadevahelist koostööd osana territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamise eesmärgist kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 174;

15. juhib tähelepanu sellele, et komitee mõned tähelepanekud seoses erinevatest menetluslikest ja organisatoorsest lähenemisviisidest tulenevate piirangutega piiriülestes projektides (nt arvamuses „Puuduvad transpordiühendused piirialadel“) on endiselt aktuaalsed ning nõuab nende, piiriülese transpordi arengut takistavate õiguslike ja halduslike aspektide eemaldamist (nt aramus „Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel“).

16. avaldab heameelt selle üle, et ettepanekuga soovitakse lihtsustada piiriülest koostööd transpordiühenduste arendamiseks, et luua puuduvad ühendused. Piiriülestel projektidel ja puhtalt siseriiklikel projektidel on siiski erinevad eeltingimused ja lähtuvalt nende konkreetsetest omadustest ei pruugi ülevalt alla suunatud lähenemine olla sobiv;

17. tuleb meelde, et kui TEN-T on vahend üleeuroopaliste transpordiühenduste kavandamiseks, siis individuaalsete TEN-T projektide tarvis tuleb säilitada kohapõhine lähenemisviis. Ruumiline planeerimine, nagu ka üldsuse ja sidusrühmade osalemine peavad leidma aset kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

18. kutsub komisjoni üles toetama meetmeid, mille eesmärk on lihtsustada piiriüleste TEN-T projektide rakendamist ja kitsaskohtade lahendamist, lihtsustades selleks haldusmenetlusi ja -nõudeid.

Brüssel, 7. veebruar 2019

Euroopa Regioonide Komitee

president

Karl-Heinz LAMBERTZ

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

ET